

**ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA
V PRAZE**

FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Katedra aplikované geoinformatiky a územního
plánování

Hodnocení vybraných dětských hřišť na Praze 7

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. arch. Vladka Kirschner, Ph. D.

Diplomant: Jan Šmejkal

2020

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jan Šmejkal

Krajinné inženýrství
Regionální environmentální správa

Název práce

Hodnocení vybraných dětských hřišť na Praze 7

Název anglicky

Evaluation of defined playgrounds in Prague 7

Cíle práce

Cílem práce je zhodnocení vybraných dětských hřišť na Praze 7 očima dospělých uživatelů.

Metodika

Výběr hřišť:

Urbanistickým kritériem výběru bude poloha hřišť v rámci obytné zástavby a dostupnost. Detailním kritériem výběru bude odlišnost vybavení hřišť. Všechna tato kritéria budou následně posuzována.

Analýza hřišť:

Hodnocení využití: nezúčastněné pozorování

Hodnocení spokojenosti uživatelů: dotazníkové šetření mezi dospělými uživateli v parku. Respondenti budou rozděleni do několika kategorií – muži, ženy; spokojeni, nespokojeni uživatelé; pravidelní, náhodní uživatelé; uživatelé, co se na hřišti cítí bezpečně a uživatelé, kteří se na hřišti bezpečně necítí.

Výstupy:

Výsledky nezúčastněného pozorování budou zobrazeny v mapě využití parků.

Výsledky dotazníkového šetření budou zobrazeny formou grafů nebo tabulek.

Text bude popisovat hlavní klady a zápory vybraných hřišť, jejich vzájemné porovnání a také se bude zaměřovat na hodnocení samotných uživatelů.

Případný návrh řešení negativních skutečností bude mít doporučující charakter, aby mohl sloužit jako podklad pro rekonstrukci řešených parků, případně jako koncepční podklad pro návrh parků nových.

Doporučený rozsah práce

cca 40 stran

Klíčová slova

veřejný prostor, hřiště, využití

Doporučené zdroje informací

- Čablová M., 2013: Prostory – průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství. Nadace Partnerství, Brno.
- FŽP ČZU, 2017: Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP. Nařízení děkana č. 03/2017.
- Gehl, J., 2000: Život mezi budovami: Užívání Veřejných Prostranství. Nadace Partnerství, Brno, 202s.
- Gehl, J., 2010: Cities for people. Island Press, Washington, Covelo, London, 288 p.
- Goličnik, B., & Thompson, C.W., 2010: Emerging relationships between design and use of urban park spaces. Landscape and Urban Planning 94: 38-53.
- Jacobs, J., 2013: Smrt a život amerických velkoměst. Mox Nox, Dolní Kounice, 480s.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – FŽP

Vedoucí práce

Ing. arch. Vladka Kirschner, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra aplikované geoinformatiky a územního plánování

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2020

doc. Ing. Petra Šimová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2020

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 08. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Hodnocení vybraných dětských hřišť na Praze 7 vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědom/a, že na moji diplomovou/závěrečnou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom/a, že odevzdáním diplomové/závěrečné práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPRV

V Praze 8. 3. 2020

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucí mé diplomové práce Ing. Arch. Vladěce Kirschner Ph.D. za její ochotu, odborné rady a velmi vstřícné jednání při zpracovávání této práce.

Hodnocení vybraných dětských hřišť na
Praze 7

Evaluation of defined playgrounds in
Prague 7

Abstrakt

Dětská hřiště jsou důležitou součástí veřejného prostoru. Ač jsou primárně určena dětem, stejný čas na nich ale tráví i doprovod dětí. Tato diplomová práce se věnuje pohledu doprovázejících dospělých uživatelů na hřiště.

Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak jsou hodnocena dětská hřiště jejich dospělými uživateli, zda jim nabízejí smysluplné využití času. Zjistit, co jim na hřišti chybí, čeho si naopak na hřišti cení, zda jsou spokojeni s kvalitou hřiště, zda se na něm cítí bezpečně, jak často ho navštěvují, na prostorové využití dospělými, jinými slovy celkovému zhodnocení hřiště dospělým uživatelem.

K získání informací pro naplnění vytyčených cílů byl vlastní průzkum vybraných dětských hřišť založený na nezúčastněném pozorování dospělých uživatelů a s vybranými uživateli bylo vedeno dotazníkové šetření.

Výsledky takovýchto prací jsou zcela jistě důležité, protože na hřištích svůj čas tráví i dospělý uživatelé a na tento fakt by se mělo myslet už při návrhu hřišť. Výsledky se mohou stát podklady nejen pro návrhy revitalizace, rekonstrukce, či kompletně nových hřišť, ale mohou se stát i značnou oporou pro odpovědné orgány státní správy ve složitých jednáních o podobách této specifické části veřejných prostranství.

Klíčová slova

Dětské hřiště, dospělý uživatel, Praha 7, kvalita, spokojenost, využití, úprava

Abstract

Playgrounds are an important part of public space. Though they serve mainly children, adults spend equal time there while accompanying their children. This Thesis focuses on the adult user perspective of playgrounds.

The Thesis aims at finding how adult users evaluate playgrounds. Do playgrounds offer them opportunities for meaningful use of their time? What do playgrounds lack and on the contrary, what are they appreciated for? Are adults satisfied with playground quality, safety, how often do they attend playgrounds, how do they spend their time there? What is their overall evaluation of playgrounds?

Information leading to fulfilling the research objectives was obtained through our own survey of selected playgrounds with using the Non-participant Observation Technique and the Questionnaire Method with selected users.

Studies focusing on this topic bring relevant findings, because not only children, but also adults who accompany them, spend their time on playgrounds. This fact should be taken into consideration when designing playgrounds. Our findings can serve as a basis and resource for revitalisation, reconstruction or construction of new playgrounds. Our outcomes can help public administration officers in complex decision making on the appearance of this specific part of public space.

Keywords

Playgrounds, adult user, Prague 7, quality, satisfaction, employment, adjustment

Obsah

1.	Úvod.....	1
2.	Cíle práce	2
3.	Metodika	3
4.	Literární rešerše	5
4.1.	Verejný prostor	5
4.2.	Dětská hřiště:	19
5.	Popis a umístění zkoumaných hřišť	23
5.1.	U hrocha:.....	24
5.2.	Letenské sady.....	27
5.3.	Kaštánek.....	30
5.4.	U Sparty	33
5.5.	U Vozovny	36
6.	Vyhodnocení:.....	39
6.1.	Základní výsledky:.....	39
6.1.1.	Spokojenost s kvalitou:.....	39
6.1.2.	Chybějící vybavenost hřiště:.....	40
6.1.3.	Pocit bezpečí:.....	42
6.1.4.	Doprava, čas věnovaný cestě na hřiště a četnost návštěv:.....	44
6.1.5.	Hodnocení uživatelů:.....	45
6.1.6.	Plošné využití hřišť:.....	48
6.2.	Výsledky jednotlivých hřišť:.....	50
6.2.1.	Hřiště U hrocha:.....	50
6.2.2.	Hřiště Letenské sady:.....	55
6.2.3.	Hřiště U Sparty:.....	60
6.2.4.	Hřiště Kaštánek:.....	64
6.2.5.	Hřiště Vozovna:.....	69
6.3.	Srovnání:.....	74
7.	Diskuze	76
7.1.	Sociální skladba uživatelů s přihlédnutím k nízké návštěvnosti seniory	76
7.2.	Pěší dosažitelnost hřiště	77
7.3.	Závislost skladby uživatelů na poloze hřiště.....	79
7.4.	Bezpečnost na hřišti	79
7.5.	Spokojenost uživatelů s kvalitou hřišť	80
7.6.	Pocit pohody na hřišti	80
7.7.	Hodnocení uživatelů	81
8.	Závěr	82
9.	Zdroje:.....	87
10.	Přílohy:.....	91
10.1.	Dětské hřiště U hrocha	95
10.2.	Dětské hřiště Kaštánek	98
10.3.	Dětské hřiště Vozovna	102
10.4.	Dětské hřiště U Sparty.....	105
10.5.	Dětské hřiště Letenské sady	108

1. Úvod

Dětské hřiště. Každý víc, to toto slovní spojení znamená – jde o místo speciálně určené pro dětské hry a zábavu, je to místo, kam si děti chodí hrát a trávit svůj volný čas. Většinou bývá veřejné, oplocené, ale najdeme i dětská hřiště, kam je přístup omezen jen vybrané skupině uživatelů – například u školek, škol, restaurací a podobně. Zrovna tak najdeme hřiště oplocená, kterých je většina, i ta, která jsou volně přístupná. Každý ví, k jakému účelu slouží, ví, že hlavním uživatelem je dítě. Tomu je podřízeno i vybavení hřiště, najdeme zde hlavně dětské atrakce, v mnoha různých formách, od klasických pískovišť až po složité lanové prolézačky. Některá hřiště obsahují pouze to pískoviště a nějakou houpačku k tomu, některá poskytují zábavu širokému věkovému spektru dětských uživatelů. Troufám si tvrdit, že každý z nás někdy nějaké to dětské hřiště navštívil. Ať už jako malé dítě, nebo jako doprovod svého dítěte. A zde se dostáváme k tomu, proč vznikla tato diplomová práce. Je jasné, že dětské hřiště rovná se dětský uživatel, pro toho je plánováno, je vybaveno tak, aby se na něm děti cítily šťastně, mohly tam strávit často dlouhé hodiny. Ale s dítětem na hřiště většinou přijde i jeho dospělý doprovod. Stráví tam stejný čas, jako jeho potomek. Ale je v „cizím“ prostředí, v prostředí, které není zaměřeno na jeho potřeby. Bude mít na hřišti co dělat? Najde si na hřišti možnost smysluplně trávit čas, bude si moci popovídat s ostatními rodiči, bude moci aktivně využít čas, který pobytu na hřišti věnuje? Nebo bude odkázán na knihu, či v současné době spíše na tablet či mobil, protože jinak nebude mít na hřišti co dělat? Najde dostatek místa k sezení, nebude mu na hřišti horko/zima, pokud si bude potřebovat zajít na WC či natočit vodu, protože mu ta z domova již došla, bude mít tu možnost? A líbí se mu vůbec na hřišti? Cítí se bezpečně? Proč na hřiště chodí, co se mu na něm líbí a co mu naopak chybí? Odpovědi nejen na tyto otázky se tato diplomová práce pokusí zodpovědět. Myslím, že je důležité zaměřit se i na tuto stránku využití dětských hřišť, protože dospělý k dětskému hřišti neodmyslitelně patří a i když je jasné, že hřiště nemůže být primárně plánováno pro dospělého uživatele, mělo by se na něj při jeho návrhu myslet a brát ohledy i na jeho potřeby. Pak by se nemělo stávat, že máme krásné hřiště, kam může přijít hodně dětí a společně trávit čas zábavou, ale jejich doprovod si nebude mít kam sednout, protože na hřišti nebude dostatečný počet laviček. Dítě či dospělý si bude potřebovat odskočit, ale nebude kam, protože na hřišti není WC, nenatočí si vodu, když to bude zapotřebí. Hřiště pak nebude

využíváno tak, jak by využíváno mohlo být, čas, finance i práce věnované realizaci přijdou nazmar. Aby bylo možno zodpovědět uvedené otázky, bylo vybráno pět hřišť v katastru Prahy 7, každé svým způsobem specifické. Otevřené i oplocené, v obytné zástavbě i mimo ni, velké i malé, nové i hřiště, která jsou na místě desítky let.

2. Cíle práce

Dětská hřiště mají v rámci veřejného prostoru specifické postavení, které vyplývá z jejich určení. Jejich hlavními uživateli jsou děti různých věkových skupin. Tomu je podřízeno jejich plánování a vybavení, poskytování aktivit. Ovšem kromě dětí na hřiště chodí i jejich doprovod, který většinou představují dospělé osoby. Můžeme mít hřiště, které má papírově všechny předpoklady pro to, aby bylo úspěšným místem, a ve skutečnosti je opuštěné a naopak, hřiště, které by podle všeho mělo být prázdné, kypí aktivitami. Co je toho příčinou? Musíme si uvědomit, že dospělí tráví na hřišti stejnou dobu, jako doprovázené děti a požadavky dospělých na poskytované aktivity se liší od představ jejich dětí. Právě proto je důležité, aby hřiště nabízelo odpovídající aktivity i pro dospělé. Dospělí mají zároveň na hřiště ještě další požadavky – bezpečnost, dostupnost, kvalitu mobiliáře i herních prvků, možnosti komunikace a interakce s ostatními dospělými. Nejlepší zpětnou vazbu na kvalitu či spokojenost dostaneme od samotných uživatelů. Pouze ti, kdo hřiště opravdu využívají, mohou znát jeho nedostatky a přednosti, zároveň jejich poznatky a názory mohou být užitečné i v rámci projektování hřišť. Je velmi důležité, aby se na hřiště chtěli vracet i jeho dospělí uživatelé. Z toho důvodu tato práce nemá za cíl hodnotit hřiště z pohledu jejich dětských uživatelů, ale naopak právě z pohledu dospělých uživatelů, proto budou do dotazování zahrnuti pouze uživatelé starší 18 ti let.

Hodnoceno bude následujících 5 dětských hřišť v Praze 7 – U hrocha, U Sparty, Vozovna, Kaštánek a Bezejmenné hřiště v Letenských sadech. Záměrně jsou vybrána hřiště s různými podmínkami, aby bylo možné zjistit, zda se rozdílné podmínky odrazí v hodnocení uživatelů, například zda hřiště, které nenabízí pro dospělé žádné aktivity, bude méně oblíbeno než hřiště, které tyto aktivity nabízí.

Konkrétně si práce klade za cíl zjistit následující údaje:

- jak hřiště využívají dospělí;
- jak často hřiště uživatelé navštěvují;

- kolik času jsou ochotni věnovat cestě na hřiště;
- jakým způsobem se na hřiště dopravují;
- zda jsou spokojeni s kvalitou hřiště;
- zda se na hřišti cítí bezpečně a proč;
- hodnocení jednotlivých aspektů hřiště;
- případné náměty pro zlepšení.

Pro přehlednost budou výsledky zpracovány do tabulek a grafů.

3. Metodika

Pro průzkum bylo vybráno 5 dětských hřišť, všechna v katastru Prahy 7. Byla zvolena dětská hřiště, která se navzájem odlišují polohou v zástavbě, velikostí, vybavením i oplocením. J. Gehl (2000) uvádí, že úspěšnost místa závisí i na dochozí vzdálenosti, akceptovatelná vzdálenost pro chodce je zhruba 400 - 500 m, to odpovídá přibližně 5 minutám běžné chůze. J. Jacobs (1961) v této souvislosti uvádí, že okolní zástavba je důležitým činitelem ve využití hřiště, protože jako převažující uživatele vidí matky s dětmi. Dalšími předpokládanými uživateli dětských hřišť budou děti školního věku, uvádí to Kaplan a Válková (2009) a zdůvodňují to tím, že pro děti v mladším školním věku je základní činností hra a tudíž budou vyhledávat vhodná místa pro její uskutečňování. I pro P. Blatchforda, E. Bainse a A. Pellegriniho (2003) představují hlavní uživatele děti s dospělým doprovodem a samotné děti školního věku. Dále se problematice sociální skladby uživatelů dětských hřišť, konkrétně v Praze, věnovala M. Vyhnánková (2012), která stejně jako J. Jacobs (1961) připisuje hlavní využití dětských hřišť matkám s dětmi. Proto mezi kritéria pro výběr dětských hřišť jsou **zahrnuty poloha v obytné zástavbě, docházková vzdálenost a dopravní dostupnost**. Jak již bylo řečeno výše, uživatele dětských hřišť tvoří specifická skupina uživatelů. V převažující míře bude tvořena dospělými a dětmi, když dospělí jsou pouze doprovodem dětí. Obě tyto skupiny mají poněkud odlišné požadavky a nároky na vybavení a služby, které jsou v místě dostupné, a i děti samotné se dělí do několika věkových skupin (J. Klíma, 2003). Proto další kritéria tvoří **vybavenost dětského hřiště pro různé věkové skupiny a aktivity, které nabízí dospělým uživatelům**, jako je například občerstvení, možnost zapůjčit si hry, možnost komunikace s ostatními dospělými.

Aby bylo možno správně odpovědět na dané otázky, je nutno zvolit odpovídající metodiku, která nám v daném případě poskytne vhodné podmínky. Pro odpověď na otázku, **jaké je plošné využití hřiště**, byla zvolena **metoda nezúčastněného přímého pozorování a mapování pohybu uživatelů**.

Nezúčastněné přímé pozorování znamená, že pozorovatel svoji přítomnost nijak neskrývá a do dějů v pozorované oblasti nijak nezasahuje. Tuto metodu ve svých výzkumech s úspěchem použili například J. Gehl (2000), W. H. Whyte (1980) a J. Reichl (2009). Metodu mapování chování lidí vyvinul v minulém století společně se svým týmem W. H. Whyte (1980), právě pro porozumění chování lidí a V. Šilhánková, J. Navrátilová a J. Tilley (2002) ji popisují takto: „*je to technika terénního sběru informací, při kterém tazatel na základě vlastního pozorování značí údaje o pohybu lidí do předem připravených map*.“. Tato metoda je pro sledování menšího, dobře přehledného prostoru ideální. Pozorovatel je schopen shromáždit potřebná data o aktivitách uživatelů a zároveň míru využití jednotlivých částí zkoumaného prostoru a zjištěné skutečnosti zakreslit do mapy.

Zbylé otázky již nelze zodpovědět pouhým otevřeným pozorováním či mapováním. V tomto případě je již nutno vstoupit v interakci s uživateli, položit vhodně zvolené otázky. Jak již dříve uvedl M. Disman (1969) „*...víme, na co je důležité se ptát a jak se ptát*.“.

Na základě poznatků z literární rešerše (kap. 4) byly vytvořeny otázky použité při hodnocení kvality veřejných dětských hřišť jejich uživateli. Otázky jsou následující:

Navštěvujete hřiště pravidelně?: ano - ne

Jak často hřiště navštěvujete?: 1 x týdně, 2 – 4 x týdně, 5 – 6 týdně, každý den

Jak dlouho trvá Vaše cesta na hřiště: – do 10 minut, 10 - 20 minut, více než 20 minut

Jakým způsobem se dopravujete na hřiště?: pěšky – MHD – individuální doprava

Jste spokojeni s kvalitou hřiště?: ano – ne

Proč navštěvujete vybrané hřiště: vybavení pro děti – možnost interakce s ostatními dospělými – možnosti pro dospělé – obliba u dětí, jiný.... (možno více odpovědí)

Cítíte se na hřišti bezpečně?: Ano – ne,

proč?:

Jak hodnotíte jednotlivé aspekty hřiště na stupnici od 1 do 5; 1 nejlépe, 5 nejhůře

Dostupnost:

Rozmanitost herního vybavení:

Kvalita herního vybavení:

Osvětlení:

Ochrana před povětrnostními vlivy:

Dostatek laviček:

Rozmístění laviček:

Dostatek odpadkových košů:

Tekoucí voda, mlžítka, pítka:

WC:

Možnost komunikace s dospělými:

Možnosti pro dospělé (občerstvení, možnost zápůjčky petanque atd):

Celkový pocit z hřiště:

Jiné:.....

Co Vám na hřišti chybí?:

Dětská hřiště byla navštěvována nepravidelně v období od 1.7.2019 do 30.11.2019 v rámci celého týdne a během celého dne. Během návštěvy hřiště byli osloveni všichni příchozí uživatelé obou pohlaví, věková hranice byla stanovena na 18 let a výše. Zároveň bylo zakreslováno využití dětského hřiště do předem připravených map. Během dne bylo vždy navštíveno všech 5 vybraných dětských hřišť, časy byly zvoleny tak, aby se vždy lišily od minulé návštěvy. Celkově bylo každé dětské hřiště navštíveno 20 krát. Pro zaznamenávání odpovědí respondentů byl použit anonymní polostrukturovaný dotazník.

4. Literární rešerše

4.1. Veřejný prostor

Historie veřejného prostoru sahá až po starořecké městské státy, zejména antický Řím, kde můžeme nalézt dva typy - agoru a fórum. Základní požadavky na agoru byla snadno dosažitelná poloha a přiměřená velikost. Pokud se místo agoru stalo, začalo na sebe přitahovat celou řadu činností a stávalo se přirozeným centrem (Whyte, 2009, Uherek a kol., 2014). Stávalo se místem vojenských přehlídek, soudních sporů, trhem, místem politických diskuzí a shromáždění a dalších společenských aktivit (McK. Camp, Mauzy, 2009). Fórum bylo multifunkčním veřejným prostorem, jehož funkce se naplňovala zejména při diskuzích a plebiscitu

svobodných občanů, stávalo se tím symbolem kolektivního rozhodování (Uherek a kol. 2014). Ve středověku se středem měst a veřejného života stalo náměstí. Zde se konaly trhy, plnilo i reprezentační funkci. Lze najít též označení jádro města (Hoffman, 1992). Zvláštním typem veřejného prostranství se na konci 16. století stalo takzvané korzo. Sloužilo nejen k pohybu na čerstvém vzduchu, ale i ke společenskému kontaktu a sebe prezentaci, na rozdíl od obyčejného procházení na sebe vzalo společenskou závaznost. Jako forma využití veřejného prostoru se na jihu Evropy udrželo dodnes (Uherek a kol., 2014).

Studiu veřejného prostoru, potřeb a aktivit běžných obyvatel měst se věnuje pozornost od konce 19. století, z té doby lze uvést například E. Howarda (1902), který se tomuto tématu věnoval při plánování zahradních měst. K. Uherek a kol., (2014) ve své práci uvádí, že z dnešního hlediska přelomové práce pocházejí od amerických sociologů chicagské sociologické školy a německých společenských vědců, např. G. Simmela, M. Webera. V Čechách lze uvést například K. Honzíka, J. Hružu, O. Nového, P. Kratochvíla a další. Již v roce 1944 K. Honzík uvedl: „*Musíme v sobě probudit radosti chodce, radosti obyvatele veřejných prostorů a budovat obyvatelná města. Musíme je upravit tak, aby se v nich dalo žít, volně a bezpečně se pohybovat, procházet se, klidně nakupovat, pozorovat jejich krásu a památky, hrát si na hřištích, shromažďovat se, odpočívat, sedět v kavárnách venku, když je krásně, slunit se, koupat se..., musíme se naučit města obývat*“.

V literatuře je možno nalézt mnoho definic veřejného prostoru, ne vždy zcela jednoznačných. Pokud se přidržíme architektonického a urbanistického pojetí, je český výraz veřejný prostor, nebo také veřejné prostranství, překlad anglického termínu „public space“, který označuje každý prostor, který není soukromý. Je určen ke komunikaci, shromažďování a veřejnému užívání, plní nejen samotnou funkci místa, ale i funkci sociální (J. Štorg 2001). V. Šilhánková (2003) zase definuje veřejný prostor jako každý městský prostor, který není zastavěn, slouží obyvatelům daného města, může být využit k různým aktivitám. Česká legislativa pojem veřejný prostor nezná, místo něj se používá termín veřejné prostranství. Dle zákona (§ 34 zákona č. 128/2000 Sb.) je veřejným prostranstvím „*všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru*“. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (2014) uvádí k veřejnému prostranství, že

*„veřejná prostranství tvoří základní strukturu města. Prioritou je **obytná kvalita veřejného prostoru**. Obytné prostředí je bezpečné, zdravé, živé, komunikativní a krásné. Veřejný prostor města musí vybízet **k pěšímu pohybu a k pobývání**, základem jeho tvorby je **lidské měřítko a lidské smysly**.“* V § 2, odstavec 4 Stavebního zákona 183/2006 Sb. najdeme mimojiné „veřejné prostranství zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu“. § 7, vyhlášky 501/2006 Sb. se stanovuje, že: „(1) Plochy veřejných prostranství se obvykle samostatně vymezují za účelem zajištění podmínek pro přiměřené umístění, rozsah a dostupnost pozemků veřejných prostranství a k zajištění podmínek pro jejich užívání v souladu s jejich významem a účelem. (2) Plochy veřejných prostranství zahrnují zpravidla stávající a navrhované pozemky jednotlivých druhů veřejných prostranství a další pozemky související dopravní a technické infrastruktury a občanského vybavení, slučitelné s účelem veřejných prostranství“.

Kromě významu věcného, který vymezuje fyzickou podstatu, je neméně důležitá i podstata sociální, která respektuje fakt, že veřejná prostranství nejsou jen místa ve městě, ale k tomu, aby plnila svůj účel, potřebují lidi, kteří přinášejí do těchto míst život, umožňují jim setkávání, komunikaci, jsou součástí veřejného života. Tuto podstatu vystihuje definice V. Šilhánkové a J. Koutného (2001) – „*Veřejné prostory jsou všechny nezastavěné prostory ve městě, které jsou volně přístupné všem obyvatelům a návštěvníkům města, buď nepřetržitě nebo s časovým omezením. Základní charakteristikou veřejného prostoru je jeho obyvatelnost spojená s užitností pro obyvatele, tj. musí sloužit obyvatelům města k provozování nejrůznějších činností pohybových a pobytoových.*“

E. Goffman (1961) veřejný prostor uvažuje jako protiklad místa, kde chování, využití a povahu místa určuje vlastník, provozovatel, určitá vymezená skupina lidí či jednotlivec, kteří sledují svůj specifický záměr. Veřejný prostor podle něj patří mezi otevřené instituce.

Z výše uvedeného lze odvodit primární požadavek na veřejná prostranství – **veřejnou dostupnost**.

Protože jsou dětská hřiště součástí veřejného prostoru, je možno většinu požadavků na něj kladených aplikovat i na ně, samozřejmě s přihlédnutím k jejich specifickému postavení v hierarchii veřejného prostoru, a naopak mají své vlastní

požadavky, které ostatní veřejná prostranství nemusí splňovat. Ovšem výjimečně se lze setkat i s názorem, že dětská hřiště **nejsou** v pravém smyslu veřejným prostorem, protože se předpokládá jejich využití pouze vymezenou skupinou uživatelů. Tento názor zaznamenal Z. Uherek a kol. (2014) při skupinové diskuzi během své práce na Analýze uživatelů a užívání městského veřejného prostoru hl. m. Prahy.

Mluvíme-li o veřejném místě, váží se k němu aktivity, které zde probíhají. Znamý dánský architekt J. Gehl (2012) říká, že na veřejných prostranstvích se můžeme setkat s třemi typy venkovních aktivit: **nezbytné** – to jsou takové, které musíme vykonat, ať chceme, nebo nechceme, bez ohledu na kvalitu veřejného prostranství, kde ona aktivita bude probíhat. Sem můžeme zařadit například cestu do práce, na nákup, do školy, čekání na autobusové zastávce. Protože jsou nezbytné, má na ně materiální prostředí mírný nebo žádný vliv. Druhý druh venkovních aktivit jsou aktivity **volitelné**. Od předchozí kategorie se zcela odlišují, zahrnují totiž činnosti, které chceme a můžeme konat. Sem můžeme zařadit například procházky na čerstvém vzduchu, posezení na nábřeží, či jen posedávání na trávniku a slunění se. Zde si již pečlivě vybíráme, kam se půjdeme projít, kde si sedneme a sníme svačinu. Materiální prostředí má na tento druh aktivit velký vliv. Je-li prostředí nekvalitní, probíhá zde minimum, či žádné, volitelných činností, lidé spěchají z místa pryč – většina aktivit zde probíhajících je z kategorie nezbytné. Pokud je ale prostředí kvalitní, k nezbytným aktivitám přibývá široká škála volitelných aktivit, lidé se na místě zdržují déle a rádi. Místo láká lidi k pobytu, zastavení se. Poslední druh aktivit jsou aktivity **společenské**. Lze je nazvat i aktivitami výslednými, protože vznikají z obou druhů předchozích aktivit. Jsou závislé na lidech, tudíž více společenských aktivit bude na kvalitních veřejných prostranstvích. Je logické, že na různých druzích veřejných prostranství se budou vyskytovat různé společenské aktivity – jiné na tržišti, jiné na náměstí a jiné zase třeba na dětském hřišti.

Můžeme se setkat i s poněkud obecnějším termínem zastavěné prostředí,

	Kvalita materiálního prostředí špatná	Kvalita materiálního prostředí dobrá
Nezbytné aktivity	●	●
Volitelná aktivity	•	●
Výsledné aktivity (společenské aktivity)	•	●

Obr. 1: Závislost druhu aktivit na kvalitě materiálního prostředí, Gehl 2000, upravil Šmejkal 2020

anglicky built environment. Zastavěné prostředí je odkaz na architekturu, rozložení města, objekty, které se v něm nachází a jsou vytvořeny člověkem (Wirth – Nesher, 1996). Tento termín používá ve své práci i americká socioložka L.H. Lofland (1998). Je možné říci, že veřejná prostranství jsou podmnožinou zastavěného prostoru a je tedy možno použít její závěry i na veřejná prostranství. Ve své základní tezi říká, že „charakter zastavěného prostředí má vliv na

chování lidí v tomto prostředí.“, volně řečeno, lidmi vytvořené místo, bude zpětně ovlivňovat mezilidské vztahy, sociální chování lidí, kteří se v něm nacházejí. Jestliže přijmeme tuto skutečnost a porozumíme vztahu charakter místa – chování lidí, jsme schopni vhodným vytvářením veřejných prostranství ovlivnit jejich sociální život. V tomto se shoduje s J. Gehlem, oba vycházejí z předpokladu, že existuje zřejmá souvislost mezi kvalitou veřejného prostoru a tím, jakým způsobem bude využíván, jaké aktivity zde budou probíhat.

L. H. Lofland (1998) rozlišuje tři oblasti vlivu zastavěného prostředí na probíhající aktivity: **obsah komunikace** – konkrétní místo ovlivňuje nejen míru a způsob komunikace, ale také její obsah a její účastníky. **Komunikace různých sociálních skupin** – druh a forma prostředí velmi ovlivňuje, kdo bude s kým komunikovat, tedy koho můžeme v daném místě potkat. L. H. Lofland (1998) to demonstruje na Anglii devatenáctého století, kde bylo v oblastech, kde se nacházely luxusní domy, provedeno oddělení vstupů do domu pro majitele a zaměstnance a tím bylo prakticky zabráněno setkávání a možné komunikaci těchto dvou skupin. Poslední vliv je **četnost a kvalita interakcí** – pokud je dané místo příjemné, lidé na něm setrvávají delší dobu, mají příležitost navázat s ostatními lidmi sociální kontakty, ať už přímé – hovor, či jen nepřímé – pozorování ostatních. Na nekvalitním místě jsou tyto možnosti velmi omezené. Toto ostatně vyplývá i z prací J. Jacobs a W. H. Whytea, kteří tvrdí, že „zastavěný prostor může povzbudit nebo odradit lidi od vzájemné komunikace.“

Z již uvedeného vyplývá, že jen v kvalitním veřejném prostoru může probíhat bohatý sociální život. Je samozřejmé, že existuje mnoho faktorů, které ovlivňují kvalitu daného místa, podílejí se na tom, zda místo bude úspěšné, lidé se budou rádi vracet, bude zde probíhat mnoho aktivit, nebo se stane místem neúspěšným, místem, které lidi buď rychle projdou, či se mu vyhnou úplně, stane se místem bez života.

Jak ale určit, které místo má předpoklady stát se oním úspěšným místem? Je nutno si stanovit určitý druh indikátorů, které nám umožňují posoudit, zda dané

Ochrana	<p>OCHRANA PROTI DOPRAVĚ A NEHODÁM - POCIT BEZPEČÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana chodců - Eliminování strachu z dopravy 	<p>OCHRANA PROTI KRIMINALITĚ A NÁSILÍ - POCIT JISTOTY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Živá veřejná stěra - Oči na ulici - Překryvání denních a nočních funkcí - Dobré osvětlení 	<p>OCHRANA PROTI NEPŘÍJEMNÝM SMYSLOVÝM VJEMUM</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vitr - Děšť/sníh - Chlad/horko - Zplodiny - Prach, hluk, oslnění
Pohodlí	<p>MOŽNOST CHUZE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prostor pro pěší - Žádné překážky - Dobré povrchy - Přístup pro všechny - Zajímavá průčelí 	<p>MOŽNOST STÁT/ZUSTAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efekt hraničních linie/atraktivní zóny pro stání/setrvání - Opory pro stání 	<p>MOŽNOST SE POSADIT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zóny k sezení - Využití výhod: výhled, slunce, lidé - Dobrá místa k sezení - Lavičky vhodné k odpočinku
	<p>MOŽNOST VIDĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přiměřené pohledové vzdálenosti - Neomezené výhledy - Osvětlení (za tmy) 	<p>MOŽNOST MLUVIT A POSLOUCHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nízká hladina hluku - Městský mobilář, který poskytne „konverzační ostrůvky“ 	<p>MOŽNOST HRÁT SI A CVIČIT</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivace k tvorbě, fyzické aktivity, cvičení a hrám - Ve dne i v noci - V létě i v zimě
Radost	<p>MĚŘÍTKO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budovy a prostory navržené s ohledem na lidské měřítko 	<p>MOŽNOST UŽÍVAT DOBRÉHO POČASÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slunce/stín - Teplá/chlad - Vánek 	<p>POZITIVNÍ SMYSLOVÉ ZÁŽITKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobrý design a detaily - Kvalitní materiály - Krásné výhledy - Stromy, rostliny, voda

Obr. 2: Ukazatele kvality veřejných prostranství podle J. Gehla, Gehl 2000, upravil Šmejkal 2020

místo může být místem úspěšným, či nikoli. Tato problematika se dostala do popředí zejména v 60. letech minulého století, kdy J. Jacobs (1961) v USA vydala svoji knihu „*Smrt a život amerických velkoměst*“. Do stejného období spadá počátek práce již zmíněného dánského architekta J. Gehla, a založení americké neziskové organizace Project for Public Spaces

(PPS), která navázala na dřívější práci W. H. Whytea „*Projekt života na ulicích*“. V České republice zkušenosti PPS rozvíjí Nadace Partnerství. Jak J. Gehl, tak i PPS stanovují své indikátory z vlastních empirických zkušeností a potřeb praxe. Nicméně J. Gehl své indikátory stanovil především na základě vlastních pozorování chování lidí na veřejných prostranstvích, PPS využívá zkušenosti s přímým zapojením místní komunity do plánovacího procesu.

Jak již bylo řečeno dříve, J. Gehl (2012) říká, že příjemné místo přitahuje lidi, láká je setrávat na místě, místo se zaplňuje lidmi, kteří navazují kontakty, věnují se aktivitám, lidé se sem rádi vrací. Něco se děje, protože se něco děje, protože.... Lidé přitahují lidi.... W. H. Whyte (1980) k tomu říká: „*Když se místo zaplňuje, lidé jej neobsazují rovnoměrně, jdou tam, kde jsou ostatní.*“. Naopak na místě, kde se lidé

necítí dobře, setrvávají co nejméně, případně se mu vyhnou úplně, nebo ho již příště nenavštíví. Lze říci: úspěšné místo je takové, kde lidé dobrovolně tráví svůj čas, neúspěšné místo navštíví pouze v nezbytných případech a snaží se neseťvávat zde dlouho a velmi pravděpodobně se nevrátí, pokud nebudou muset. Doba, kterou jsou lidé ochotni strávit na daném místě je tedy jedním z klíčových faktorů, které určují jeho kvalitu. Dalším je počet lidí, který se na místě vyskytuje. Máme tedy dvě možnosti, jak vytvořit živé prostranství – můžeme vytvořit takové podmínky, které přilákají lidi, a/nebo umožnit lidem strávit zde více času. J. Gehl, pro obecný pohled na kvalitu veřejných prostranství, používá vzorec: **kvalita prostranství = počet lidí * doba zde strávená**. Pro podrobnější hodnocení má 12 kritérií rozdělených do tří kategorií. M. Čablová a kol.(2011) v metodice pro tvorbu kvalitních veřejných prostorů, vydaných Nadací partnerství, uvádí: „*Kvalitní veřejný prostor (náměstí, park či ulice) má především velikost úměrnou svému významu, je jasně vymezený a přehledný. Lze jej potom s patřičnou péčí budovat, snadno udržovat a hlídat. V takovém prostoru se lidé rádi sdružují a cítí dobře. Místní veřejná prostranství jsou dimenzována a vybavována tak, aby umožňovala intenzivní formy společenských kontaktů.*“ (M. Čablová a kol., 2011)

Ukazatele kvality veřejných prostranství podle J. Gehla.

1. Ochrana:

- **Ochrana proti dopravě a nehodám – pocit bezpečí:**

je nutno zajistit ochranu chodců, cyklistů, například budováním pěších zón, nedopustit, aby se chodec cítil vyděšeně, aby nemusel být neustále ve střehu. Ve smíšených zónách dát chodcům přednost.

- **Ochrana proti kriminalitě a násilí – pocit jistoty:**

Zajistit, aby místo bylo živým místem, s dostatkem lidí a aktivit. Navrhovat prostranství, aby byla přehledná, byla pod dohledem procházejících či v okolí bydlících lidí, J. Jacobs pro prevenci kriminality prostřednictvím pouličního života používá termíny „*hlídači ulice*“ a „*oči na ulici*“. Zajistit dobré osvětlení a kde je to možné, překryv denních a nočních aktivit. Opuštěná, nepřehledná, neosvětlená místa vzbuzují pocit nebezpečí. Většinové vnímání lokality jako nebezpečné pak může vedle skutečného výskytu kriminálních

činů, přispět ke snižování kvality života v lokalitě i okolí (Öhman, Simonsen, 2003, Temelová, Jíchová, 2012).

- **Ochrana proti nepříjemným smyslovým vjemům:**

Počasí v daném místě ovlivňuje makroklima – lokální klima – mikroklima. Jak J. Gehl uvádí (2012), je pro ně charakteristické, že se v konkrétním místě mohou velmi odlišovat. Makroklima je dáno polohou oblasti, bez možnosti ovlivnění, lokálním klima rozumíme klima v konkrétních městech, již lze částečně ovlivnit topografií, tvářností terénu a budov a poslední, mikroklima, je charakteristické pro lokální místo, uličku, hřiště, či jen lavičku v parku. Jako jediné ho můžeme ovlivňovat. Pocit pohody na daném místě je v tomto případě kombinací teploty vzduchu, vlhkosti, chladným větrem a slunečním svitem. Kvalitní místo by mělo nabízet možnosti, jak se před nepříznivými vlivy ochránit, případně zmírnit jejich negativní důsledky, instalací slunečnicků, přístřešků, mlžítek, zdrojů pitné vody. Nezasupitelné místo má zeleň, neboť má schopnost snižování akumulace tepla a vysokých teplot odpařováním vody, které způsobuje ochlazování, zvýšení vlhkosti i mírné proudění vzduchu. Neopomenutelnou funkcí je i poskytování stínu, pohlcování emisí a nečistot a snížení hluku. (M. Čablová a kol., 2011)

2. Pohodlí:

- **Možnost chůze:**

P. Melková a kolektiv (2014) uvádí v Manuálu tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy, že „*Pobytové nejvstřícnější jsou veřejná prostranství s maximální mírou sdílení prostoru, svobodou pohybu a pobytu zejména pro chodce, fyzická i mentální bezbariérovost veřejného prostoru by měla být obecným, elementárním pravidlem jeho tvorby*“. J. Gehl (2012) používá termín „město v úrovni očí“, za velmi důležité považuje možnost bezproblémové chůze, bez překážek v cestě, s kvalitními povrchy, které neztěžují chůzi. Dále uvádí, že nejen tělesně hendikepovaní lidé dávají přednost rampám před schody – z toho vyplývají bezbariérové přístupy. Nelze také opominout, jak daleko je nutno jít. Dostupnost místa je dalším důležitým prvkem. Nelze s jistotou říci, jakou vzdálenost je člověk ochoten ujít, aby mohl navštívit své oblíbené místo. Záleží to na věku, tělesné kondici, kvalitě cesty.

Obecně se jako přijatelná dochozí vzdálenost akceptuje hranice 500 m, tj. zhruba 5 minut běžné chůze (J. Gehl 2012). Ovšem na místo se nedostáváme pouze pěšky, můžeme využít kolo, městskou hromadnou dopravu, či individuální. Proto je důležitá i poloha vzhledem k městské hromadné dopravě, počet míst k parkování v blízkém okolí i možnost zaparkovat své kolo. K. Madden (2003)

- **Možnost zůstat:**

stání je krátkodobá aktivita. Pokud se chodec potřebuje zastavit na delší dobu, mělo by mu to být umožněno existencí hraniční linie. Podle J. Gehla (2012) si lidé podvědomě hledají místa u kraje, odkud mají dobrý rozhled po okolí, mají chráněná záda a mají možnost zůstat nepozorováni, ale sami mohou pozorovat. Důležité jsou i vhodné opory pro stání – různé sloupky, mobiliář atd.

- **Možnost se posadit:**

pokud chceme na nějakém místě zůstat déle, obvykle se posadíme. Čím déle chceme sedět, tím kvalitnější místo k sezení hledáme, výsledné místo by nám mělo přinášet co nejvíc výhod a co nejméně nevýhod. J. Gehl ve své práci uvádí výsledky výzkumu ve Stockholmu v roce 1990, který stanovil pro hodnocení kvality sezení stupnici se čtyřmi body – příjemné mikroklima, umístění v hraniční linii s krytými zády, dobrý výhled a minimum hluku či zplodin. Pokud místo k sezení tyto podmínky splňovalo, obsazenost se pohybovala okolo 70%, naopak místa, která podmínkám nevyhovovala, se pohybovala pouze okolo 10%. Tímto výzkumem bylo potvrzeno, že respondenti podvědomě vyhledávají a preferují místa, odkud mohou vizuálně obsáhnout okolní prostor, aby ho měli pod kontrolou a zároveň měli pro sebe dost soukromí (Goličnik, 2010). Nelze ale opomenout ani materiál a tvar laviček, jak uvádí J. Gehl (2012) na studeném kvádru mramoru bez opěradla, který představuje designovou lavičku, se opravdu špatně sedí. Místa k sezení lze kombinovat z primárních možností – věci určené k sezení – lavičky, židle, a sekundárních – vše ostatní, na co se lze posadit – obrubníky, schody, kašny atd.

Možnost vidět:

vidět a být viděn tvoří nejrozšířenější formu setkání. Proto by z míst určených k sezení měl být dobrý výhled na okolní dění, ostatní atrakce, jako je architektura, stromy, kašny. Tento zážitek ještě umocňuje možnost pozorovat a sledovat kombinace výše uvedeného.

- **Možnost mluvit a naslouchat:**

tvoří důležitou kvalitu městských veřejných prostranství. Z kdysi samozřejmé činnosti se stala čím dál těžší činnost – naleznout místo, kde nejsme rušeni okolním hlukem, máme možnost pohodlně se usadit, či jen chvíli postát a komunikovat s okolím, je díky neustále narůstající automobilové dopravě čím dál složitější. J. Gehl (2012) opět poukazuje na provedené výzkumy, z kterých lze odvodit, že nerušená konverzace může být vedena při úrovni hluku 60 – 65 dB, což představuje běžnou hodnotu v místech bez automobilového provozu. Běžný automobilový provoz dosahuje úrovně okolo 75 dB, což již nerušenou konverzaci znemožňuje. Pokud už najdeme vhodné tiché místo pro konverzaci, nastupuje další faktor, který může kvalitu komunikace ovlivnit – městský mobiliář. Je nutno zkombinovat lidskou potřebu soukromého prostoru s potřebou příjemné konverzace. Dlouhé, rovné lavičky vyhovují soukromému prostoru, člověk si sám může určit, jestli si k sousedovi sedne blíž či dál, pro konverzaci lze otočit hlavu, i když z dlouhodobého rozhovoru to není moc pohodlné, ale pro skupinu lidí není toto uspořádání moc vhodné. Vhodným řešením je umístit lavičky do „*konverzačních ostrůvků*“ (J. Gehl 2012). Toto řešení prosazuje i architekt R. Erskine, který konverzační ostrůvky využíval ve svých projektech, umíšťoval lavičky navzájem k sobě v mírných otevřených úhlech. To lidem umožňovalo si vybrat, zda chtějí zachovat soukromí, nebo navázat konverzaci a to pouhým přesunutím se na lavičku. J. Křivohlavý (1988) se ve své práci zabývá i teorií proxemiky, podle které existují 4 základní komunikační zóny:

- intimní zóna, vzdálenost komunikujících je do 60 cm,
- osobní zóna, vzdálenost komunikujících je od 60 cm do 1,2 m
- společenská zóna, vzdálenost komunikujících je od 1,2 m do 3,6 m,

- a konečně veřejná zóna, vzdálenost komunikujících je od 3,6 m do 7,6 m a více.

Uživatel hřiště by měl mít možnost rozhodnout se, jakou zónu si chce zvolit, případně změnit, ať už pouhým předsednutím si v rámci lavičky, nebo úplnou změnou místa, kde sedí. Zrovna tak by měl mít možnost bezproblémově komunikaci opustit. Člověk, který na hřiště přichází sám a na hřišti nemá známého, pravděpodobně zvolí jinou komunikační zónu, než když jde na plánované setkání, nebo než skupina příchozích. V prvním případě připadá do úvahy společenská či veřejná zóna. Jako veřejná zóna na hřišti připadají v úvahu pouze sekundární možnosti sezení, lavičky bývají kratší. V druhém případě připadají do úvahy osobní či intimní zóna.

- **Hrát si a cvičit:**

vyjádření vlastní osobnosti, možnost hrát si, jsou důležité pro existenci zdravých a živých měst. Pracovní vytížení dospělých se neustále zvyšuje, ale zároveň mají více volného času. Díky této kombinaci mají lidé potřebu i energii provozování mnoha tvůrčích i odpočinkových aktivit. Ideálním místem pro jejich provozování je veřejný prostor. Vzdávající počet festivalů, sportovních akcí, kulturních večerů. Uzavírají se ulice, náměstí či náplavky, aby bylo možno konat maratony, různé pochody, dny bez aut či pouze sousedské posezení v jedné ulici. Všechny tyto aktivity přibližují město lidem. Děti vždy byly tam, kde byli dospělí. Dětská hra vždy patřila a stále patří, k neodmyslitelné součásti města. Dříve si děti hrály tam, kde pracovali, či se vyskytovali dospělí. V moderním pojetí města se dětské hry a aktivity přesunují na vyhrazená, většinou jednoúčelová, dětská hřiště.

3. Radost:

- **Měřítka:**

rozhodující vliv na to, jak se budeme cítit na určitém místě, ať už jde o město, veřejný prostor, zákoutí či ulice, mají prostorové vztahy a velikost. Rozhodují o našem pocitu z místa, zda zde budeme chtít trávit svůj čas, projít si jej a případně se vrátit. Člověk se necítí dobře na velkých prázdných

prostranstvích, mezi holými obrovskými budovami. Základním východiskem při navrhování budov a prostor by mělo být lidské měřítko.

- **Možnost užívat dobrého počasí:**

Jak již bylo jednou uvedeno, mikroklima má pro pohodlí a pocit pohodlí stěžejní význam. Počasí poručit neumíme, ale můžeme se pokusit zmírnit jeho dopady. Kvalitní veřejný prostor by nám měl nabídnout možnost vybrat si, zda chceme sedět na slunci, či se ukrýt do stínu, možnost ukrýt se před deštěm, větrem a to nejen studeným. Lze toho dosáhnout vhodnými prostředky. Stín získáme například vhodnou výsadbou stromů, budováním přístřešků, altánů či slunečníků. Ostatně, tato kombinace nám pomůže i při ochraně před deštěm i před větrem, k té nám dopomůžou i vhodně vysazené keře. Vlhkost vzduchu lze, kromě výsadby zeleně, zvýšit i vodními plochami, fontánami či mlžítka.

- **Pozitivní smyslové zážitky:**

málokdo se bude chtít zdržovat na místě, z něhož nebude mít dobrý pocit. Zde vstupuje na scénu naše estetické cítění, dojem, jaký na nás konkrétní místo udělalo. W. H. Whyte (1980) používá termín „*stoprocentní místo*“ pro prostor, kde jsou přítomny všechny městské kvality, praktický zájem se dokonale spojuje s vizuálním dojmem – lidé tu chtějí být. Důležitá je i estetická kvalita obsahu místa, tj. to, na co se díváme, na co saháme. Nejedná se jen o kvalitní design, ale také o pravidelnou a důkladnou péči a údržbu, kvalitní materiály a příjemné materiály. Vizuální kvalita je zastřešujícím pojmem, propojuje a zahrnuje všechny prvky místa. Je nutno ale zdůraznit, že samotná vizuální kvalita není vše, nerovná se automaticky kvalitnímu prostranství. J. Gehl (2012) k tomu říká: „*má-li místo fungovat a přitahovat lidi, aby je za všech okolností lidé mohli užívat, je nutné důkladně ošetřit fyzické, praktické i psychologické aspekty a poté je obohatit o cenné vrstvy při práci s vizuálními kvalitami.*“

Při analýzách a navrhování nových veřejných prostranství PPS využívá jejich vlastní metodiku nazvanou „*Utváření místa – Placemaking*“. Ve svých projektech využívá aktivní zapojení místní komunity. Získává tak poněkud jiný pohled, než J. Gehl, který své poznatky zakládá pouze na svém pozorování. Pro posuzování kvality PPS definovala 4 základní kritéria, které nezohledňují pouze vzhled místa, ale i

společenský, či veřejný život, na něm probíhající. Jde o **dostupnost, pohodlí, typy aktivit a sociabilitu** (K. Madden, 2001).

- **Dostupnost:**

Základním ukazatelem kvality je jeho dostupnost. Nejde zde jen o dostupnost ve smyslu dochozí vzdálenosti, používané J. Gehlem. Místo by mělo být přístupné jak pěšky, tak na kole, veřejnou nebo individuální dopravou. S individuální dopravou souvisí možnost zaparkování v blízkosti místa. Přístupu na místo by neměly bránit žádné překážky – například frekventované široké ulice, které se nedají bezpečně přecházet. PPS zde jako indikátory používá kvalitu a šířku chodníků, počet přechodů na cestě, kde se hodnotí i snadný přístup pro kočárky, osoby se sníženou pohyblivostí, či vozíčkáře – bezbariérovost. Důležitý je i samotný pohyb na místě, jeho přehlednost a snadná orientace.

- **Vzhled a pohodlí:**

Jsou důležitým faktorem při rozhodování, zda místo budou chtít lidé využívat, či nikoli. Hodnotí se vybavenost mobiliářem, jeho kvalita a četnost, zvláštní důraz se klade na umístění a počet laviček, kde se preferuje umístění v bezpečných zónách, s dobrým výhledem, na slunci i ve stínu. Další důležitou věcí je čistota a udržovanost místa, které jsou spojeny s pocitem bezpečí. Pro hodnocení této kategorie PPS využívá počet lidí na místě a vzájemný poměr mezi muži a ženami. Pokud ženy převažují nad muži, je předpoklad, že místo je kvalitní a bezpečné. Stejný názor na poměr mužů a žen má i M. Čablová (2011), která uvádí, že *„Muži a ženy – v tomto případě je třeba zvážit genderové rozdíly, a to především ve vztahu k ženám – uživatelkám. Ženy jsou totiž obecně citlivější na kvalitu prostoru. Mají rády čisté, upravené prostory s vysokou estetickou hodnotou. Velmi důležitý je prvek bezpečnosti, především osobní pocit bezpečí v průběhu celého dne. Ženy využívají veřejné prostory častěji.“*, ostatně totéž tvrdil už W. H. Whyte (1980), když uváděl, že vyšší počet žen znamená vyšší kvalitu veřejného prostranství, protože ženy jsou všeobecně při výběru veřejných prostranství opatrnější a mají vyšší nároky, jejich kritéria výběru se pohybují od kvality povrchového materiálu prostoru až po pocit bezpečí na daném místě.

Pokud se na místě nachází poničený, posprejovaný či jinak poškozený mobiliář, odpadky, lze se domnívat, že dané místo vyhledávají jednotlivci či skupiny pohybující se spíše na okraji společnosti a v tomto případě už místo nelze považovat za bezpečné a kvalitní. V případě, že se tento stav nebude řešit, místu mohou začít klesat návštěvy běžných uživatelů, stoupat počty těch nežádoucích a prostor se tak stane prostorem nebezpečným. Už jen většinové vnímání lokality jako nebezpečné pak může vedle skutečného výskytu kriminálních činů, přispět ke snižování kvality života v lokalitě i okolí (Öhman, Simonsen, 2003, Temelová a kol., 2012).

- **Množství a charakter probíhajících aktivit:**

Zásadní kritérium kvality veřejného prostranství. PPS pod tento pojem zahrnuje nejen chování jednotlivých návštěvníků místa, zda místem pouze projdou, zdrží se delší chvíli atd., ale i organizovaná akce zahrnující koncerty, pouliční divadlo, trhy, venkovní výstavy a podobně. Pro podpoření aktivit je možno vybavit místo speciálními herními prvky pro děti, výtvarnými motivy, uměleckými díly, které zaujmou procházející a přinutí je se na místě zdržet a případně i zahájit společenské aktivity. Větší aktivity lze očekávat i v případě, že se v okolních budovách nacházejí například kavárny, restaurace, kluby, galerie, společenská centra, muzea, které svými funkcemi zcela přirozeně oživují i přilehlé veřejné prostranství. Podle PPS se jednotlivé aktivity navzájem propojují a podporují, je tedy vhodné je spíše soustředit na jedno místo, než rozptýleně a zároveň využít zájmu místních podnikatelů či institucí, protože si mohou být navzájem prospěšné. Kvalitní místo přiláká návštěvníky i do přilehlých obchodů a vice versa.

- **Sociabilita:**

Tato vlastnost je spojena s příslušností či sounáležitostí místní komunity a veřejného prostoru. Pokud se na místě setkávají sousedé a známí, ale zároveň je možná i komunikace s náhodně procházejícími lidmi, pak má místo dobrou sociabilitu. Lidé se sem rádi vrací, ať už sami nebo s přáteli, nebojí se zde projevit své emoce, bez problémů zde spolu koexistují různé věkové i sociální skupiny. Sociabilitu můžeme podpořit vhodnou kombinací funkcí či prvků, například dětské hřiště vybavíme prvky pro různé věkové kategorie, půjčovnou

sportovního vybavení, v okolí umístíme stánek s občerstvením nebo venkovní restauraci se zahrádkou.

Vzhledem k tomu, že PPS využila výzkum W. H. Whytea (1980) pro svoji definici indikátorů, jen velmi stručně uvádím sociálně platné charakteristiky, které využíval při hodnocení úspěšnosti veřejného prostoru.

Převaha skupin lidí nad jednotlivci. Pokud se na prostranství objevují skupinky o 3 a více lidech, je pravděpodobné, že se tito lidé dopředu dohodli na setkání na daném prostranství, nebo přišli společně. To je pozitivním důkazem, že daný prostor je vnímán jako cíl střetnutí, že si jej lidé záměrně vybírají jako destinaci.

Vyšší počet žen než mužů.

Různé věkové kategorie. Přítomnost různých věkových kategorií většinou poukazuje na bohatost „klientely“ prostoru. Uživatelé ho využívají každý svým specifickým způsobem, a i přesto tu najdou společné místo.

Různorodé aktivity. Na oblíbených veřejných prostranstvích se zpravidla odehrává větší množství aktivit než na místech méně úspěšných. Přítomnost těchto aktivit přitom nemusí vyžadovat speciální úpravy nebo přestavby prostoru.

Citové projevy. Na fungujícím veřejném prostranství se vícekrát objevují lidé, kteří se drží za ruce nebo se navzájem zdraví, objevuje se zde více úsměvů, polibků a objetí než na místě problematickém.

Tématu veřejného prostranství, jeho užívání a zlepšení jeho kvality se věnoval i Z. Uherek a kol. (2014). Ve svém výzkumu se věnoval 12 ti vybraným místům v Praze. Výzkum byl prováděn formou diskuzních skupin a zúčastněného pozorování, kdy byla respondentům předložena anketa, ve které byli respondenti tázáni na vybraná témata související s veřejným prostorem.

4.2. Dětská hřiště:

Dosud jsme mluvili o kvalitě veřejných prostranství. Nyní se zaměříme na dětská hřiště. Co ale znamenají ona dvě slova? Pravděpodobně nás napadne několik významů. Může to být plocha, určená pro provozování sportovních aktivit, pak je vymezena určitými hranicemi, má přesně daný tvar, rozměry a vybavení. V tomto

případě mluvíme o sportovním hřišti. Může to být ale i plocha, která je upravena pro dětské hry, obsahující různé herní prvky, které mohou děti využívat ke svém hrám. Potom mluvíme o dětském hřišti (J. Pávková a kol., 2002).

Podle M. Vorla (1974) se pojem dětské hřiště začíná používat na začátku 20. století. Jde o uměle vytvořenou plochu, která měla za úkol nahradit dětem žijícím ve městech přirozené prostředí, které bývalo využíváno pro jejich hry – lesy, zahrady či louky, ale i potůčky. Od 60. let se v důsledku výstavby prvních sídlišť začalo rozvíjet i veřejná dětská hřiště.

Můžeme říci, že dětské hřiště je součástí veřejného prostoru, je jeho podmnožinou. Lze na něj tedy aplikovat obecné požadavky na kvalitu platné pro úspěšný veřejný prostor. Ale protože má v rámci veřejných prostor specifické postavení, dané jeho účelem, má své vlastní požadavky, které se k těm obecným přidávají a naopak určité obecné požadavky zde platí pouze částečně, či vůbec ne. Nyní se zaměříme na požadavky, na ně kladené.

Podle V. Šilhánkové (2003) patří dětská hřiště do veřejných prostorů lokálního významu. To jsou veřejné prostory umístěné uvnitř jednotlivých obytných oblastí, jsou tedy využívány převážně obyvateli z okolní zástavby.

P. Melková a kol. (2014) uvádí, že „*Dětská hřiště nahrazují přirozenou zkušenost se světem. Herní prostředí by mělo umožnit setkání dítěte s prožitky reálného světa včetně přiměřeného rizika, které vede k ponaučení.*“. Kvalitní dětské hřiště přináší benefity nejen v tom, že prodlužuje délku pobytu dětí a jejich doprovodu na veřejných prostranstvích, ale může též podporovat řešení sociálních problémů, od výchovy malých dětí a mládeže po vytvoření komunitního života a příjemného sousedského prostředí.

Je velmi vhodné, aby hřiště splňovala kritéria nízkých nákladů na údržbu, odolnosti proti vandalismu, nezničitelnosti, přehlednosti, bezpečnosti jednotlivých prvků, sociální vybavenosti a ochrany před městským prostředím. Herní prvky, nebo celá hřiště, mohou být rozdělena podle věkových kategorií. Počítá se s třemi věkovými kategoriemi, které je podle J. Klímy (2003) možno charakterizovat takto – předškolní věk, tj. děti do 6 let, mladší školní věk, tj. 6 – 11 let a starší školní věk, tj. více než 11 let. Těmto věkovým kategoriím by mělo odpovídat i vybavení herními prvky. Sdílení herních prvků a prostoru různými věkovými skupinami může

napomoci sociální inkluzi, proto by hřiště neměla být orientována na specifickou věkovou skupinu.

V současné době je na jedno z prvních míst kladena extrémní snaha o bezpečnost a odolnost hřišť. Hřiště by ale měla být oplocena pouze tam, kde to vyžaduje specifická situace, na rušných městských prostranstvích a tam, kde je nutno zajistit bezpečnost dětí před provozem (P. Melková a kol. 2014). Ovšem J. Pávková (2002) uvádí, že hřiště by měla být primárně oplocena a uzamykatelná, aby se zabránilo vstupu zvířat, vandalismu a poškozování v nočních hodinách. Pouze hřiště pro starší školní věk oplocena být nemusí. Samotná volba pro umístění by vždy měla zohledňovat okolní prostředí a jeho kompozici, protože negativní působení okolí, například permanentně vytížená několikaproudá silniční komunikace, spolehlivě zničí pozitivní aspekty hřiště.

Mělo by též vždy platit, že hřiště mají být citlivě a promyšleně vsazena do skutečného světa, je žádoucí pracovat s okolním prostředím. Například hřiště u řeky může využívat nivní vegetaci pro alternativní hry.

Rodičům, kteří děti na hřišti hlídají, je vhodné zajistit atraktivní prostředí pro delší pobyt. Lze to učinit návrhem soustavy stolů se sezením nebo místy pro piknik, společenské hry a venkovní workshopy, dostupností občerstvení. Je možné rovněž podpořit význam hřiště jako lokálního komunitního ohniska.

L. Dupal a Z. Houžvičková (2010) uvádí, že při návrhu hřiště je kromě zázemí samotného hřiště nutno vzít v úvahu i rozvržení jednotlivých prvků v prostoru: umístění laviček a pískovišť do stínu; houpačky umístit ke stranám hřiště; jednotlivé herní prvky rozmístit podle věkové kategorie; skluzavky orientovat na sever či severozápad; umožnit vjezd mechanizace dostatečnou velikostí branek, cca. 1 až 1,5 metru; dostatečné zázemí pro doprovod ve formě městského mobiliáře, například odpadkových košů, laviček atd.; pro dostupnost kočárky či invalidními vozíky mít zpevněné příjezdové plochy; bezbariérové přístupy pro postižené děti a jako poslední i snadná možnost doplnění či výměny písku v pískovišti atd.

K. Kohoutová (2017) se ve své diplomové práci mimo jiné zabývá otázkou ideálního hřiště. Uvádí, že v případě dětského hřiště je zapotřebí skloubit tři často protichůdné požadavky – požadavky dětí, které moc nemyslí na bezpečnost, možnosti údržby či provozu, zajímají se pouze o hru – jaké mají herní možnosti,

kolik je na hřišti houpaček, aby se nehádaly, jestli dneska přijde „sousedovic“ Anička. Teprve ve starším věku je začne zajímat, zda se mají kde napít, mohou si zajít na WC a jestli kromě pískoviště pro „mrňata“ jim hřiště nabízí i atrakce vhodné pro jejich věk. Pak jsou tu požadavky dospělých, kteří naopak pro své děti bezpečí požadují, chtějí si samozřejmě někde sednout, mít možnost čas strávený na hřišti prožít smysluplně, ať již tím, že si přečtou knihu, popovídají si s ostatními rodiči, sami si zahrají třeba pétanque, nebo si dají šálek dobré kávy. A pak jsou tu požadavky, které na hřiště klade legislativa, a ta jsou předchozím požadavkům nadřazeny. Jde o bezpečnostní, provozní a hygienické normy platné pro každé hřiště. Bohužel, výsledná podoba hřiště většinou bývá kompromisem mezi ideální představou a finančními možnostmi.

Dalším důvod, proč by hřiště mělo nabízet atraktivní prostředí nejen pro děti, ale i pro dospělé, ukázal výzkum J. Gehla a L. Gemzoea (1996). Autoři totiž zjistili, že děti dávají přednost hraní si tam, kde se vyskytují dospělí. Pokud budou na hřiště chodit rádi dospělí, budou tam s nimi chodit i jejich děti, dospělí přitáhnou jiné dospělé, děti uvidí hrající si děti a budou chtít na hřiště, poprosí své rodiče... Lidé jsou tam, kde jsou lidé.

B. Hodaň a T. Dohnal (2005) ve své práci uvádějí několik základních možností, které by měl veřejný prostor poskytovat dětem a mládeži. Mezi ně patří možnost bezpečného pobytu venku, dětem by nemělo nic bránit v jejich spontánních hrách. Pobyt venku by jim měl umožnit i rozvoj zájmových činností, které jsou přiměřené jejich věku, zároveň by měly mít pocit jistoty a bezpečí. Důležité je i navazování sociálních kontaktů. Veřejný prostor by mělo být snadné si osvojit a získávat v něm vlastní zkušenosti. Neměl by být vyhrazený pro určitou věkovou či sociální skupinu. Děti by při pobytu v něm měly získávat nové smyslové podněty, podněty k rozvoji estetických schopností a poslední, ale neméně důležitá vlastnost je vytvoření předpokladu pro identifikaci s místem bydliště.

Normy pro dětská hřiště jsou shodné s normami EU, konkrétně jde o ČSN EN 1176 – Zařízení a povrch dětského hřiště a ČSN EN 1177 Povrch dětského hřiště tlumící náraz. Herní prvky jsou výrobky, proto se na ně vztahuje zákon č. 22/1997 Sb. O technických požadavcích na výrobky a nařízení vlády č. 173/1997 Sb., které požaduje certifikaci herních prvků.

5. Popis a umístění zkoumaných hřišť

Jak již bylo uvedeno, všechna hřiště se nachází v katastru Prahy 7. V následující mapce je přehledně vyznačena jejich poloha v rámci Prahy 7 a v tabulce jsou shrnuty nejzákladnější údaje.

Obr. 3: Umístění dětských hřišť v rámci Prahy 7 - Letné,

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0>, upravil Šmejkal, 2019.

U hrocha	
Plocha hřiště:	4 485 m ²
Doprava MHD:	360 m
Individuální doprava:	250 m
Umístění:	Mimo obytnou zónu, ve frekventovaných Letenských sadech
Kaštánek	
Plocha hřiště:	2 751 m ²
Doprava MHD:	400 m
Individuální doprava:	450 m
Umístění:	Na hranicích obytné zóny a frekventovaného parku Stromovka
U vozovny	
Plocha hřiště:	1 050 m ²
Doprava MHD:	600 m
Individuální doprava:	840 m
Umístění:	Mimo obytnou zónu, ve frekventovaném parku Stromovka
U Sparty	
Plocha hřiště:	935 m ²
Doprava MHD:	320 m
Individuální doprava:	340 m
Umístění:	Na okraji obytné zóny
Letenské sady	
Plocha hřiště:	501 m ²
Doprava MHD:	460 m
Individuální doprava:	420 m
Umístění:	Mimo obytnou zónu, ve frekventovaných Letenských sadech

Tab. 1: Stručné srovnání hřišť, Šmejkal, 2019

5.1. U hrocha:

Nachází se v jihozápadní části Prahy 7. Konkrétní poloha je mimo zástavbu, na frekventovaném místě – v Letenských sadech. V blízkosti se též nachází menší bezejmenné hřiště. Hřiště má tvar obdélníku o velikosti 115 x 39 m, plocha je tedy 4 485 m², je tedy z porovnávaných hřišť největší. Je oploceno nízkým plotem se třemi vstupy. Je zde určena provozní doba, v závislosti na ročním období, kdy od 1.4. do 31.10. je 8.00 – 20.00 a v době od 1.11. do 31.3. je 9.00 – 17.00. Opticky i funkčně je rozděleno cestou na dvě zhruba stejně velké plochy. V pravé části je vybavení herními prvky i mobiliářem bohatší. Je zde dobrý průhled skrz plot, kolemjdoucí tedy mohou snadno sledovat dění na hřišti. Tato část hřiště je více využívána jak dětmi, tak jejich rodiči. V levé části hřiště je vybavení herními prvky i mobiliářem horší. V této části se kolem plotu nachází keře a stromy, které velmi ztěžují sledování děje na hřišti. Zároveň je zde mobiliář v horším stavu a dochází zde i k jeho odstraňování z důvodu poškození. Prostor u plotu tvoří problémovou část hřiště, není výjimečné, pokud se zde ráno naleznou použité injekční jehly nebo stříkačky, prázdné lahve od alkoholu, nízký plot představuje minimální překážku pro případné narušitele. Dopravní dostupnost hřiště je dobrá, můžeme se sem dostat jak MHD, když nejbližší zastávka se nachází zhruba 360 m od hřiště, tj. 5 minut průměrné chůze po rovině, tak individuální dopravou, kdy nejbližší možnost parkování je zhruba 250 m od hřiště. Lze zaparkovat na třech placených parkovištích, povrchových i krytých, dvě – povrchové a kryté - jsou umístěna u rušné komunikace Milady Horákové, třetí v poměrně klidné části u Zemědělského muzea. Jinak se zde nachází takzvané modré zóny, primárně určené pro parkování rezidentů, ale přes mobilní aplikaci si lze zaplatit parkování i zde, ovšem v okolí je problém najít volné parkovací místo.

Povrch hřiště je tvořen pískovým a travnatým povrchem, dlážděnými a šterkovými cestami, v malé části dopadovou plochou (litou gumou). V pravé části má převahu písčité povrch, dále jsou zde dlážděné cesty a travnatá plocha, levá část je tvořena travnatou plochou, doplněnou dlážděnými a pískovými cestami, spolu s měkkým povrchem okolo prolézacích atrakcí. Obě části hřiště jsou od sebe výrazně odděleny dlážděnou cestou. Travnatou plochu lze v obou částech využít pro sezení, menší pikniky, či hry.

Hřiště je určeno pro děti předškolního věku, maximálně pro děti navštěvující první stupeň ZŠ. Starším dětem hřiště nenabízí žádné atrakce, které by mohly využívat.

Ochranu před povětrnostními vlivy představují pouze stromy, které jsou soustředěny ve dvou skupinách v pravé části hřiště, zde jsou stromy menšího vzrůstu, a dvě skupiny větších stromů v levé části hřiště. Jinak hřiště nenabízí žádný úkryt. Převážná část hřiště je tedy přímo vystavena povětrnostním vlivům.

Hřiště nemá žádný zdroj vody, nejsou zde ani mlžítka, WC či prostor na přebalování malých dětí. Hřiště není hlídáno, nemá svého správce a nenabízí žádné doplňkové aktivity pro dospělé, jako je zapůjčení společenských her, či pétanque atd. Nepravidelně je navštěvováno hlídkou městské nebo státní policie. Není osvětleno. Pro posezení jsou určeny lavičky, případně travnaté plocha. Více laviček se nachází v pravé části, převážně jsou umístěny ve stínu pod stromy. Ve druhé části je laviček méně. Zde je podíl laviček ve stínu a na slunci vyrovnaný. Lavičky umístěné ve stínu představují jedinou možnost, jak se ochránit před nepřízní počasí. Lavičky jsou zásadně vedle sebe, napevno přidělané, není zde možnost jich využít například pro hraní společenských her, či uspořádání menšího pikniku. Tomu brání již uvedené pevné uchycení i nepřítomnost jakýchkoli stolečků. I vzájemná konverzace může představovat problém, protože se člověk musí na lavičce otáčet a vzájemná komunikace většího množství lidí není možná. Pro tento případ lze využít travnaté plochy. Na hřišti se nachází odpadkové koše, rozdělené na plasty a ostatní.

V blízkosti hřiště se nachází menší restaurace se zahrádkou i zdroj vody (pítka), není možno si ale sednout na zahrádku a sledovat dění na hřišti, i natočení vody u pítka znamená, že rodič ztratí přehled o svém dítěti na hřišti. V restauraci se nachází i WC, které je ale určeno pro zákazníky restaurace

Obr. 4: Dětské hřiště U hrocha, poloha v rámci Prahy 7,
<https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0> upravil Šmejkal, 2019.

Obr. 5: Dětské hřiště U hrocha, mapka, Šmejkal, 2019

U hrocha					
Dětské atrakce					
pískoviště	2x	lanová dráha	1x	lanové prolézačky	2x
skluzavka s domečkem	2x	malá skluzavka	1x	prolézačka	1x
domeček	2x	hrazda	1x	pružinová houpačka	1x
pružinová houpačka pro 4	1x	pružinové zvíře	1x		
Vybavení hřiště					
oploceno	ANO	správce	NE	přebalovna	NE
osvětlení	NE	odpakové koše	12x	stromy	ANO
lavičky	29x	dělené odpakové koše	ANO	možnost zapůjčení her	NE
stolky	NE	hlídané	NE	přístřešek	NE
lavičky se stolky	NE	mžítko	NE		
WC	NE	pítko	NE		

Tab. 2: Dětské hřiště U hrocha, vybavení, Šmejkal, 2019

5.2. Letenské sady

Nachází se v jihozápadní části Prahy 7. Konkrétně v Letenských sadech, takže na frekventovaném místě. V blízkosti se nachází další velké dětské hřiště – U hrocha. Hřiště není oploceno, je volně přístupné, není tedy určena žádná provozní doba. Tvar hřiště je přibližně kruhová výseč, plocha je zhruba 501 m², je tedy z porovnávaných nejmenším. Doprava k hřišti je dobrá, nejbližší zastávka MHD je vzdálena cca 460 m, individuální doprava může využít tři veřejná parkoviště, z nichž dvě se nachází na povrchu a jedno kryté. Povrchové a kryté se nachází u frekventované komunikace Milady Horákové, vzdálena jsou 420 m, třetí parkoviště je umístěno v poměrně klidné části u Zemědělského muzea. Dále se zde nachází takzvané modré zóny, primárně určené pro parkování rezidentů, ale přes mobilní aplikaci si lze zaplatit parkování i zde, ovšem v okolí je problém najít volné parkovací místo.

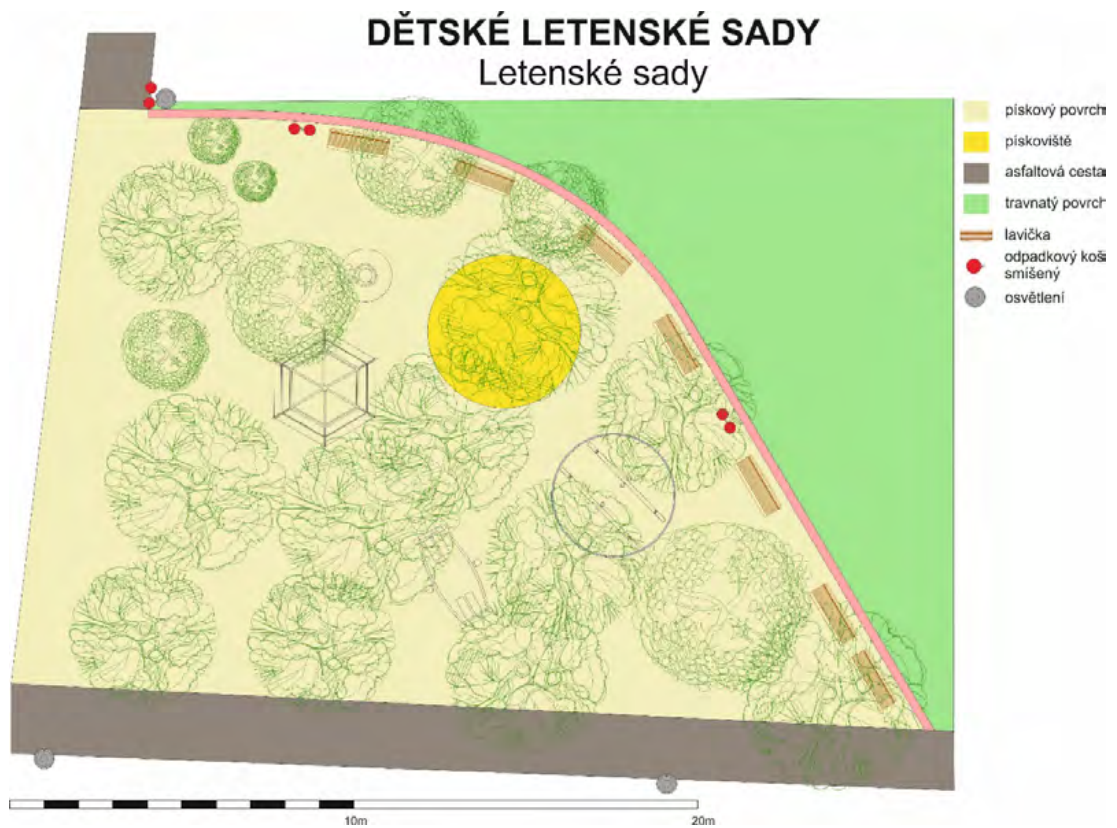
V těsném sousedství hřiště, odděleno pouze cestou, se nachází piknikové místo, kde jsou umístěny stoly s lavicemi. O něco dál se nachází pítka a venkovní restaurace se zahrádkou a WC, které je ale určeno pro hosty restaurace. Přehled o dění na hřišti mají dospělí, pouze pokud využijí piknikové místo, ani od pítka, ani od restaurace není přímo na hřiště vidět.

Hřiště je určeno pro děti předškolního věku, nenabízí žádné herní prvky pro starší děti. Vybavení je pouze základní, nalezneme zde pouze houpačky, kolotoč, tyčový kolotoč, pískoviště a pružinovou houpačku. Dospělí mohou využít lavičky umístěné podél nízké zídky, která hřiště z jedné strany odděluje od trávníku. Lavičky jsou umístěny pouze vedle sebe, vzájemnou komunikaci tím činí složitější, jsou pevně přidělány k zemi. Další možnost pro sezení představuje nízká cihlová zídka. Nenachází se zde žádné stolečky.

Povrch hřiště je vesměs písčový. Ochranu proti povětrnostním vlivům představují stromy, které jsou vysázeny po celé ploše hřiště. Na hřišti se nenachází žádný zdroj vody, jak již bylo uvedeno, v blízkosti se nachází pítka a zahradní restaurace, není zde ani WC, opět se nachází v přilehlé restauraci, ovšem je určeno pro její zákazníky. Hřiště není hlídané, je přístupné bez omezení, s čímž může souviset problém volného pobíhání psů, jejich exkrementů, ničení hřiště vandaly či bezdomovci.

Obr. 6: Dětské hřiště Letenské sady, poloha v rámci Prahy 7,
<https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0> upravil Šmejkal, 2019.

Obr. 7: Dětské hřiště Letenské sady, mapka, Šmejkal, 2019

Letenské sady					
Dětské atrakce					
pískoviště	1x	kolotoč tyčový	1x	tyčová houpačka	2x
pružinová houpačka	1x	kolotoč	1x	houpačka odrážecí	1x
Vybavení hřiště					
oploceno	NE	správce	NE	přebalovna	NE
osvětlení	NE	odpakové koše	6x	stromy	ANO
lavičky	7x	dělené odpakové koše	NE	možnost zapůjčení her	NE
stolky	NE	hlídané	NE	přístřešek	NE
lavičky se stolky	NE	mlžitko	NE		
WC	NE	pítka	NE		

Tab. 3: Dětské hřiště Letenské sady, vybavení, Šmejkal, 2019

5.3. Kaštánek

Nachází se v severní části Prahy 7. konkrétní poloha je na hranicích obytné zástavby a parku Královská obora - Stromovka. Tvar hřiště je zhruba obdélník o stranách 14 m, 58 m, 16 m, 114 m, 24 m, a 197 m, plocha zhruba 2 751 m² a jde o druhé největší hřiště z porovnávaných. Je oploceno v celé části průhledným plotem se třemi vstupy, vesměs do parku. Je určena provozní doba, která je závislá na ročním období, kdy od 1.4. do 31.10. je 8.00 – 20.00 a v době od 1.11. do 31.3. je 9.00 – 16.00. Jako jediné z porovnávaných hřišť je určeno pro děti od předškolního věku až po ukončení povinné školní docházky, nabízí i určitý prostor pro dospělé uživatele, tomu je podřízena funkční skladba hřiště, kdy je rozděleno na 4 části, každá jednotlivá část je primárně určena pro jinou věkovou skupinu. Odpovídá tomu i vybavení, kdy v části pro nejmenší nalezneme pískoviště, houpačky pro malé děti, dřevěné prolézačky, tabuli pro kreslení křídou, skluzavky a pítko. V části pro starší děti jsou již klasické houpačky, složitější prolézačky, kladina, opičí dráha či betonové umělecké prolézačky. Je zde i odpočinkové místo se dvěma stolečky a lavicemi spolu s pítkem. V této části je i malá lezecká stěna. Poslední částí, určenou převážně pro nejstarší děti, je multifunkční hřiště na košíkovou, házenou či fotbal. Spíše pro dospělé je určena část se čtyřmi stoly a lavicemi, která je umístěna u budovy WC a správce. Na celou plochu hřiště je z ulice i parku dobrý průhled. Mobiliář i herní vybavení je v relativně slušném stavu, odpovídajícímu jeho stáří. Dopravní dostupnost hřiště je na hranici vzdálenosti, kterou J. Gehl (2012) ještě udává jako přijatelnou pro chodce – dochozí je 400 m od stanice tramvaje v případě dopravy MHD, v případě individuální dopravy 450 m od veřejného parkoviště i od krytého veřejného parkoviště. V bezprostřední vzdálenosti lze zaparkovat na modrých zónách, které jsou ale primárně určeny pro rezidenty, ale přes mobilní aplikaci si lze zaplatit parkování i zde, ovšem v okolí je problém najít volné parkovací místo.

Povrch hřiště je v převážné většině tvořen pískovým povrchem, přes celou délku hřiště prochází stěrková cesta. V malé míře zde nalezneme i klasickou dlažbu, litou gumu a travnatý povrch, který ale není určen pro využití.

Jak již bylo uvedeno, hřiště je určeno pro děti všech věkových kategorií a poskytuje prostor i pro dospělé návštěvníky. Nabízí velký počet atrakcí včetně

umělecky pojatých „prolézaček“, o jejichž autorovi se můžeme dozvědět z příložených informačních tabulí.

Ochranu před povětrnostními vlivy představují hojně vysázené stromy, které hřiště lemují po celém obvodu a jsou vysazeny i u odpočívadla. Další možnost úkrytu nabízí budova, ve které je umístěno WC s umývárnou a místnost správce hřiště. V tomto případě jde ale spíše o nouzovou ochranu, vzhledem k absenci laviček a celkové ploše místa. Na hřišti lze nalézt dostatečný počet laviček, ve většině případů umístěných vedle sebe, ale je zde i šest možností, kde si lze sednout se stolku s lavičkami. Lavičky jsou umístěny pod stromy. Jsou pevně přidělané. Mimo lavičky se provizorně lze posadit i na nízké betonové zídky, které od sebe oddělují jednotlivé herní plochy, či tvoří designový prvek. Je zde i zdroj vody, který tvoří dvě pítka a umývárna. Nalezneme zde i dostatečný počet odpadkových košů, které ale nejsou rozdělené podle druhu odpadu. Hřiště nemá svoje vlastní osvětlení, je osvětleno uličními lampami a lampami v parku. Je zde sice místnost správce hřiště, ale není trvale přítomen, tudíž společenské aktivity pro dospělé jsou závislé pouze na tom, co si dospělí přinesou s sebou.

Jak již bylo uvedeno výše, najdeme na hřišti (na jediném z hodnocených) i informační tabule, které podávají informace o historii hřiště, o jeho rekonstrukci i o autorech designových - uměleckých herních prvků. Lze tedy zjistit, že hřiště se na stejném místě nachází od 60. let 20. století a rekonstrukce proběhla v roce 2004. Spolu s hřištěm u Vozovny je tedy více jak 50 let staré.

Obr. 8: Dětské hřiště Kaštanek, poloha v rámci Prahy 7,

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0> upravil Šmejkal, 2019.

Obr. 9: Dětské hřiště Kaštánek, mapka, Šmejkal, 2019

Kaštánek					
Dětské atrakce					
houpačka řetězová	2x	pískoviště	2x	houpačka pružinová pro 4	2x
skluzavka	3x	multifunkční hřiště	1x	kolotoč šlapací	1x
lanová prolézačka	1x	horolezecká stěna	1x	houpačka závěsná	1x
tabule pro kreslení	2x	houpačka pružinová	1x	prolézačky betonové	1x
opičí dráha	1x	kladina	1x	dřevěný domeček	2x
Vybavení hřiště					
oploceno	ANO	správce	ANO	přebalovna	NE
osvětlení	NE	odpadkové koše	10x	stromy	ANO
lavičky	25x	dělené odpadkové koše	NE	možnost zapůjčení her	NE
stolky	NE	hlídané	NE	přístřešek	ANO
lavičky se stolky	6x	mlžitko	NE	stojan na kola	1x
WC	ANO	pítko	2x	umývárna	ANO

Tab. 4: Dětské hřiště Kaštánek, vybavení, Šmejkal, 2019

5.4. U Sparty

Nachází se v severozápadní části Prahy 7. Konkrétní poloha je na hranicích obytné zástavby, z jedné strany sousedí se stadionem Sparty Praha, na méně frekventovaném místě. Otevřeno bylo v roce 2013. Hřiště má tvar nepravidelného sedmiúhelníku o rozměrech 35 m, 30 m, 9 m, 11 m, 11 m, 20 m a 12 m, plocha je zhruba 935 m². Z porovnávaných hřišť je tedy druhé nejmenší. Je zde určena provozní doba, v závislosti na ročním období, kdy od 1.4. do 31.10. je 8.00 – 20.00 a v době od 1.11. do 31.3. je 9.00 – 17.00. Hřiště se skládá z centrální oválné plochy, která je tvořena dopadovým povrchem (litá guma) na které jsou umístěny atrakce, z kterých by děti mohly spadnout. Zhruba polovinu plochy zabírá travnatá plocha. Vpravo se nachází pískoviště, ve kterém je umístěna provazová prolézačka. Druhé pískoviště, s možností zakrytí, se nachází na protilehlé straně. Dále je zde tabule na kreslení, velké počítadlo a dřevěný vláček. Mobiliář je v relativně dobrém stavu, odpovídá svému stáří. Hřiště je oploceno vysokým plotem a zdí, v částech, kde sousedí se stadionem je neprůhledná zeď, v ostatních místech je drátěný plot. Dopravní dostupnost je dobrá. Zastávka MHD je vzdálena zhruba 320 m, to znamená do 5 ti minut běžné chůze. Možnosti individuální dopravy jsou též dobré, v blízkosti je placené parkoviště a podzemní placené parkoviště, obě se nacházejí u rušné komunikace Milady Horákové. Dochozí vzdálenost je cca 340 m. Jinak se zde nachází takzvané modré zóny, primárně určené pro parkování rezidentů, ale přes mobilní aplikaci si lze zaplatit parkování i zde, ovšem v okolí je problém najít volné parkovací místo.

Povrch hřiště je tvořen pískovým povrchem, travnatým povrchem, dopadovou plochou (litou gumou) a dlážděným povrchem.

Hřiště je určeno pro děti předškolního věku, maximálně pro děti navštěvující první stupeň ZŠ. Starším dětem hřiště nenabízí žádné atrakce, které by mohly využívat.

Ochrana před povětrnostními vlivy prakticky neexistuje, na hřišti jsou sice stromy, ale buď jsou lavičky umístěny přímo na slunci, nebo pokud jsou pod stromy, jde ve většině případů o vzrostlé topoly, které neposkytují prakticky žádnou ochranu. Ve stínu se tak nacházejí pouze 2 lavičky, které jsou umístěny pod nižšími stromy, které mají rozložitou korunu. Není zde žádný přístřešek. Na hřišti najdeme jak

samostatné pítko, tak WC s přebalovnou, které jsou umístěny v malém domečku. Hřiště není hlídané, nemá správce, není zde možnost doplňkových aktivit pro dospělé. Na hřišti je 11 laviček, z toho 5 jich je vedle sebe, 4 jsou v pravém úhlu a zbývající dvě spolu svírají úhel cca 30 stupňů. Jsou pevně přidělané. Pro konverzaci více lidí lze využít 6 laviček, které se nacházejí v zadní části hřiště. Nejsou k dispozici žádné stolky. Travnatou plochu lze využít ke hrám, nebo posezení. Hřiště je osvětleno, nachází se zde pět odpadkových košů, pouze smíšené. V blízkosti není žádná možnost občerstvení.

Obr. 10: Dětské hřiště U Sparty, poloha v rámci Prahy 7,
<https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0> upravil Šmejkal, 2019.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ U SPARTY

Obr. 11: Dětské hřiště U Sparty mapka, Šmejkal, 2019

U Sparty					
Dětské atrakce					
pískoviště	1x	provazová pyramida	1x	velké počítadlo	1x
kryté pískoviště	1x	domeček se skluzavkou	1x		
malý kolotoč	1x	dřevěný vláček	1x		
pružinová houpačka	2x	kreslicí tabule	1x		
Vybavení hřiště					
oploceno	ANO	správce	NE	přebalovna	NE
osvětlení	ANO	odpadkové koše	4x	stromy	ANO
lavičky	12x	dělené odpadkové koše	NE	možnost zapůjčení her	NE
stolky	NE	hlídané	NE	přístřešek	NE
lavičky se stolky	NE	mlžitko	NE		
WC	ANO	pítka	NE		

Tab. 5: Dětské hřiště U Sparty, vybavení, Šmejkal, 2019

5.5. U Vozovny

Nachází se v severní části Prahy 7. Konkrétní poloha je mimo zástavbu, na frekventovaném místě – v parku Královská obora - Stromovka, u výletní restaurace Vozovna. Hřiště má tvar nepravidelného sedmiúhelníku o rozměrech 10 m, 12 m, 12 m, 10 m, 38 m, 10 m a 59 m. Plocha je tedy zhruba 1050 m², je tedy z porovnávaných hřišť třetí nejmenší. Hřiště není oploceno. Na jižní straně je cesta, která spojuje výletní restauraci Vozovna se stanicí tramvaje, na severní straně jsou nízké keřky. Není zde tedy určena provozní doba, hřiště je přístupné neustále. Opticky i funkčně je rozděleno cestou na dvě plochy, pravá je o cca. 100 m² menší. V pravé části se nachází velká provazová prolézačka a 8 laviček. V levé části hřiště je vybavení herními prvky i mobiliárem pestřejší. Můžeme zde nalézt houpačky, lanovou dráhu, dřevěnou soupravu tramvaje, dřevěné domečky, opičí dráhu, kladinu a prolézačky. Je zde i 20 laviček plus dva stolky, každý se dvěma lavičkami naproti sobě. Dopravní dostupnost hřiště je z pěti porovnávaných hřišť nejhorší, nejbližší stanice MHD - tramvaje je 600 metrů daleko, individuální doprava je ještě horší, dá se zaparkovat buď na modrých zónách, které jsou vzdáleny přibližně 840 m, bohužel se cestou musí překonat poměrně velký výškový rozdíl, nebo na placeném parkovišti u velké sportovní haly na Výstavišti, odkud je to ještě o 190 metrů dál. Zde se ale jde celou cestu po rovině. Hřiště není hlídané, nemá svého správce a neposkytuje možnost vypůjčení her. Povrch hřiště je v celé ploše z malých oblázků, pouze cesta, která hřiště dělí, má kamenitý povrch. Lavičky jsou v převážné většině vedle sebe, napevno přidělané k zemi. Ochranu před povětrnostními vlivy poskytují části laviček stromy, nenajdeme zde žádný přístřešek. V bezprostřední blízkosti je ale výletní restaurace, kde najdeme jak slunečníky, tak kryté prostory, kde se případně dá ukrýt. Jsou ale primárně určeny pro zákazníky. Na hřišti není žádný zdroj vody, nenajdeme zde ani WC. Oboje je k dispozici v již zmíněné restauraci, se stejnou výhradou. Přítomnost restaurace má ale nespornou výhodu v možnosti občerstvení, či posezení s ostatními dospělými, je zde možnost provozování různých společenských her deskového charakteru. Pokud se sedí na zahrádce, je na hřiště dobrý výhled. Hřiště je osvětleno pouze lampami, které lemují cestu, to znamená jeho jižní část. Mobiliář je v poměrně dobrém stavu. Možnost interakce mezi dospělými je lepší, než na ostatních popisovaných hřištích. Jsou zde dva stolky s lavičkami naproti sobě, kde se

dá uspořádat malý piknik, či hrát hry, nebo jen konverzovat, případně lze využít bezprostřední blízkosti restaurace.

Vzhledem k tomu, že se jedné o neoplocené hřiště, přístupné 24 hodin, mohou zde nastat problémy s volným pobíháním psů, se zvířecími exkrementy, hrozí poškozování mobiliáře a herních prvků vandaly, případně noční využívání vybavení bezdomovci.

Obr. 12: Dětské hřiště U Vozovny, poloha v rámci Prahy 7, <https://mapy.cz/zakladni?x=14.4312409&y=50.1010754&z=16&l=0> upravil Šmejkal, 2019.

Obr. 13: Dětské hřiště Vozovna, mapka, Šmejkal, 2019

U Vozovny					
Dětské atrakce					
houpačka	2x	lanová dráha	1x	tyčová houpačka	1x
skluzavka	2x	opičí dráha	1x		
lanová prolézačka	1x	kladina	1x		
dřevěná tramvaj	1x	pérová houpačka	1x		
Vybavení hřiště					
oploceno	NE	správce	NE	přebalovna	NE
osvětlení	ANO	odpadkové koše	4x	stromy	NE
lavičky	12x	dělené odpadkové koše	NE	možnost zapůjčení her	NE
stolky	NE	hlídané	NE	přístřešek	NE
lavičky se stolky	2x	mlžitko	NE		
WC	NE	pítko	NE		

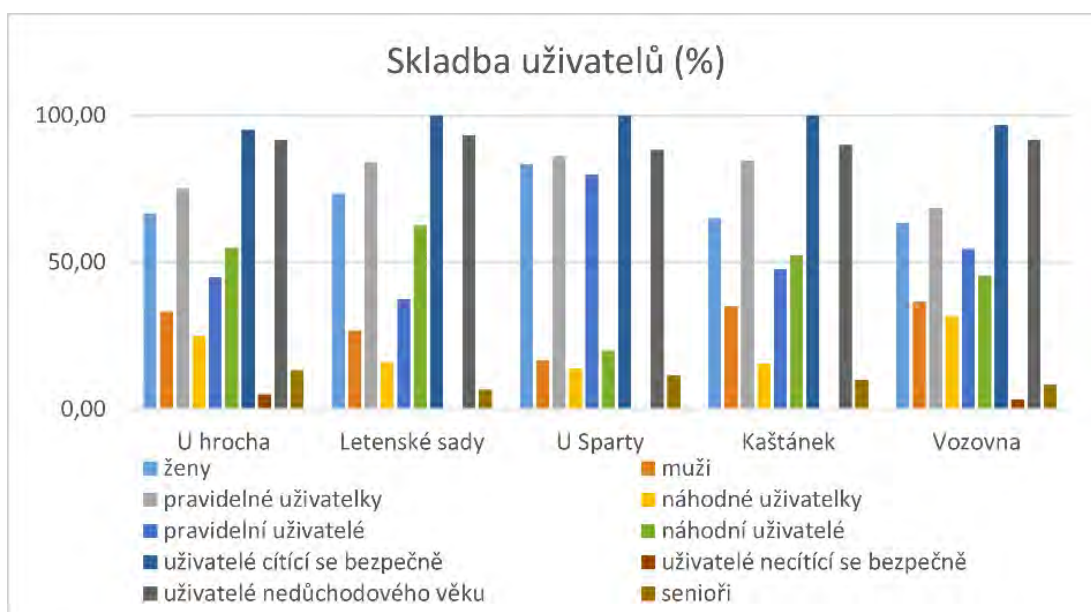
Tab. 6: Dětské hřiště Vozovna, vybavení, Šmejkal, 2019

6. Vyhodnocení:

Vyhodnocení je rozděleno na jednotlivé kategorie uživatelů hřišť a to všichni uživatelé bez dalšího dělení; na uživatele a uživatelky; pravidelné uživatele a náhodné návštěvníky; spokojené a nespokojené uživatele; a konečně na uživatele, kteří se cítili bezpečně a uživatele, kteří se na hřištích bezpečně necítili. Na začátku jsou shrnuty všeobecné výsledky, hodnocení jednotlivých hřišť následuje poté.

6.1. Základní výsledky:

V rámci průzkumu bylo osloveno celkem 300 respondentů, 60 na každém hřišti. Respondenti byli osloveni tak, jak přicházeli na hřiště. 70 % respondentů tvořily ženy, za pozornost stojí nízký podíl seniorů, kterých bylo pouze 10%, byli zaznamenáni pouze jako doprovod dětí. Pravidelných návštěvníků bylo 71,33%, spokojenost s kvalitou hřiště vyjádřilo 91,33% dotázaných a bezpečně se na hřišti cítilo plných 98,33% dotázaných.

Obr. 14: Skladba uživatelů hřišť v procentech

6.1.1. Spokojenost s kvalitou:

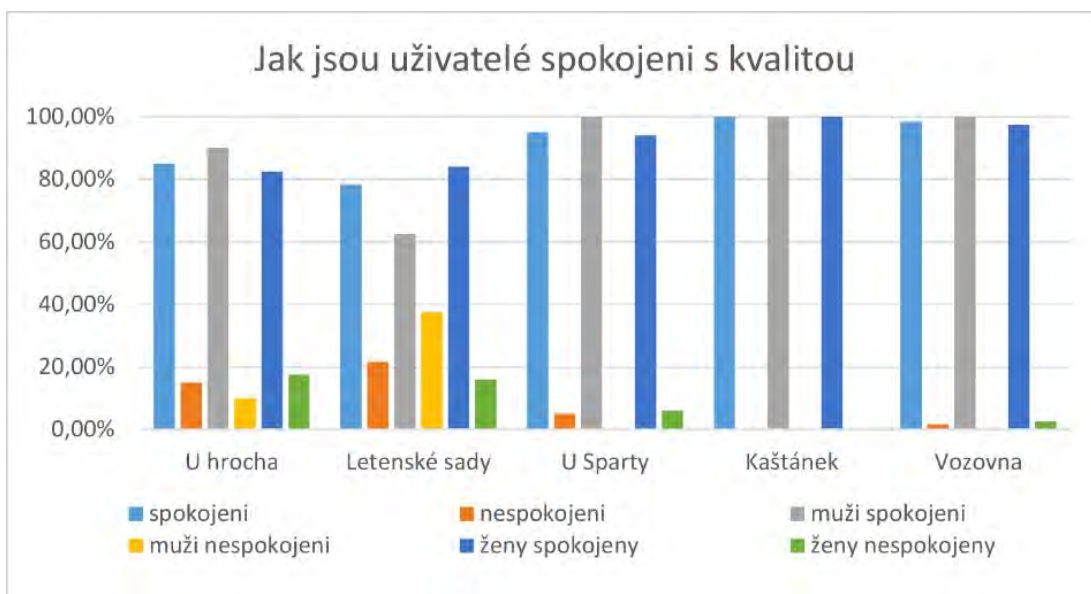
Jedním z důležitých ukazatelů je spokojenost uživatelů s kvalitou hřiště. Respondenti neměli ve většině případů s kvalitou problém, spokojeno jich bylo 91.33%. Muži i ženy hřiště hodnotili prakticky stejně, spokojených mužů bylo 91,47% a spokojených žen 91,01%. Hodnocení se ale lišila v rámci spokojených a nespokojených uživatelů, pravidelných a náhodných i mezi těmi, kteří neměli problém s bezpečností a těmi, kteří ho měli. Lepší hodnocení udělili ti, kteří jsou

spokojenými uživateli, a/nebo hřiště navštěvují pravidelně, případně neměli problém s bezpečností na hřišti, což je očekávaný výsledek.

Za zmínku stojí 5,61% respondentů, kteří sice nejsou s kvalitou hřiště spokojeni, ale přesto ho opakovaně navštěvují. Mezi nejčastěji uvedené důvody pro toto jednání patřilo setkávání se s přáteli, kteří s kvalitou na daném hřišti nemají problém, nedostupnost jiného hřiště, či obliba u dětí.

Nejhůře bylo hodnoceno hřiště Letenské sady, kde nespokojenost vyjádřila prakticky čtvrtina uživatelů – 21.67%, kteří zároveň představují 50% všech nespokojených uživatelů. Naopak nejlépe si vedlo hřiště Kaštánek, kde se nenašel žádný nespokojený respondent.

Obr. 15: Jak jsou uživatelé spokojeni s kvalitou hřiště

6.1.2. Chybějící vybavenost hřiště:

Důležitým předpokladem pro spokojenost uživatele s hřištěm je jeho vybavenost. Celkově respondenti uvedli 17 věcí, které jim na hřištích chybí. Dále je uvedena pouze ta vybavenost, která chybí alespoň 5% respondentů. Nejčastěji bylo uvedeno chybějící WC, které by uvítalo 25,4% respondentů, lepší ochranu před povětrnostními vlivy by uvítalo 20,08% respondentů, lepší ochranu před počasím. Zaměříme-li se na genderově rozdělené výsledky, je nutno říci, že ženy mají na vybavení hřišť přísnější požadavky, více jak 5% respondentek uvedlo celkem 13 postrádaných věcí. Muži, opět více jak 5%, jich uvedlo pouze 7. Obě skupiny shodně nejčastěji uvedly

chybějící WC, dále se výsledky liší. Muži překvapivě na druhé místo umístili chybějící občerstvení v 19,64% případů, lepší ochranu před počasím si přeje 12,50% respondentů, pestřejší herní vybavení pro děti uvedlo 8,93%, stolky postrádá 7,14% a problém s čistotou uvedlo 5,36%. Ženy na druhém místě uvedly ochranu před počasím v 22,50%, zdroj vody chybí 18,50%, oplocení hřiště by uvítalo 5,50% žen a 5% si na hřišti přeje hlídače a lepší herní vybavení pro děti.

Je nutno zdůraznit, že toto jsou celkové výsledky ze všech hřišť, protože vybavenost mezi jednotlivými hřišti se liší. Některá hřiště například mají WC i zdroj vody, některá mají vynikající ochranu před počasím, jiná hřiště mají výborné herní vybavení pro děti.

Z výsledků je zřejmé, že hygiena zaujímá první místo jak u žen, tak u mužů, když poněkud větší důraz na ni kladou ženy. Další společným požadavkem je lepší ochrana před počasím, pro muže je také důležité moci se na hřišti občerstvit. Výsledky ukazují i na fakt, že ženy více uvažují nad bezpečností, myslí na bezpečnost místa. Celkově se dá říci, že ženy jsou na vybavenost hřiště náročnější a také myslí více na bezpečnost hřiště.

Srovnáním výsledků zjistíme, že pro všechny skupiny uživatelů je nejdůležitější hygiena – její zásadní postavení dokládá umístění WC a zdroje vody na prvních třech místech v pěti hodnoceních ze šesti. Další v pořadí důležitosti je ochrana proti počasí. Za zmínku stojí i poměrně velká důležitost, kterou mužští uživatelé přikládají možnosti občerstvení - uvedl ji prakticky každý pátý dotázaný.

V závislosti na tom, na kterém hřišti byli respondenti dotazováni, se také mění jejich preference ohledně chybějících možností. Lze konstatovat, že na hřištích, kde chybí hygienické zázemí, je toto nejvíce postrádanou vybaveností, totéž lze říci o

%	chybějící WC	lepší ochrana před počasím	chybějící zdroj vody	možnost občerstvení	chybějící stolky	chybějící oplocení	více laváček	více vybavení pro děti	chybějící hlídač	lepší čistota	lepší dostupnost	lepší osvětlení	výšší plot	chybějící přístřešek	více aktivit pro dospělé	půjčovna her	více odpadkových košů
celkem	22,00	17,33	14,67	4,00	4,00	4,00	3,33	5,00	3,67	3,00	0,67	1,00	1,33	0,67	1,33	0,33	0,33
muži	14,61	7,87	7,87	0,00	4,49	1,12	2,25	5,62	1,12	3,37	0,00	0,00	1,12	1,12	3,37	0,00	0,00
ženy	25,12	21,33	17,54	0,00	3,79	5,21	3,79	4,74	4,74	2,84	0,95	1,42	1,42	0,47	0,47	0,47	0,47
spokojení	20,80	17,15	12,41	4,38	4,01	3,65	3,65	2,55	1,82	1,82	0,73	0,73	0,73	0,73	2,19	0,36	0,36
nespokojení	34,62	19,23	38,46	0,00	3,85	7,69	0,00	30,77	23,08	15,38	0,00	3,85	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00
bezpečně se cítící	21,02	17,29	13,90	4,07	4,07	4,07	3,39	5,08	2,71	2,71	0,68	1,02	1,02	0,68	2,03	0,34	0,34
nechtící se bezpečně	80,00	20,00	60,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	60,00	20,00	0,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
pravidelní	26,17	21,03	17,29	4,21	3,74	4,67	4,21	5,14	3,74	2,80	0,47	1,40	1,87	0,93	1,87	0,47	0,47
náhodní	11,63	8,14	8,14	3,49	4,65	2,33	1,16	4,65	3,49	3,49	1,16	0,00	0,00	0,00	2,33	0,00	0,00

Tab. 7: Chybějící vybavenost na hřištích celkový přehled

ochraně před počasím. Lze vysledovat i souvislosti mezi chybějícím herním vybavením a chybějícími lavičkami a jejich uvedením do dotazníku. Tyto uvedené možnosti lze na hřištích zjistit i pouhým pozorováním, dají se předpokládat. U ostatní uvedené chybějící vybavenosti již ale nelze vysledovat zjevnou souvislost mezi hřištěm a jejím uvedením do dotazníku. Také je nutno uvést, že ne vždy ale platí, že možnost, kterou uživatelé uvádějí jako chybějící, se na hřišti nevyskytuje. Jako příklad lze uvést ochranu před počasím. Uživatelé ji uvedli i přes to, že hřiště určitou ochranu před počasím poskytuje.

Hřiště Letenské sady je hřištěm, které podle respondentů nabízí nejhorší vybavenost, naopak největší sympatie si získalo hřiště Kaštánek, kde uživatelé postrádali nejméně chybějící vybavenosti.

I přes uvedené nedostatky u žádného hřiště nepřevážila nespokojenost nad spokojeností. Podrobné výsledky viz.

6.1.3. Pocit bezpečí:

Dalším důležitým ukazatelem je pocit bezpečí. Převážná většina respondentů nemá s bezpečností na hřištích problém, takto odpovědělo 98,33% dotázaných. Z pěti zkoumaných hřišť měli respondenti problémy s bezpečností na dvou hřištích. Jedná se o hřiště U hrocha, kde se bezpečně necítí 5% respondentů a hřiště Vozovna, kde se necítí bezpečně 3,33% respondentů.

Vezmeme-li výsledky rozdělené podle pohlaví respondentů, zjistíme, že muži neměli s bezpečností problém, ženy se cítily bezpečně v 97,63%.

Pravidelní uživatelé jsou s bezpečností spokojeni v 98,60%, náhodní uživatelé v 97,67%. I zde je nutno upozornit na skutečnost, že existuje vysoké procento uživatelů, které jsou pravidelnými uživateli hřiště, na kterém mají problém s bezpečností, konkrétně jde o 60% respondentek, které takto odpověděly. Jejich důvody se shodují s důvody uvedenými v kapitole 6.1.1., tedy setkávání se se známými, nedostupnost jiného hřiště a obliba hřiště u dětí.

Dále bylo zjištěno, že ve většině případů, konkrétně v 80%, platí, že pokud se respondentky necítí na hřišti bezpečně, pak nejsou spokojeny ani s jeho kvalitou. Překvapivým zjištěním ale bylo, že 50% respondentek se na hřišti necítí bezpečně, nejsou spokojeny s kvalitou, ale přesto se na hřiště vrací. Jako důvod bylo uvedeno

setkávání se známými. V tomto případě uživatelky daly přednost sociálnímu citění, před pocitem bezpečnosti.

Bylo uvedeno celkem 10 důvodů, proč se respondenti na hřišti cítili/necítili bezpečně. Lze je rozdělit do tří skupin – důvody související s lidmi, kam můžeme zařadit přítomnost či nepřítomnost lidí, či přítomnost známých lidí. Dále respondenti uvedli důvody související se vzhledem hřiště - přehlednost, umístění laviček, velikost hřiště, oplocení, čistotu a dostupnost. Poslední důvod, který lze přisoudit lidským pocitům, či emocím, je pocit z místa.

Za zmínku stojí přístup respondentů k velikosti hřiště. Své zastánce si našla velká i malá hřiště. Pro menší část respondentů je malé hřiště, a s ním související přehlednost, či malý počet lidí, zárukou bezpečnosti na hřišti. Tito respondenti dávali logicky přednost malým hřištím. Druhá, větší skupina, preferuje větší hřiště a s tím spojenou přítomnost lidí, kterou považují za záruku bezpečnosti. Tito respondenti dávají naopak přednost velkým hřištím. Musíme ale zmínit i skupinu, pro kterou je při vyhodnocení, zda se na hřišti cítí nebo necítí bezpečně, určující vlastní vnitřní pocit. Tento důvod uvedlo celkem 8% z celkového počtu dotázaných respondentů a byl uveden prakticky jen ženami v 91,67% případů. Ukazuje to na skutečnost, že ženy mohou pocit bezpečí spojovat se svým vnitřním pocitem z místa, jsou ochotné spolehnout se na svůj instinkt či šestý smysl.

	Letenské					
	celkem	sady	U Sparty	U hrocha	Vozovna	Kašтанek
	%	%	%	%	%	%
Přehlednost	26,67	26,67	56,67	20,00	26,67	3,33
Přítomnost lidí	28,00	11,67	0,00	33,33	46,67	48,33
Umístění laviček	5,33	10,00	0,00	3,33	0,00	13,33
Pocit z místa	8,00	3,33	3,33	0,00	15,00	18,33
Malé hřiště	4,00	3,33	16,67	0,00	0,00	0,00
Známi lidé	1,67	0,00	6,67	1,67	0,00	0,00
Oplocení	1,33	0,00	6,67	0,00	0,00	0,00
Povalující se lahve	0,33	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00
Čistota	0,67	0,00	0,00	3,33	0,00	0,00
Nepoužívá se zadní část	1,33	0,00	0,00	6,67	0,00	0,00
Injekční jehly vzadu	0,33	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00
Dostupnost	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67
Málo lidí	0,67	0,00	3,33	0,00	0,00	0,00

Tab. 8: Důvody uváděné pro pocit bezpečí či nebezpečí na jednotlivých hřištích

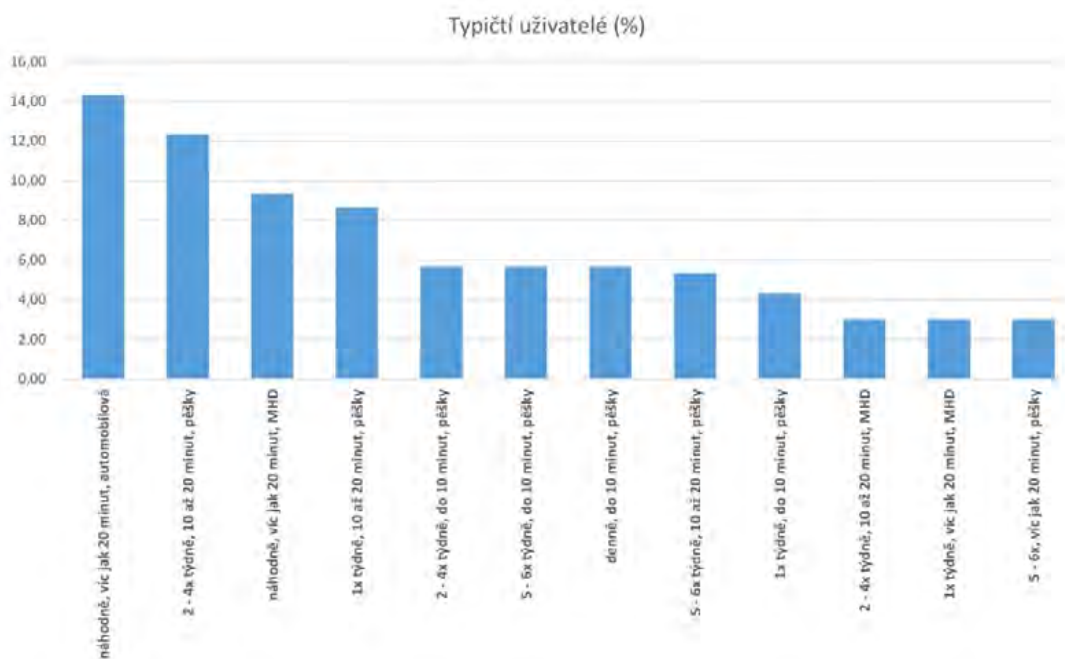
6.1.4. Doprava, čas věnovaný cestě na hřiště a četnost návštěv:

Na hřištích byla zjištěna převaha pravidelných návštěvníků, kterých bylo 71,33%. Nejčastější uživatelé na hřiště chodí 2 až 4x za týden a to v 25%, nejčastější způsob dopravy na hřiště byla chůze v 60%. Nejvíce uživatelů věnuje cestě na hřiště více jak 20 minut.

Za důležitý považuji fakt, že pokud je respondent pravidelný uživatel, pak se na hřiště dopravuje pěšky – 80,37%, případně zbylých 19,63% využívá služeb MHD. 50% respondentů cestě na hřiště věnovalo mezi 10 a 20 minutami. Žádný pravidelný respondent nevyužil automobilovou dopravu. Z těchto údajů lze určit spádovou oblast jednotlivých hřišť, lze usuzovat, že pravidelní uživatelé navštěvují hřiště v okolí svého domova v okruhu o poloměru maximálně 1 km, na tuto vzdálenost se v Praze 7 nevyplatí využívat individuální dopravu hlavně kvůli obtížím s parkováním, které se nevyhýbá ani rezidentům. Spádová oblast je při plánování nejen hřišť důležitým údajem. Také lze říci, že pravidelný uživatel má jako svůj cíl cesty konkrétní dětské hřiště.

Naproti tomu náhodný uživatel nejčastěji k dopravě použil automobil – v 54,65%, případně MHD a to v 36,05% případů, zbytek přišel pěšky. Nejčastěji cestě věnoval více jak 20 minut a to v 89,53%. Lze předpokládat, že většina náhodných uživatelů neměla hřiště jako svůj primární cíl cesty, navštívila ho pouze při cestě „někam“ a vzhledem k délce cesty buď nebydlí na Praze 7 a využili automobilovou dopravu, nebo bydlí ve vzdálenější části Prahy 7, případně na Praze 6 a na místo dojeli MHD. U těchto uživatelů se prakticky nedá počítat s tím, že by se z nich stali pravidelní uživatelé, hřiště nebude spadat do jejich spádové oblasti. V podmínkách Prahy 7 se jako pravděpodobné cíle jejich cesty nabízejí Letenské sady a Stromovka.

Bylo tedy zjištěno, že dopravní preference pravidelných a náhodných uživatelů se liší. Je vhodné upozornit i na skutečnost, že se liší i dopravní preference mužů a žen. Jako příklad lze uvést pravidelné návštěvníky, prakticky každý přišel na hřiště pěšky – 93,33%, pravidelné návštěvnice jen v 76,92% případů. Jako možné vysvětlení se nabízí, že muži na hřiště chodí s většími dětmi, které již chodí samy a na hřiště si udělají procházku, ženy často i s kočárkem, kdy v kopcovitém terénu přijde možnost dopravy MHD vhod.

Obr. 16: Typičtí uživatelé hřišť

Pokud zkombinujeme výše uvedené údaje, vyjde nám jako nejčastější uživatel ten, kdo hřiště navštívil náhodně, cestě věnoval více jak 20 minut a na místo se dopravil autem – takových uživatelů bylo 14,33%. Za mnohem důležitější údaje ale považuji ty, které se týkají pravidelných uživatelů, protože jsou to právě oni, kteří jsou pro hřiště důležití, oni hřištěm defacto vdechují život a při plánování hřišť by na jejich potřeby měl brán zřetel. Nejčastější pravidelný uživatel je ten, kdo na hřiště využije 2 až 4x za týden, přijde pěšky a cesta mu trvá 10 až 20 minut. Těch bylo ze všech uživatelů 12,33%, z pravidelných 17,28%. Vzhledem ke zjištěným výsledkům považuji za důležité, aby se věnovala odpovídající pozornost přístupovým cestám, měly by zaručovat bezpečnou a příjemnou možnost přístupu na hřiště. Vzhledem k tomu, že uživatelé jsou ochotni cestě věnovat delší čas, naskytá se možnost naplánovat sice delší, ale bezpečnější, příjemnější cestu. Je nutno si uvědomit, že jejichmi uživateli budou nejen malé děti, ale i lidé s kočárky.

6.1.5. Hodnocení uživatelů:

Hřiště byla jejich uživateli hodnocena známkami od 1 do 5, když 1 je nejlepší a 5 nejhorší. Průměrná udělená známka byla 2,54. Dvě hřiště byla lepší než průměr, tři byla horší. Z hodnocení se vyprofilovaly zápory i klady jednotlivých hřišť. Lze poznat, co hřiště od sebe navzájem odlišuje, čeho si na nich uživatelé cení. Pro případné plánování či rekonstrukce hřišť tyto výsledky považuji za důležité, protože

odráží reálné hodnocení samotných uživatelů, hřiště mohou více reflektovat potřeby jejich uživatelů.

Největší rozdíly byly zaznamenány v hodnocení hygienického zázemí, ochrany před počasím, dostupností, počty a umístěním laviček, v rozmanitosti herního vybavení a aktivit pro dospělé. Dá se říci, že hodnocení výše uvedeného velmi ovlivnilo celkovou známku hřiště. Zároveň se zde odrazily skutečnosti uvedené již v kapitole 6.1.2. chybějící vybavenost hřiště, takže není překvapením, že hygienické zázemí a nedostatečná ochrana před počasím byly těmi, kdo negativní hodnocení obdržely nejčastěji. Je nutno také upozornit, že samotná přítomnost konkrétní vybavenosti ještě automaticky neznamenala, že obdržela pouze kladné hodnocení. Ve výsledku pozitivněji hodnotily ženy, cenily si hlavně hygienického zázemí, dobré ochrany před počasím či dostatku laviček. Podle očekávání lepší hodnocení udělili i spokojení uživatelé. Dále se opět potvrdilo, že pravidelní uživatelé jsou ochotni hřišti odpustit více, než jeho náhodní uživatelé, výsledkem je jejich lepší hodnocení. Důvodem může být, že buď hřiště považují za „své“ a hledí na něj laskavěji, už třeba proto, že se na něm cítí dobře, nebo neznají kvalitnější hřiště, což návštěvníci, kteří se na hřišti zastaví náhodou, znát mohou.

	Kaštanek	Letenské sady	U Sparty	U hrocha	Vozovna
Všichni uživatelé	1,85	3,03	2,19	3,08	2,55
Muži	1,98	3,20	2,23	3,14	2,59
Ženy	1,78	2,96	2,19	3,05	2,53
Spokojení uživatelé	1,85	2,99	2,15	3,03	2,56
Nespokojení uživatelé	0,00	3,17	2,97	3,34	2,46
Pravidelní uživatelé	1,67	2,89	2,10	2,97	2,46
Náhodní uživatelé	2,32	3,36	2,74	3,29	2,72
Uživatelé cítící se bezpečně	1,85	3,03	2,19	3,06	2,56
Uživatelé necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	3,46	2,46

Tab. 9: Průměrné známky všech hřišť od jednotlivých skupin uživatelů

Pro zajímavost, nejčastěji udělenou známkou byla 2, kterou uživatelé udělili 1581x. Pro hodnocení 5 sáhli 232x a pro nejlepší hodnocení, za 1, 604x.

6.1.5. Proč uživatelé hřiště navštěvují:

V dotazníku byly uvedeny čtyři základní důvody, kvůli kterým respondenti dané hřiště navštěvují. Jedná se o vybavení pro děti, možnost komunikace s dospělými, možnosti pro dospělé a oblibu u dětí. Výsledky viz tabulka v přílohách. Protože nelze předem vyjmenovat všechny možné důvody pro návštěvu, obsahuje dotazník i kolonku jiné, kam mohou respondenti uvést své vlastní důvody pro návštěvu. Protože je uvádějí samotní respondenti, kteří přesně vědí, proč na hřiště

přišli, znají své potřeby a preference, měly by poskytovat podrobnější a reálnější obraz o tom, proč uživatel hřiště navštívil a považují je tedy za mnohem důležitější. Uvedené důvody návštěvy byly rozděleny do následujících kategorií: setkávání se se známými; cesta okolo hřiště; možnost občerstvení; dostupnost parku Stromovka; dostupnost hřiště; malé rozměry hřiště; vybavení pro děti; přítomnost piknikového místa; přehlednost hřiště; zdroj vody a přítomnost WC.

Nejčastějším důvodem, proč bylo hřiště navštíveno, bylo setkání se známými a to v 25,67% případů. Přítomnost WC je pro 22,67% respondentů důvodem, proč hřiště navštěvují. Náhodná návštěva byla tím důvodem pro 21,33% respondentů.

Důvody, pro které na hřiště chodí muži a ženy, se liší. Skoro třetina mužů se na hřišti zastaví během své cesty „někam“. Dále velmi ocení, pokud na hřišti naleznou možnost občerstvení, teprve potom je zajímavá hygienické zázemí a případná domluvená setkání. Dostupnost hřiště, jeho rozměry, možnost uspořádat si piknik ani vybavení pro děti nejsou důvody, podle kterých by si hřiště vybírali a prakticky vůbec neřeší věc spojenou s bezpečností – přehlednost hřiště. Lze říci, že muži se při výběru hřiště spíše rozhodnou podle toho, co jim hřiště nabídne pro ukrácení jejich času, pro jejich pohodlí, než podle toho, co hřiště nabízí pro jejich děti, přičemž bohužel jeden z bezpečnostních aspektů hřiště – přehlednost, hraje v jejich rozhodování minimální roli.

Ženy upřednostňují sociální stránku, hřiště pro ně představuje i společenské místo, místo setkávání se. Dále je pro ně rozhodující hygiena, oceňují přítomnost WC, zdroj vody již není tak důležitý. Bezpečnost hraje u žen též nezanedbatelnou roli, vybraly by si přehledná místa. Rozhodují se i podle dostupnost hřiště a častěji než muži mají hřiště jako konečný cíl své cesty. Bohužel, stejně jako muži je vybavení pro děti spíše na spodním žebříčku hodnot, které určují, jestli hřiště navštíví.

Lze si povšimnout rozdílného postavení WC a zdroje vody, když WC je pro uživatele důležitějším prvkem v hygieně, než zdroj vody. Jako důvod vidím to, že vodu si uživatel může vzít s sebou z domova, v otázce WC je ale odkázán pouze na to, zda je WC na hřišti přítomno, či ne. I zde se prokázal větší důraz, které ženy kladou na bezpečnost. Podrobné výsledky viz tabulka....

	celkem	Letenské sady	U Sparty	U hrocha	Vozovna	Kašánek
	%	%	%	%	%	%
Setkávání se	25,67	13,33	30,00	30,00	20,00	35,00
Cesta okolo hřiště	21,33	26,67	1,67	30,00	30,00	18,33
Přítomnost občerstvení	16,00	28,33	0,00	0,00	51,67	0,00
Návštěva Stromovky	14,33	0,00	0,00	0,00	50,00	21,67
Dostupnost hřiště	11,67	1,67	26,67	3,33	0,00	26,67
Malé hřiště	9,33	20,00	26,67	0,00	0,00	0,00
Vybavení pro děti	4,33	0,00	0,00	0,00	0,00	21,67
Přítomnost piknikového místa	4,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Přehlednost hřiště	17,33	16,67	40,00	10,00	11,67	8,33
Zdroj vody	11,33	0,00	35,00	0,00	0,00	21,67
Přítomnost WC	22,67	0,00	61,67	0,00	0,00	51,67

Tab. 10: Proč uživatelé navštěvují hřiště U hrocha, vlastní důvody

6.1.6. Plošné využití hřišť:

Všechna hřiště byla využívána hlavně k primárnímu sezení, pouze minimum zkoumaných hřišť nabízí i sekundární možnosti sezení. Na každém hřišti dávali uživatelé ve většině případů přednost místům, kde byli chráněni před povětrnostními vlivy, pokud si uživatel mohl zvolit mezi místem více chráněným a méně chráněným, volil více chráněné, i když se zároveň ocitl dále od atrakce, na kterém bylo jeho dítě. V případě, že se uvolnilo místo na lépe chráněné lavičce a tím se tato lavička uvolnila, nastaly tyto situace: bylo obsazeno nově příchozím; bylo obsazeno již přítomným uživatelem, pokud seděl na méně chráněném místě a byl na hřišti sám. V případě uvolnění místa na lavičce, kde sedělo více lidí, nebylo toto místo obsazeno. Skupina navzájem komunikujících uživatelů svá místa měnila v minimu případů a nikdy se od skupiny neodpojil diskutující, aby si sedl na komfortnější místo. Toto se stalo pouze v případě, že zůstal ze skupiny na hřišti sám, protože ostatní odešli. Uživatelé tak dávali přednost sociálnímu cítění. Pokud lavičky poskytovaly stejnou ochranu před počasím, ale rozdílnou úroveň bezpečnosti, byly preferovanějšími lavičkami právě ty, které nabízely obojí.

Uživatelé také respektovali proxemické zóny. Podle vzájemného vztahu jednotlivých uživatelů bylo možno vysledovat následující chování: pokud uživatel

přišel sám, volil v rámci možností dosud neobsazenou lavičku vybranou podle výše uvedených podmínek, tj. na prvním místě lavičku, která poskytovala možnost pozorovat dění na hřišti, mít chráněná záda a ochranu před povětrnostními vlivy. V případě, že odpovídající lavička nebyla k dispozici, volil lavičku s lepší ochranou před počasím a teprve v případě, že ani taková nebyla k dispozici, přisedl si již na obsazenou lavičku. V tomto případě dodržoval společenskou zónu, tj. sedl si na opačnou část již obsazené lavičky. Pokud na hřiště přišla skupina uživatelů, volila lavičky v takovém postavení, které umožňovaly vzájemnou komunikaci a to buď v osobní, nebo intimní zóně, podle vzájemného vztahu uživatelů. V tomto případě, pokud nebyla k dispozici odpovídající skupina laviček s vyšším uživatelským komfortem (přehlednost, ochrana zad a ochrana před počasím), uživatelé obsadili lavičky s nižším komfortem, ale dostatečným počtem míst k sezení. Pokud se ke skupině uživatelů, kteří již měli obsazeny určité lavičky, připojil nově příchozí uživatel a již nebylo místo, celá skupina se přesunula i na uživatelsky méně komfortní lavičky.

Samotní uživatelé dávali přednost hlavně pocitu bezpečí a ochrany, pro skupiny uživatelů byl důležitý sociální aspekt. Lze to připsat skutečnosti, že lidé jsou společenší a ve skupině se cítí méně zranitelní.

6.2. Výsledky jednotlivých hřišť:

6.2.1. Hřiště U hrocha:

Hřiště je ze zkoumaných hřišť největší, leží mimo bytovou zástavbu ve frekventované části Letenských sadů.

Skladba uživatelů byla následující – převahu měly ženy s 66,66%, pravidelní uživatelé s 65%, spokojení uživatelé, kterých bylo 85%, uživatelé cítící se bezpečně s 95% a uživatelé nedůchodového věku s 86,67%. Poměrně vysoký podíl náhodných návštěvníků je důsledek polohy hřiště. I když bylo zaznamenáno

Obr. 17: Skladba uživatelů hřiště U hrocha

pouze necelých 15% seniorů, jde o hřiště, které navštěvovali nejvíce. Tuto skutečnost opět připisují poloze hřiště, Letenské sady jsou seniory často využívány k relaxaci, na hřišti se zastavují během jejich procházek. Toto platí ale pouze pokud doprovázejí dítě, jinak hřiště nenavštěvují. Poměr pravidelný/náhodný návštěvník se liší v závislosti na pohlaví, uživatelky jsou pravidelnými uživateli – v 75%, uživatelé spíše náhodní – 55%.

Nejpočetnější skupinu uživatelů tvoří spokojený pravidelný uživatel s 68,63%. Je nutné zmínit nezanedbatelné procento těch uživatelů, kteří hřiště opakovaně navštěvují, i když jim kvalita nevyhovuje. Celkově jde o 44,44% uživatelů, u mužů jde o plnou polovinu, žen je o něco méně – 42,86%. Nejčastějším uvedeným důvodem, vesměs ženami, pro toto jednání, bylo setkávání se s přáteli. Lze říci, že pro určité uživatelky je důležitější společnost známých lidí, než vlastní pocit z hřiště.

I přes vysoké procento uživatelů, kteří neměli s bezpečností problém, je hřiště v tomto ukazateli na posledním místě. Bezpečnostní problém uvedly vesměs ženy. Nejčastějším důvodem byla problematická zadní část hřiště. Jedná se o nezanedbatelný problém, který vyplývá z faktu, že zadní část hřiště je obklopena neprůhlednými stromy a keři, plot je nízký, netvoří prakticky žádnou překážku, hřiště nemá osvětlení. Díky kombinaci uvedených faktorů bývá zadní část hřiště občas

využívána nepřizpůsobivými skupinami lidí, kteří po sobě zanechávají lahve od alkoholu, použité injekční stříkačky či prezervativy. Občasné kontroly Policie ČR či městské policie bohužel tento problém neřeší. Tento fakt se odráží i v plošném využití hřiště, v mizejících herních atrakcích ze zadní části, která chátrá mnohem více, než část přední, která je hojně využívána. I zde je nutno zdůraznit, že i přes uvedený problém se 66,67% uživatelů na hřiště vrací, jako důvod uvedly opět setkávání se se známými.

Jako hlavní důvody pro bezpečnost respondenti uvedli ve 33,33% případů přítomnost ostatních lidí, v 20% případů je to přehlednost hřiště.

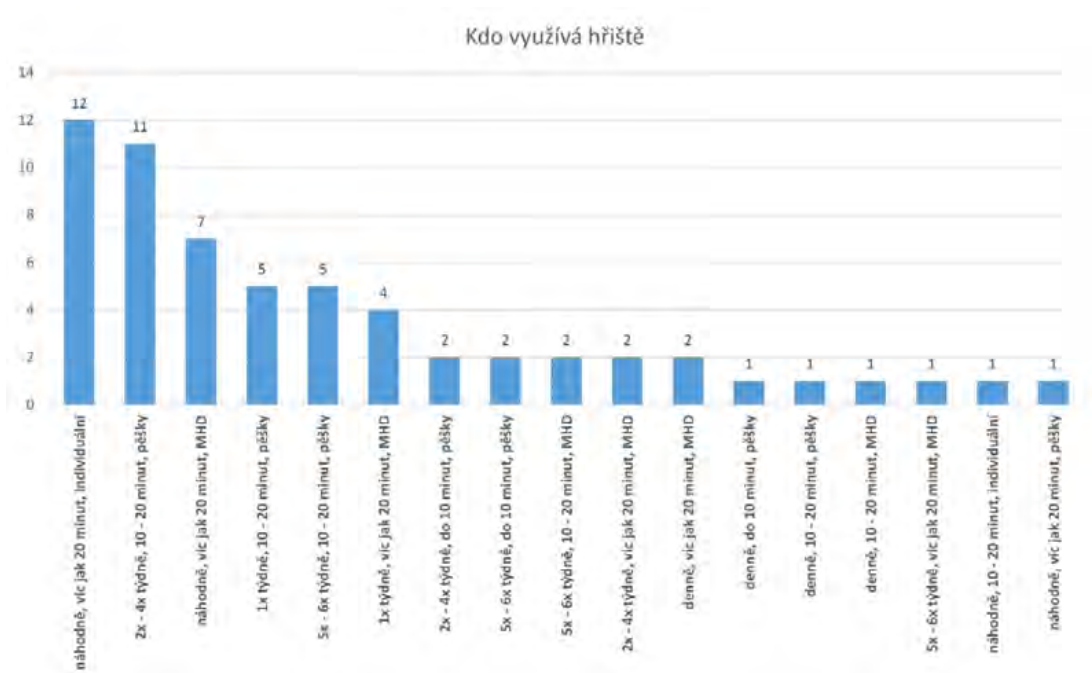
Uživatelům nejčastěji chybí hygienické zázemí. Negativněji hodnotí absenci WC, než chybějící vodní zdroj. Třetina uživatelů hřišti vytýká další častou negativní vlastnost - špatnou ochranu před počasím. Zde je ale nutno zmínit, že více jak polovina laviček ochranu poskytuje. Větší počet respondentů postrádající WC než zdroj vody, nejen na tomto hřišti, se dá vysvětlit tím, že vodu je možno přinést si z domova, v případě WC je ale člověk odkázán na konkrétní místo. Lavičky jsou umístěné i pod stromy v jejich stínu, ale vzhledem k velikosti a vytíženosti hřiště je jich nedostatečný počet. Jiné možnosti ukrytí hřiště nenabízí.

	respondentů	%
chybějící WC	35	58,33
chybějící zdroj vody	23	38,33
lepší ochrana před počasím	18	30,00
chybějící hlídač	9	15,00
lepší čistota	9	15,00
vyšší plot	4	6,67
chybějící stolky	3	5,00
více aktivit pro dospělé	1	1,67

Tab. 11: Chybějící vybavenost hřiště U hrocha

Jako nejčastějším důvodem pro návštěvu byla uvedena obliba u dětí. Za důležitější ale považují důvody, které uvedli sami uživatelé. V tomto případě v 30% uvedli cestu okolo hřiště, nebo setkávání se známými. Zaznamenána byla i genderová rozdílnost ve využití, pro muže je spíše místem náhodného zastavení, pro ženy představuje místo společenských kontaktů.

Uživatelé se na hřiště nejčastěji, v 46,66% případů, dostali pěšky, 31,66% respondentů využilo MHD a zbytek automobil. Stejně dopravní preference měli muži i ženy. Nejčastějším uživatelem byl v 35% případech náhodný uživatel, z těch pravidelných hřiště nejčastěji navštíví 2 až 4x za týden - v 25%. Cestě na hřiště je skoro polovina uživatelů – 48,33% ochotna věnovat více jak 20 minut svého času, dalších 43,33% cestě věnuje mezi 10 až 20 minutami a zbytku trvá cesta méně jak 10

Obr. 18: Nejčastější uživatelé hřiště U hrocha

minut. Nejčastějším uživatelem je ten, který přijede autem, cesta mu trvá více jak 20 minut a hřiště navštíví náhodně.

Uvedené výsledky potvrzují předpokládané využívání hřiště. Nejčastější uživatel využívá individuální dopravu, hřiště navštívil náhodně a cesta mu trvala více jak 20 minut, lze tedy říci, že se jedná o respondenta bydlící mimo dochozí vzdálenost od hřiště, tj. mimo Prahu 7 - Letná.

Hřiště od svých uživatelů obdrželo průměrnou známku 3,08. Hůře hodnotili muži, známkou 3,14, ženy udělily 3,05. Hodnocení odráží vybavenost hřiště, shoduje se prakticky u všech skupin uživatelů, nejhůře je hodnoceno neexistující hygienické zázemí a osvětlení hřiště. Naopak uživatelé oceňují dostatek laviček, jejich rozmístění a rozmanitost herního vybavení. Nejčastější známkou byla 2, kterou hřiště dostalo 244x a nejméně častou 1, pouhých 35 obdržení.

Na plošném využití hřiště dospělými uživateli je vidět využívání laviček, které jsou jednak ve stínu stromů, jednak poskytují přirozenou ochranu svým umístěním – nejvíce využívané lavičky jsou pod stromy a u plotu. Další často využívané plochy jsou na trávě ve stínu pod vyššími stromy spolu s lavičkami pod nimi. Nejméně využívané lavičky jsou ty bez ochrany před počasím v zadní části hřiště. Na hřišti je vidět i problematiku zónu v levé zadní části, kterou uživatelé označili jako místo nálezů injekčních jehel, stříkaček či prázdných lahví od alkoholu.

Hřiště je intenzivně využíváno. Srovnáme-li jej s ostatními, je jeho nespornou výhodou umístění, fakt, že část uživatelů, zvláště ženy, ho přijala jako místo společenských setkání. Další výhodou je jeho bohaté herní vybavení, přehlednost a pro někoho je výhodou i rozlehlost hřiště. Lavičky nabízejí díky svému umístění uživatelům i pocit bezpečí. Pokud je na hřišti přiměřený počet uživatelů, nabízí jim i dostatečnou ochranu proti povětrnostním podmínkám. Dostupnost MHD je dobrá, pěší cesta je příjemná, vede skrz Letenské sady. Najdeme zde, jako na jediném ze zkoumaných, i dobré možnosti pro sekundární sezení, umožňují to rozlehlé travnaté plochy. Naopak, co toto hřiště postrádá, je hygienické zázemí, herní vybavení je určeno spíše pro menší děti, velkým problémem je problematická levá část hřiště, podepisuje se na jejím menším využití i na chátrajícím a mizejícím mobiliáři. Dospělým uživatelům nenabízí žádné speciální aktivity, možnost komunikace je omezena rozmístěním laviček, které zejména pro větší skupiny není ideální. Celkově má hřiště mnohem vyšší potenciál, hlavně ve vztahu k dospělým uživatelům. Pro zlepšení kvality hřiště se nabízejí následující možnosti: jako prioritu vidím vyřešení bezpečnosti, když za vhodné považují odstranění keřů, případně i stromů, v zadní části a zvýšení plotu okolo celého hřiště. Případná denní přítomnost hlídače problém neřeší, neboť k němu dochází v nočních hodinách. V oblasti hygienického zázemí se jako velmi vhodné jeví vybudování WC společně se zdrojem pitné vody. Pro lepší ochranu proti počasí je možno doosadit stromy podél plotu. Případné stromy musí mít výše posazenou korunu – nesmí bránit pohledu zvenčí na hřiště, jinak by mohlo hrozit opakování současného. Další možnost je umístění stabilních slunečníků na travnaté plochy hřiště. Jednak se tím zvýší ochrana před počasím, jednak vzniknou neformální místa k sezení a komunikaci, i příležitostná pikniková místa a tím se zatraktivní pobyt na hřišti pro jeho dospělé uživatele. Atraktivitu pro dospělé zvedne i případné vhodnější umístění laviček, které bude respektovat zejména komunikační potřeby skupin, či vybudování dráhy na petanque, která neklade velké nároky ani na finance, ani na prostor či kvalitu terénu. Další, ještě nenáročnější atrakcí jak na vybudování, finance či prostor, tak na herní náčiní či pravidla, je hřiště na kuličky. Jeho výhoda spočívá v tom, že může sloužit jak dětem, tak dospělým.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ U HROCHA Letenské sady

Obr. 19: Plošné využití hřiště U hrocha

6.2.2. Hřiště Letenské sady:

Hřiště Letenské sady je nejmenší ze zkoumaných hřišť. Leží mimo obytnou zástavbu ve frekventované části Letenských sadů.

Skladba uživatelů byla následující – převahu měly ženy s 73,33%, pravidelní uživatelé s 71,67%, spokojení uživatelé, kterých bylo 78,33% a uživatelé nedůchodového věku s 93,33%. I přes nižší kvalitu hřiště v porovnání s ostatními, byli nejpočetnější skupinou spokojení pravidelní uživatelé, kterých bylo 74,47%.

Obr. 20: Skladba uživatelů hřiště Letenské sady

I na tomto hřišti existuje vysoké procento těch, kteří ač nespokojeni, na hřiště se vrací. Ženy dokonce v 85,71%, vracejících se mužů je třetina. Lze to dát do souvislosti s důvody, proč lidé hřiště navštěvují, respondenti totiž uvedli piknikové místo a občerstvení. Lze se domnívat, že lidé se vracejí hlavně kvůli zmíněné restauraci a piknikovému místu a s tím souvisejícím setkáváním, přilehlé hřiště je výborná možnost, jak zabavit děti a přitom je mít pod kontrolou.

Hřiště nemělo problém s bezpečností. Důvodem pro pocit bezpečí byla hlavně přehlednost ve 47,06%, přítomnost lidí a umístění laviček, které shodně obdržely 20,59%.

Hřiště nemá hygienické zázemí, což vadí zhruba čtvrtině respondentů. Uvedené procento se může zdát malé, ale je třeba si uvědomit, že v blízkosti se nachází výletní restaurace s WC i vodou. Necelých 20% respondentů by uvítalo lepší vybavení pro děti, 15% chybí oplocení. U tohoto hřiště je rozdílný názor na chybějící WC, zatímco ženy jej považují za největší nedostatek, muži na první místo umístili nedostatečné herní vybavení. Lze se pouze domnívat, že pro muže je méně obtěžující dojít si do přilehlé

	respondentů	%
chybějící zdroj vody	15	25,00
chybějící WC	14	23,33
více vybavení pro děti	11	18,33
chybějící oplocení	9	15,00
chybějící stolky	7	11,67
více laviček	1	1,67
více aktivit pro dospělé	1	1,67
půjčovna her	1	1,67

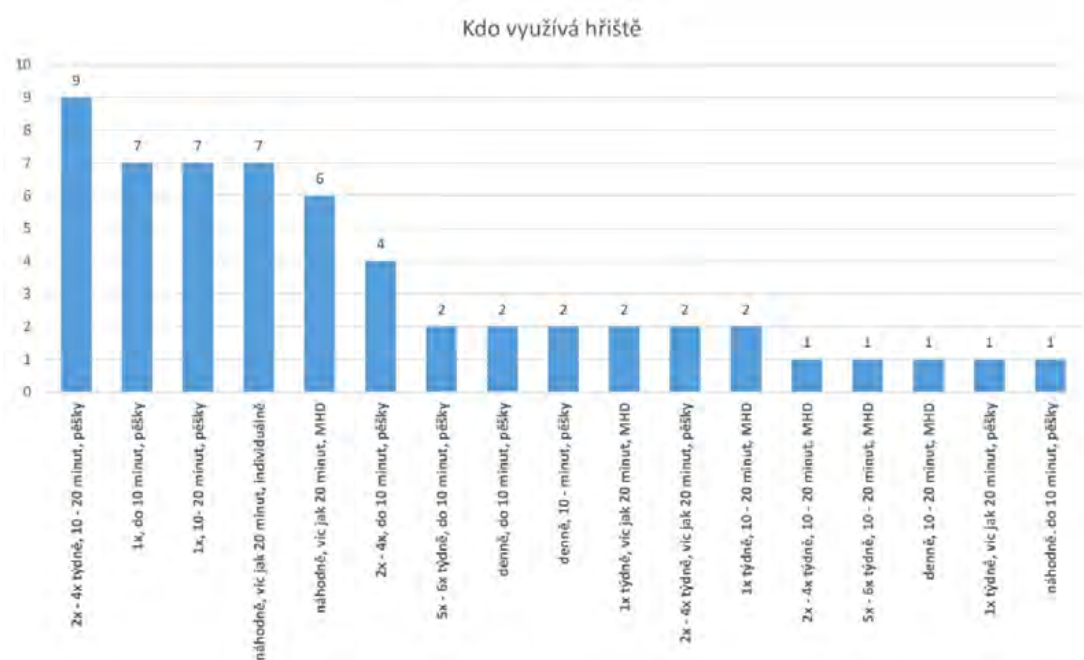
Tab. 12: Chybějící vybavenost hřiště Letenské sady

restaurace, případně může svou roli sehrát snazší možnost zajít si na malou stranu, i když v okolí hřiště samozřejmě naprosto nevhodná.

Mezi nejčastěji uváděné důvody návštěvy patří v 28,33% občerstvení, cesta okolo byla uvedena v 26,67%, piknikové místo a malé rozměry hřiště uvedlo 20%.

I na toto hřiště nejčastěji lidé přišli pěšky, v 63,33% případech. MHD využílo 23,33% a automobilovou dopravu 13,33%. Nejvíce lidí na hřiště přijde 1x za týden – 31,67%, náhodní uživatelé tvoří 28,33% uživatelů a 26,67% respondentů se na hřišti zastaví 2 -4x za týden. Muži tvořili častěji náhodné uživatele, uživatelky naopak ty pravidelné. Nejčastějším uživatelem je ten, kdo přijde pěšky 2 – 4x ta týden a cesta mu trvá mezi 10 až 20 minutami.

Obr. 21: Nejčastější uživatelé hřiště Letenské sady

Hřiště od svých uživatelů obdrželo průměrnou známku 3,03. I v tomto případě lépe hodnotily ženy – 2,96, muži dali 3,20. Nejčastěji udělenou známkou byla známka 3, kterou uživatelé udělili 262x, naopak nejméně častou známkou byla 1, která byla udělena 42x. I na tomto hřišti hodnocení odráží jeho vybavenost, proto nejhorší známky obdrželo chybějící WC spolu se zdrojem vody, negativně byly také hodnoceny aktivity pro dospělé a rozmanitost herního vybavení. Naopak kladné hodnocení si odnesla ochrana před povětrnostními vlivy, či dostatek odpadkových košů.

Dospělí uživatelé využívali prakticky pouze lavičky, intenzita využití je, až na dvě lavičky v pravé dolní části, stejná. Sporadicky byla využita cihlová zídka v levé horní části hřiště, je to odtud nejbližší k občerstvení. Lavičky jsou chráněny před nepřízní počasí, vzhledem k tomu, že hřiště je kompletně kryto korunami stromů, intenzita ochrany je stejná.

Hřiště se od ostatních hřišť v liší v několika aspektech. Tím nejzásadnějším je přítomnost velkého piknikového místa v bezprostřední blízkosti, od hřiště jej dělí pouze asfaltová cesta, dá se říci, že hřiště je součástí piknikového místa a naopak. Další důležitou skutečností je blízká výletní restaurace, lidmi hojně navštěvována. Hřiště není oploceno, je malé a v rozmanitosti herního vybavení je na posledním místě, nabízí opravdu jen pár atrakcí. Dospělým uživatelům, kromě posezení, nenabízí nic. Tyto faktory velmi ovlivňují charakter využití, ve výsledku jde totiž o hřiště, kdy pouze zhruba třetina respondentů uvedla jako důvod návštěvy ten, který souvisí přímo s hřištěm. Zbývající dvě třetiny uživatelů jsou přibližně rozděleny mezi náhodné návštěvníky, lidi, co navštěvují přilehlé občerstvení, případně piknikové místo. Všechny tyto důvody připadají na aktivity, které s hřištěm nemusí souviset, pro jejich zdárný průběh není hřiště nutné, přítomnost na hřišti je sekundárního charakteru.

Samotná restaurace a piknikové místo hřišti získává skoro polovinu uživatelů, další uživatelé hřiště vyhledávají kvůli přehlednosti a malým rozměrům, případně kvůli ochraně před počasím. Otázkou, kterou nelze bez dalšího průzkumu zodpovědět je, zda uživatelé, kteří hřiště navštěvují pravidelně a jako důvod uvedli občerstvení či piknik, by hřiště navštívili i bez těchto možností. Naopak, co hřišti odvádí potencionální uživatele, je absence hygienického zázemí, blízká přítomnost mnohem lépe vybaveného hřiště U hrocha, špatné herní vybavení, pokud je obsazeno piknikové místo, tak častý hluk, který produkuje, nulové možnosti pro dospělé.

Velkou výhodou hřiště je jeho ochrana před počasím, celé se totiž nachází mezi stromy. To je ale i nevýhoda, pokud bychom uvažovali o zlepšení herního vybavení, není kam umístit. Problém nalezneme i v řešení hygienického zázemí. Hřiště je totiž volně přístupné ve frekventované části Letenských sadů a z využití případně nově vybudovaného WC nelze vyloučit kolemjdoucí lidi, což zrovna u dětského hřiště představuje problém. Řešením je hřiště oplotit, ale zde by mohl být

problém s pojetím okolního prostoru – je koncipován jako volný, bez omezení. Mnohem snadnější je vybudování vodovodního zdroje.

Uživatelé ještě zmínili chybějící oplocení a stolky. Oplocení již bylo zmíněno výše, stolky souvisí s piknikovým místem. Pozorováním bylo zjištěno, že část rodičů, účastnících se pikniku, dohlíží na starší děti z piknikového místa, ale ty mladší chodí rodiče hlídat přímo na hřiště, ale nemohou si s sebou vzít žádný proviant. Umístění stolků by tento problém vyřešilo.

Hřiště kromě laviček nenabízí žádné další primární možnosti k sezení, sekundární možnost tvoří cihlová zídka okolo části hřiště. Povrch je kompletně pískový, k sezení nevhodný. Hřiště nemá žádné terénní nerovnosti, je přístupné z asfaltových cest, nijak tedy neomezuje pohyb kočárků ani případných vozíků pro tělesně postižené.

Celkově jde o hřiště, kde se jeho uživatelé zastaví ve většině případů pouze náhodně, nemá svým uživatelům a to jak dospělým, tak dětským, mnoho co

Obr. 22: Plošné využití hřiště Letenské sady

nabídnout. Slouží spíše pro vedlejší činnosti provozované v místech okolo hřiště specifickému spektru uživatelů. Problém pro něj představuje i sousedící známé a silně využívané hřiště U hrocha – uživatelé zamíří raději tam. Nemá moc možností, jak zvýšit atraktivitu pro dospělé, jediným jednoduše realizovatelným řešením je opět třeba dráha na petanque, či hřiště na kuličky.

6.2.3. Hřiště U Sparty:

Hřiště U Sparty je druhé nejmenší ze zkoumaných hřišť. Leží na okraji obytné zástavby u fotbalového stadionu Sparta Praha.

Skladba uživatelů byla následující – výrazná převaha žen, kterých bylo 83,33%, výrazná převaha pravidelných uživatelů s 85%, spokojených uživatelů bylo 95%. Seniorů bylo zaznamenáno 11,67%. Za zdůraznění stojí fakt, že jde o hřiště s největším podílem pravidelných návštěvníků. Je to důsledek polohy a malé velikosti hřiště. Leží mimo frekventované trasy a je využíváno hlavně místními uživateli. Další fakty, který bych rád zdůraznil, je vyrovnaný poměr pravidelný/náhodný uživatel mezi všemi uživateli, muži i ženami a stoprocentní spokojenost ze strany pravidelných uživatelů.

Obr. 23: Skladba uživatelů hřiště U Sparty

Na hřišti nebyl zaznamenán problém s bezpečností, důvody, proč se uživatelé cítí bezpečně, byly hlavně přehlednost v 56,67%, a v 16,67% případů malé rozměry hřiště.

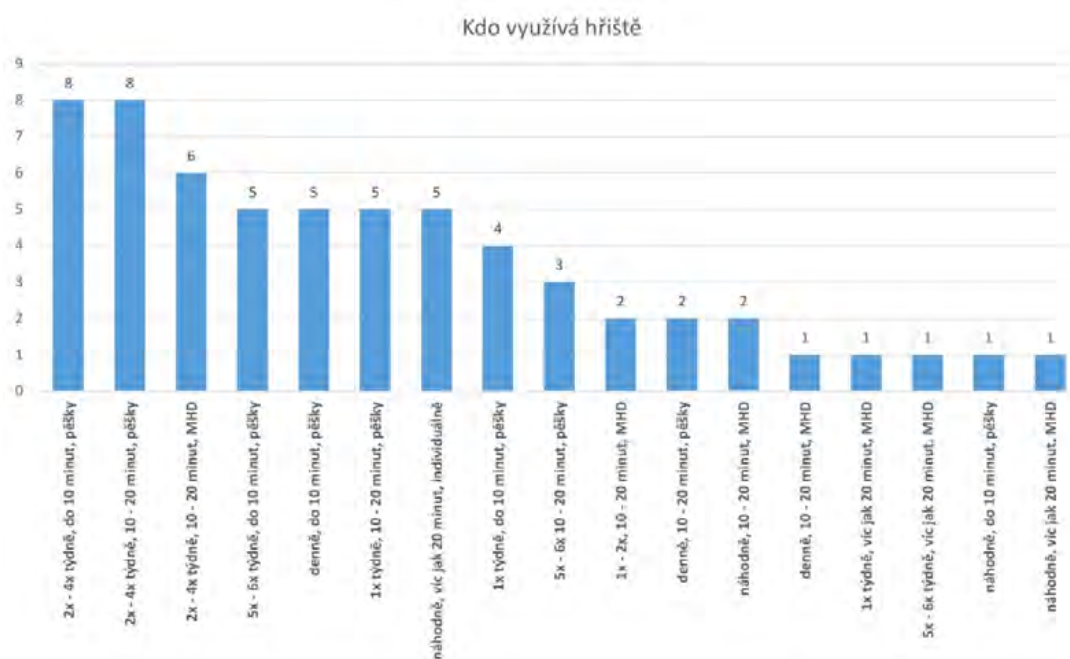
Na hřišti uživatelé postrádali hlavně lepší ochranu před počasím a to v 26,67%, lavičky by uvítalo 13,33% respondentů. Jde o první hřiště, které je vybaveno hygienickým zázemím, proto jej v chybějící vybavenosti nenajdeme.

	respondentů	%
lepší ochrana před povětrnostními vlivy	16	26,67
více laviček	8	13,33
více vybavení pro děti	4	6,67
občerstvení	4	6,67
přístřešek	2	3,33
více aktivit pro dospělé	1	1,67
chybějící hlídač	1	1,67

Tab. 13: Chybějící vybavení, hřiště U Sparty

Nejčastějším důvodem pro návštěvu hřiště, bylo to především hygienické zázemí, když pro WC se vyslovilo 61,67% respondentů a pro zdroj vody 35%, dále přehlednost, kterou uvedlo 40%, setkávání se je důvodem pro 30% uživatelů a pro 26,67% dostupnost a malé rozměry. Muži i ženy mají jako nejdůležitější vybavenost shodně WC, ženy dále přehlednost a vodní zdroj, muži jako druhý důvod uvedli zdroj vody.

Uživatelé se na hřiště nejčastěji dopravují pěšky a to v 68,33%, MHD využilo 23,33% a zbytek automobilovou dopravu. I zde se muži i ženy shodují v preferovaném způsobu dopravy, tj. v chůzi. Nejčastějším časem, věnovaným cestě na hřiště, je mezi 10 až 20 minutami – 48,33%, méně než 10 minut na cestě stráví 38,33% a zbytek více jak 20 minut. Uživatel hřiště nejčastěji navštíví 2 – 4x za týden a to v 36,67%, 20% respondentů na hřiště přijde 1x za týden a v 15% jde o náhodné návštěvníky nebo pravidelné uživatele, kteří přijdou 5 - 6x za týden. Nejčastější

Obr. 24: Nejčastější uživatelé hřiště U Sparty

uživatel hřiště na něj přijde 2 – 4x do týdne, pěšky a cesta mu trvá do 10 minut, případně 10 až 20 minut.

Hřiště od svých uživatelů obdrželo průměrnou známku 2,19. Jde o druhé nejlépe hodnocené hřiště. Muži i ženy udělili prakticky shodnou známku, muži 2,23, ženy nepatrně lepší – 2,19. Uživatelé nejčastěji udělili známku 2 – 31x, nejméně často byla známka 5 – 7x. Můžeme si všimnout výrazného úbytku negativního hodnocení a výrazného zvětšení pozitivního hodnocení. Na této skutečnosti má největší zásluhu přítomnost hygienického zázemí. Nejhůře byly hodnoceny aktivity pro dospělé a ochrana před počasím, nejlepší hodnocení si odneslo již zmíněné hygienické zázemí, dostatek odpadkových košů, dostupnost a osvětlení.

Dospělí uživatelé, i přes přítomnost travnatých ploch, využívali prakticky pouze lavičky. U laviček lze pozorovat častější využití těch, které se nacházejí pod

vzrostlými stromy, které poskytují nejvíce stínu. Na hřišti nalezneme pouze primární možnosti sezení ve formě laviček.

I o tomto hřišti můžeme říci, že je velmi specifické. Hlavně svojí polohou, když jako jediné leží mimo frekventované trasy a je tím pádem předurčeno hlavně pro místní obyvatele, tak s tím související návštěvností, která se skládá hlavně z pravidelných uživatelů. Odlišuje jej i hygienické zázemí, které hřišti přivádí více jak polovinu uživatelů, přehlednost, která je důležitá pro 40% uživatelů a malé rozměry, které oceňuje 26,67. Hřiště 30% uživatelů též využívá jako místo pro setkávání. Z výsledků je vidět, že tomuto hřišti dává přednost část lidí, pro které je důležitý malý počet lidí, či malé rozměry hřiště, ať již proto, že to považují za určitou záruku bezpečnosti, či pouze netouží po společnosti ostatních lidí. Je to protiklad k větším hřištím, kde naopak přítomnost lidí byla dávana jako záruka bezpečí.

Hřiště sice není využíváno v takové míře, jako ostatní, ale má své pravidelné uživatele, kteří jej využívají pro své společenské aktivity, což považují za velmi důležité. Uživatelé mají v tomto případě ke hřišti kladný vztah, dokáží si ho více vážít a dbát o jeho stav. Jako na jediném pozorovaném hřišti zde bylo zaznamenáno časové rozložení využívanosti, když existují dvě maxima – jedno v dopoledních hodinách, druhé v odpoledních hodinách.

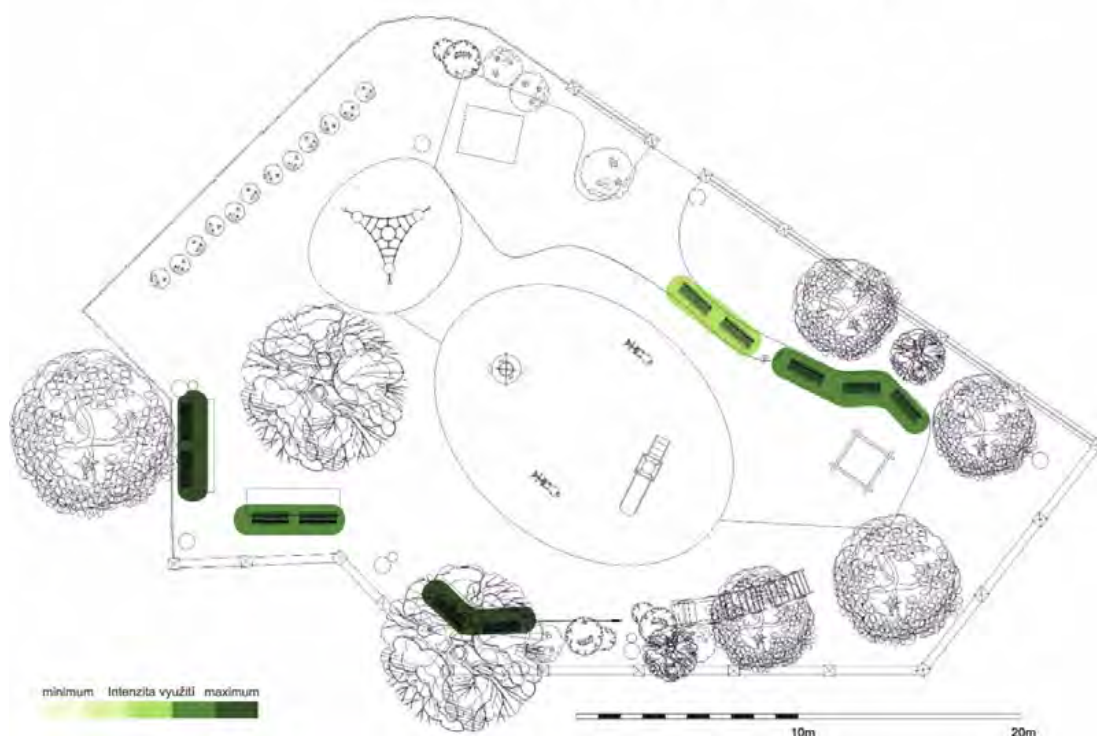
Hřiště jako jediné disponuje vlastním osvětlením, ale prakticky žádnou výhodu mu to nepřineslo. Lze to odůvodnit tím, že hřiště není volně přístupné, je oploceno vysokým plotem, má své provozní hodiny, s příchodem soumraku je zamykáno a uživatelé jej tedy opouští.

Uživatelé si nejčastěji stěžovali na nedostatek vhodných aktivit pro dospělé, horší ochranu před povětrnostními vlivy či na možnosti komunikace. V případě aktivit pro dospělé by bylo možné umístit na prakticky nevyužívanou travnatou plochu například již několikrát zmiňovanou dráhu na petanque, či hřiště na kuličky. Dále je možno změnit umístění laviček, či přidat stolky, kde by se mohly provozovat společenské hry, ostatně tato možnost souvisí i s možnostmi komunikace, kterou by uživatelé chtěli také zlepšit. V současné podobě jsou lavičky umístěny, až na jednu výjimku, vedle sebe, což komunikaci mezi uživateli omezuje. I lavičky umístěné do pravého úhlu jsou od sebe vzdáleny natolik, že komunikace běžným hovorem je poněkud problematictější. Na hřišti je možné nové lavičky umístit. Poslední

vytýkaný problém, horší ochrana před povětrnostními vlivy, lze vyřešit buď umístěním pevných ochran, jako jsou například slunečníky, či jednoduché přístřešky, což by problém vyřešilo prakticky okamžitě, případně výsadbou nových stromů. Zde ale narážíme na problém s jejich umístěním a také na to, že problém nebude vyřešen hned, ale až časem, než stromy patřičně vyrostou. S tím si lze všimnout i jedné věci, která je se stromy spojena. Na hřišti stromy sice jsou, ale nezanedbatelnou část tvoří vzrostlé topoly, které neposkytují prakticky žádnou ochranu. V případě hřišť jsou výhodnější stromy, které jsou nižší a mají širokou korunu, mohou pak poskytovat dostatek stínu.

Hřiště má nesporný kladný potenciál a s několika zlepšeními by mohl být ještě větší. Pro okolní obyvatele významným místem pro trávení volného času. Dokáže jim nabídnout relativně příjemné prostředí, klidné a čisté prostředí. Je také dobře dostupné, jak pěšky, tak MHD. Jen je škoda, že cesta k němu je poněkud méně příjemná, není také moc atraktivní pro seniory.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ U SPARTY

Obr. 25: Plošné využití hřiště U Sparty

6.2.4. Hřiště Kaštánek:

Hřiště Kaštánek je druhé největší ze zkoumaných hřišť. Leží na rozhraní mezi obytnou zástavbou a parkem Stromovka.

Uživatelská skladba převažujících uživatelů byla následující – uživatelky s 65%, pravidelní uživatelé s 71,67%, uživatelé nedůchodového věku s 90%. Ženy byly převážně pravidelnými uživatelnkami – 84,62%, muži měli mírnou převahu náhodných uživatelů – 52,38%. Za

Obr. 26: Skladba uživatelů hřiště Kaštánek

zdůraznění stojí fakt, že je to jediné hřiště, kde nebyl zaznamenán problém jak se spokojeností uživatelů, tak s bezpečností. Jako nejčastější důvody pro pocit bezpečí byly uvedeny přítomnost ostatních lidí v 48,33%, pocit z místa pro 18,33% a umístění laviček pro 13,33%. Pro ženy je největší zárukou přítomnost ostatních lidí, uvedlo ji 64,10% a pocit z hřiště – 25,64%. Muži spoléhají na umístění laviček v 23,91% a přítomnost lidí v 19,05%.

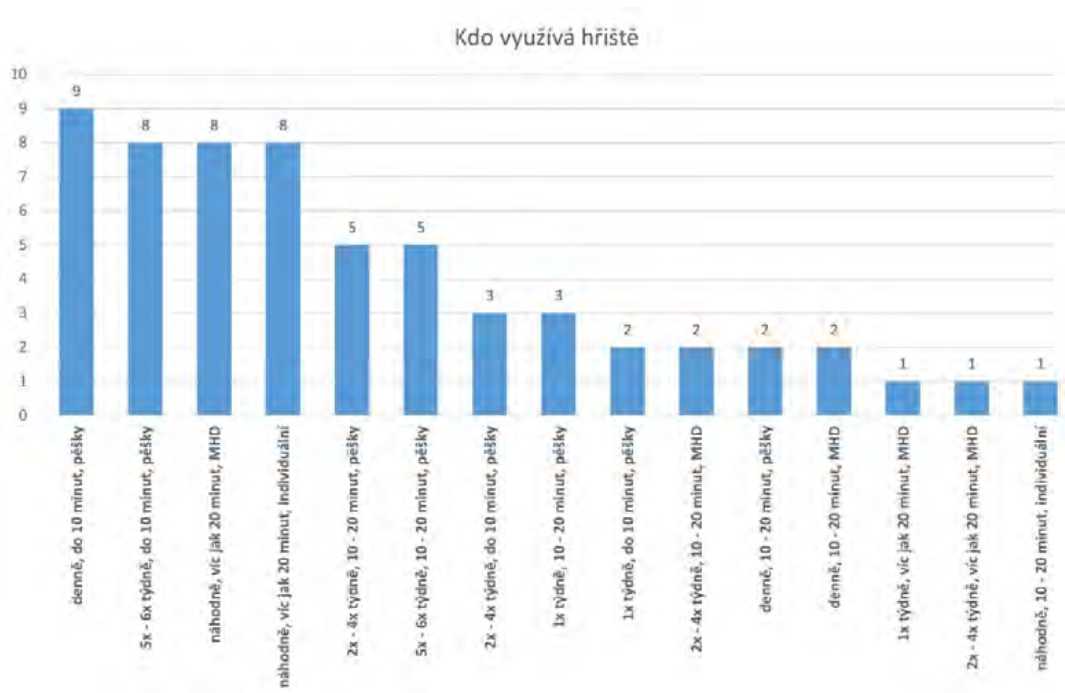
Dalším důležitým faktem je výborná vybavenost hřiště. Uživatelé postrádali pouze lepší ochranu před počasím a občerstvení. Pro muže je důležitější občerstvení, pro ženy lepší ochrana před počasím.

	respondentů	%
lepší ochrana před povětrnostními vlivy	12	20,00
chybějící občerstvení	8	13,33
lepší dostupnost	1	1,67

Tab. 14: Chybějící vybavení, hřiště Kaštánek

Hřiště je vyhledáváno hlavně pro hygienické zázemí, setkávání se, dostupnosti hřiště a kvalitnímu vybavení. Muži uvedli ještě další důvod a to cestu okolo při návštěvě Stromovky.

Více jak polovina uživatelů na hřiště přišla pěšky, v 61,67%, MHD využilo 23,33% a zbytek uživatelů se dopravuje automobilem. Nebyl zde zaznamenán výrazně převažující čas cesty na hřiště, 36,67% respondentů uvedlo čas do 10 minut, 33,33% respondentů mezi 10 a 20 minutami a 30% více jak 20 minut. Nejvíce uživatelů na hřiště zavítá každý den nebo 5 - 6x do týdne a to v 21,67%.

Obr. 27: Nejčastější uživatelé, hřiště Kašánek

Nejčastějšími uživateli hřiště jsou ti, kteří hřiště navštíví každý den, případně 5 – 6x do týdne, cestě věnují do 10 minut a na hřiště přijdou pěšky.

Hřiště od svých uživatelů obdrželo průměrnou známku 1,85, což představuje nejlepší hodnocení mezi pozorovanými hřišti. Muži hřišti udělili známku 1,98, ženy byly k hodnocení tradičně přívětivější, hřiště ocenili známkou 1,78. Nejčastěji udělenou známkou byla 2 a to 334x, známku 1 hřiště obdrželo nejčastěji ze všech a to 247x, naopak 5 byla udělena pouze 1x, což je také nejméně ze všech hřišť. Nejhůře byla hodnocena ochrana před počasím a dostupnost, Naopak nejlépe hygienické zázemí, rozmanitost herního vybavení počet a rozmístění laviček.

V plošném využití hřiště můžeme pozorovat intenzivnější využití laviček v části určené pro malé či menší děti, když jsou obsazovány lavičky pod vzrostlými stromy, které poskytují dostatek stínu. Lavičky v části určené pro větší děti již tak často obsazovány nejsou, ale i zde je možno pozorovat přednostní obsazení laviček pod většími stromy. Naopak málo jsou využívány lavičky, které jsou umístěny u stolků. Najdeme je na šesti místech, přičemž jsou rozděleny do dvou skupin – jedna skupina se skládá z klasických obdélníkových stolků s lavičkami naproti sobě, druhá skupina z kulatých stolků s lavičkami do pravého úhlu. Hřiště nabízí hlavně primární možnosti sezení, tj, lavičky, jako sekundární zde najdeme nízké betonové dělicí zídky, ale ty nebyly prakticky obsazovány, nejen kvůli nedostatku laviček, ale hlavně

kvůli své funkci a poloze – jsou umístěny přímo v prostoru hracích ploch, kde oddělují jednotlivé segmenty hřiště. Vzhledem ke své nízké výšce jde spíše o psychologické či optické rozdělení, nepředstavují proto žádnou překážku a dětmi jsou hojně využívány při jejich hrách – odtud pramení jejich neobsazování dospělými.

Historie hřiště sahá do počátku šedesátých let minulého tisíciletí, bylo otevřeno v roce 1961. Zároveň od samého počátku bylo svým způsobem unikátní – je považováno za galerii výtvarného umění pod širým nebem. Herní prvky do něj před více než 50 lety vytvořili sochaři Olbram Zoubek a jeho žena Eva Kmentová. Hřiště prošlo v roce 2017 kompletní rekonstrukcí, bylo obnoveno do své původní podoby, proto nesplňuje dnešní přísné normy na dětská hřiště – je tedy možné jej využívat jen na vlastní nebezpečí. Hřiště například není doplněno hmotou, která se dnes běžně dává na zem, aby tlumila případný pád dítěte, nicméně na využití hřiště se to nijak neprojevuje, hřiště je intenzivně využíváno. Na příznivém hodnocení se odráží jednak na poměry hřiště kvalitní hygienické zázemí, kdy k obvyklému WC a zdroji vody přibyla ještě umývárna, hřiště disponuje též pítky, dětská atrakce jsou pro více věkových skupin, od batolecího věku až po cca 15 let, a hřiště je i podle toho děleno, svým dospělým uživatelům nabízí dostatek míst k sezení, je myšleno i na skupiny, takže zde najdeme i místa k sezení se stolky. Je zde i ochrana proti povětrnostním podmínkám, jako jediné ze zkoumaných hřišť nabízí i stojan na kola, kombinované hřiště na malou kopanou, házenou a košíkovou. Jistý podíl na návštěvnosti může mít i fakt, že je na veřejnosti prezentováno jako galerie výtvarného umění pod širým nebem, nicméně tento fakt bude mít vliv převážně na uživatele, kteří hřiště nenavštěvují pravidelně, navštíví ho kvůli již zmíněným plastikám. Vybavení je ve velmi dobrém stavu. Naopak odradit od návštěvy již zmíněný vstup na vlastní nebezpečí.

Je možno si všimnout rozdílného vnímání záruk bezpečí mezi muži a ženami. Muži preferují fyzické aspekty, jako je umístění laviček, kdežto ženy zde mnohem více dají na emocionální cítění či intuici, je pro ně důležité být součástí kolektivu, být mezi lidmi, či zda mají z daného místa příznivý pocit, což například B. Berger (2017) nazývá „vnitřním kompasem“, uvádí, že ženy jsou citlivější na své vnitřní cítění - intuici. Intuici, neboli šestému smyslu se ve svých výzkumech věnovali také například Hall (1984) a Graham, Ickes (1997) a uvádějí, že existují důkazy o tom, že

ženy jsou lepší v neverbální komunikaci (Hall, 1984), toto zjištění bývá udáváno jako případný důkaz ženské intuice (Graham, Ickes, 1997).

Hřiště má ze sledovaných hřišť největší potenciál. Jako jediné nabízí atrakce pro více věkových skupin, od těch nejmenších až po ty, které opouští základní školu. Přitom rozdělení hřiště mezi věkové skupiny je provedeno citlivě, jednotlivé věkové skupiny si navzájem nijak nepřekážejí. Hřiště je intenzívně využíváno po celý den, hlavně díky své příznivé poloze na okraji husté obytné zástavby a Stromovky, v blízkosti je také několik mateřských školek, které hřiště využívají dopoledne. Pravidelní uživatelé se na hřišti vyskytují během celého dne, náhodní spíše odpoledne. Za hlavní uživatele hřiště lze považovat místní uživatele, kteří ho využívají poměrně pravidelně, časté je i využívání maminkami pro jejich pravidelné setkávání se, představuje pro ně místo sociálních kontaktů. Jako ochrana před počasím na hřišti fungují pouze stromy, ty jsou vysázeny podél plotu, nicméně ne v souvislé řadě, na určitých místech jsou vykáceny. Hřiště má jako jediné reálné podmínky pro umístění případného za občerstvení. Na hřišti se totiž nachází zděná budova, která obsahuje WC a umývárnu v jedné části, ve druhé je relativně nevyužitý prostor, kde by bylo možno umístit minimálně sezónní stánek. I přes velmi pozitivní hodnocení má hřiště prostor pro zlepšení. Chybějící stromy by bylo možno vysadit, problém ale představuje doba nutná pro jejich vzrůst. Řešením by byly jednoduché přístřešky. Poněkud překvapivé je malé využívání laviček a stolků. Důvodem může být jejich poněkud nešťastné umístění, protože jsou umístěny v části hřiště určené spíše pro větší děti, částečně i za zděnou budovou, a vzhledem k tvaru hřiště (dlouhý úzký obdélník) není z jejich umístění možno sledovat dění v části určené pro nejmenší. Další stolky jsou ještě dále od části pro malé děti, jsou sice uspořádány do neformálnějšího tvaru – půlkruhu, mají u sebe i stromy, ale čerstvě vysazené, tudíž s minimální ochranou před počasím. Je otázkou, jestli jejich současné umístění respektuje původní a bylo dodrženo s tím, že hřiště je obnoveno do původní podoby, nebo byly dodány až při rekonstrukci. V tom případě je to škoda, protože jejich potenciál je využit minimálně, při lepším umístění – hlavně do prostoru pro malé děti a pod přístřešek, mohla být atraktivita hřiště ještě větší.

Dalším aspektem, které hřiště odlišuje od ostatních, je jeho vybavení uměleckými plastikami od sochaře Olbrama Zoubka a jeho ženy Evy Kmentové, což sice může hřišti přinést určitou popularitu, ale prakticky jen mezi náhodnými

uživatelé, místní obyvatelé tento fakt znají. Povrch hřiště je převážně pískový, nebyl by problém zde zřídit dráhu pro petanque, což by opět zvedlo atraktivitu mezi dospělými uživateli. Ještě je vhodné zmínit ani ne problém, jako spíše malou nepříjemnost – hřiště má vstupy pouze ze Stromovky, při příchodu od Letné je nutné ho obejít, což při jeho délce taky není úplně pohodlné. Pokud shrneme řečené, jedná se o nejlepší hřiště ze všech hodnocených, bez problémů v oblasti bezpečnosti i vybavení, nabízející zábavu i starším dětem, celkově s velkým potenciálem. Nicméně i zde najdeme prostor ke zlepšení – již zmíněné umístění stolků s lavičkami, lepší ochranu před počasím, zřízení občerstvení či dráhy pro petanque a/nebo hřiště na kuličky a alespoň jednoho vstupu z ulice Nad Královskou oborou.

Obr. 28: Plošné využití hřiště Kaštánek

6.2.5. Hřiště Vozovna:

Jeho poloha je specifická - leží v parku Stromovka, na frekventované cestě, u výletní restaurace U Vozovny, nejdále od obytné zástavby, s nejdelšími dochozími vzdálenostmi jak od MHD, tak od individuální dopravy. Hřiště se na svém místě nachází od poloviny minulého století, nicméně v prvním desetiletí 21. století prošlo kompletní rekonstrukcí, z jeho bývalé podoby tu již nic nenalezneme. Své jméno má díky tomu, že leží u výletní restaurace Vozovna, která se tak zase jmenuje díky tomu, že využívá zbylou část bývalé tramvajové vozovny. Ostatně, na hřišti můžeme nalézt přímý odkaz na tuto historii – jako herní atrakce je zde model tramvajové soupravy, dětmi hojně využívaný.

Uživatelská skladba
převažujících uživatelů byla
následující – převažovaly
uživatelky v 63,33%, pravidelní
uživatelé s 63,33%, spokojení
uživatelé s 98,33% a uživatelé,
cítící se na hřišti bezpečně
s 98,33% Problém s bezpečností byl
zaznamenán pouze u uživatelek
v 5,26%.

Obr. 29: Skladba uživatelů hřiště Vozovna

Pokud se uživatelé na hřišti cítili bezpečně, jako důvody uvedli především přítomnost lidí – v 46,67%, v 26,67% přehlednost hřiště.

Ve vybavenosti hřiště postrádá hlavně hygienické zázemí – WC 28,95% respondentů a zdroj vody 10%, jeho přítomnost v přilehlé restauraci není dostatečná, navíc je určeno hostům. Déle je hřišti vyčítána horší ochrana před počasím.

Chybějící vybavení	respondentů	%
chybějící WC	17	28,33
lepší ochrana před počasím	6	10,00
chybějící zdroj vody	6	10,00
chybějící oplocení	3	5,00
chybějící stolky	2	3,33
hlídač	1	1,67
chybějící osvětlení	1	1,67
více odpadkových košů	1	1,67

Tab. 15: Chybějící vybavení, hřiště Vozovna

Vzhledem k tomu, že hřiště leží ve Stromovce, nepřekvapí, že 50% uživatelů uvedlo její návštěvu jako důvod pobytu na hřišti. Díky blízkosti výletní restaurace hřiště navštíví 43,33%. Určité procento uživatelů – 20%, má na hřišti domluvená setkání. Důvody návštěv u mužů a žen se

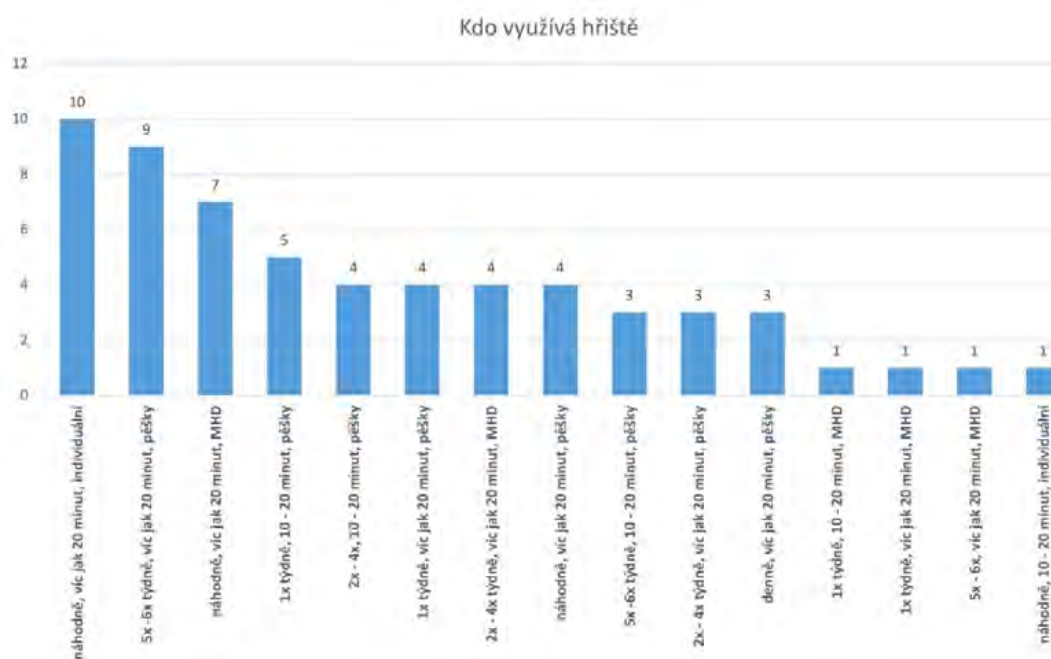
liší – ženy hřiště využívají hlavně jako místo společenských setkání, muži ho navštěvují neplánovaně.

Uživatelé se na hřiště dostávají nejčastěji pěšky a to v 58,33%, MHD využívá 23,33% respondentů a 18,33% uživatelů využilo automobilovou dopravu.

Vzhledem k poloze hřiště všem uživatelům trvala cesta více jak 10 minut, konkrétně 76,67% respondentů strávilo na cestou více jak 20 minut

Nejvíce uživatelů, necelá čtvrtina, na hřiště přijde 5 – 6x za týden, dalších zhruba 18% přijde buď 1x za týden, nebo 2 – 4x za týden.

Nejčastější uživatel je ten, který hřiště navštíví náhodně, cesta mu trvá více jak 20 minut a na hřiště se dopraví individuální dopravou.

Obr. 30: Nejčastější uživatelé hřiště Vozovna

Průměrná známka, kterou hřiště dostalo od svých uživatelů, byla 2,55. Od žen dostalo známku 2,53, muži opět hodnotili nepatrně hůře, jimi udělená průměrná známka byla 2,59.

Nejčastěji udělenou známkou byla 2, nejlepší známka, tj. 1, byla udělena 71x a nejhorší známka, 5, 33x.

Hřiště si získalo příznivé hodnocení v hlavně v oblasti vybavení. Nejlépe bylo hodnoceno za rozmanitost herních prvků, nadprůměrné známky obdrželo i za dostatečný počet laviček, za jejich rozmístění, za možnosti komunikace dospělých,

možnosti pro dospělé, dostatek odpadkových košů, celkový pocit z hřiště i za kvalitu herního vybavení. Naopak negativní hodnocení si odneslo za chybějící WC spolu se zdrojem vody a za špatnou dostupnost.

V plošném využití hřiště lze pozorovat nejintenzivnější obsazování laviček v levé části hřiště, tj. u zahrádky přilehlé restaurace. Menší míru obsazování mají lavičky v pravé části hřiště. Všeobecně na lavičky na pravé straně hřiště si sedají návštěvníci většinou pouze tehdy, jsou-li obsazeny lavičky v levé části hřiště, nebo pokud přišli sami, lavičky v levé části totiž bývají velmi často obsazeny diskutujícími matkami. Poněkud specifické využití mají lavičky se stolky u cesty, která hřiště rozděluje na větší levou a menší pravou část. Jsou většinou využívány, pokud rodiče konzumují přinesené občerstvení z blízké restaurace, případně z domova. Dále slouží jako odkládací plochy pro potraviny a pití dětí, které k nim přiběhnou se napít či najíst a vracejí se na atrakce. I když poskytují dobré možnosti pro komunikaci, případně společenské hry, nejsou takto skoro využívány. Lze to zdůvodnit jejich postavením vůči hřišti. Jsou umístěny kolmo k hřišti, výhled na hřiště je z nich velmi omezen, rodič se musí otáčet, chce-li sledovat dění na hřišti. V tomto případě je jejich využití omezeno nejbližší atrakcí a ani na tu není ideální výhled. Sekundární možnosti sezení hřiště nenabízí, celý povrch hřiště je pokryt jemným štěrkem, takzvaným kačírkem.

I toto hřiště je vůči ostatním výjimečné. Odlišuje ho hlavně jeho poloha mimo obytnou zástavbu. Jako jediné leží spolu s poměrně velkou a v rámci Stromovky vyhlášenou restaurací Vozovna, která disponuje velkou zahrádkou, z které lze částečně sledovat dění v levé části hřiště, na frekventované cestě ve Stromovce, která vede od konečné MHD a končí na hlavní okružní cestě u rekonstruované Šlechtovy restaurace. Hřiště tak získává nezanedbatelnou část svých uživatelů. Dalším důležitým faktem, který najdeme pouze u tohoto hřiště, je jeho dochozí doba, která je v tomto případě více jak 10 minut, uživatelé se pro jeho polohu na hřiště nemohou dostat za kratší dobu. Jako jediné také leží poměrně daleko od zastávek MHD.

Hřišti je vytýkána absence hygienického zázemí, proto překvapí poměrně nízké počty respondentů, kteří jej postrádají. Pokud je však srovnáme se dvěma dalšími hřišti, které ho také nemají, zjistíme, že je velmi podobné hřišti v Letenských sadech. Obě leží na frekventovaném místě v parcích, nejsou oplocena a v bezprostřední blízkosti je restaurace. Z toho můžeme vyvodit, že respondenti

využívají jejich hygienické zázemí. Hřiště U hrocha, které tuto možnost postrádá, má násobně větší počty uživatelů, kterým hygienické zázemí chybí. Možnost řešení naráží na stejný problém, jakou u hřiště v Letenských sadech. Jde o neoplocené hřiště, neustále přístupné, takže zabránit ve využívání případného WC kolemjdoucím osobám lze jen velmi těžko, prakticky vůbec. Řešitelný je zdroj vody, který by mohl být ve formě pítek rozmístěných po hřišti. Další výtky směřovala k dalšímu častému problému a tou je ochrana před počasím. Je řešitelná stejným způsobem, jako na předešlých hřištích. Efektivním řešením by bylo umístit minimálně u piknikových stolků již zmiňované slunečníky. Podobné lze ostatně nalézt na hřišti Lannova, které jsem zkoumal v mé bakalářské práci. Pro větší využití existujících stolků by bylo vhodné změnit jejich prostorovou orientaci tak, aby lidé u něj sedící měli lepší výhled na hřiště, případně změnit jejich tvar na kruhový spolu s přizpůsobením tvaru laviček, byla by tak zlepšena i možnost ve výběru vzájemné komunikace, od intimní po společenskou. I pokud by se zlepšilo umístění a výhled, klasické piknikové místo by zde pravděpodobně stejně nevzniklo, důvodem je okolní Stromovka, která nabízí mnohem víc příhodnějších míst pro piknik a případné dětské hry. I na tomto hřišti by bylo možno zřídit dráhu pro petanque i kuličkové hřiště, hlavně v plošně méně využití pravé části a věřím, že i zde by zvedla atraktivitu pro dospělé uživatele. Citelně zde chybějí stojany na kola, protože dost návštěvníků buď na kole přijede, nebo doprovází dítě, které na kole přijelo. Jinak ale jde o dobře vybavené hřiště, s kvalitním a rozmanitým itinerářem, které je určeno spíše pro předškolní návštěvníky. Na hřišti je znát, že prošlo celkovou rekonstrukcí. Hřiště je využíváno průběžně během celého dne.

I přes svoji odlehlou polohu si hřiště dokázalo získat své uživatele, kteří oceňují bohaté vybavení, možnost občerstvení a příjemného posezení. V tom spatřuji jeho hlavní potenciál.

Obr. 31: Plošné využití hřiště Vozovna

6.3. Srovnání:

Záměrně bylo vybráno 5 hřišť, které se navzájem od sebe liší. I přesto byly zaznamenány jak společné, tak jedinečné znaky. Společnými znaky zjištěnými na všech hřištích byla převaha uživatelů a nízká přítomnost lidí důchodového věku. Na alespoň dvou hřištích to byla absence hygienického zázemí, což pro většinu uživatelů představovalo největší problém, dále nedostatečná ochrana před počasím, lepší herní vybavení, převaha pravidelných uživatelů nad nepravidelnými uživateli. Kromě jednoho hřiště byly též zaznamenány problémy s bezpečností a nespokojenost s kvalitou hřiště. Podstatný bezpečnostní problém, byl zjištěn našťastí pouze na jednom hřišti. Problematickými jsou též možnosti, které hřiště poskytují svým dospělým uživatelům, lze říci, že současný stav je z tohoto pohledu neuspokojivý. Alespoň částečně to může zlepšit vybudování často zmiňované petanquové dráhy, je finančně i stavebně nenáročná, dá se vybudovat prakticky na každém povrchu, pravidla hry nejsou složitá a herní vybavení se dá vozit bez problémů i v kočárku. Ještě výhodnější je hřiště na kuličky, kde stačí prakticky jen umístění jamky a základní úprava terénu. Změna v umístění laviček zase pomůže v sociální sféře – v možnostech komunikace.

Dále můžeme říci, že každé hřiště vyhledává poněkud jiný druh uživatelů. Lze to dokumentovat například na malých hřištích. Existují uživatelé, i když v menšině, pro které je právě malý rozměr hřiště zárukou bezpečnosti. Většina má naopak za záruku bezpečnosti přítomnost lidí. Také lze říci, že nebylo zaznamenáno hřiště, které by si nenašlo své uživatele. Překážkou není ani větší vzdálenost, kterou musí uživatelé urazit, ani zaznamenaný problém s problematickými uživateli. Uživatelé akceptují i nepřítomnost hygienického zázemí, i když na tuto skutečnost velmi často poukazují.

Pouze jedno hřiště mělo povahu místního, vyhledáváno bylo hlavně matkami, které se zde rády setkávají, funguje jako jakési komunitní minicentrum. Z hlediska vztahu uživatel – hřiště je to pozitivní, ale tento vztah nelze adaptovat na většinu zkoumaných hřišť, minimálně pro jejich častou návštěvnost náhodnými uživateli.

Bohužel je vidět, že i když jsou hřiště vybudována, případně rekonstruována v uplynulých maximálně dvaceti letech, nebyl při jejich návrhu brán ohled na

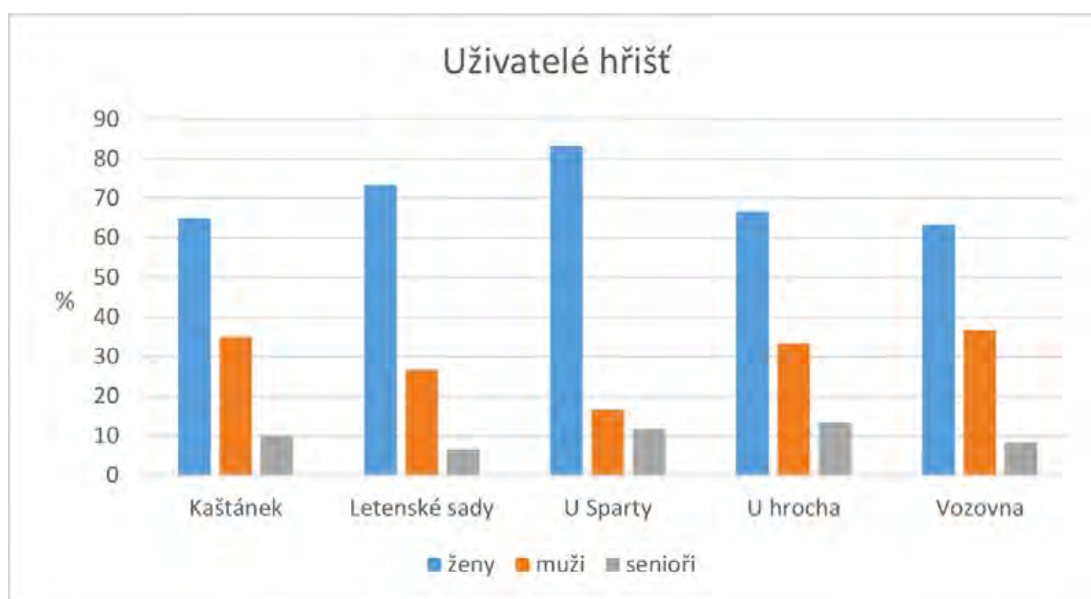
dospělé uživatele a jejich potřeby. Pro většinu uživatelů tak návštěva hřiště může znamenat částečně ztracený čas.

7. Diskuze

Potvrdilo se tvrzení J. Gehla (2000) i J. Jacobs (1961), že pro úspěšné veřejné prostory a tudíž i pro veřejná dětská hřiště, jsou uživatelé a jejich aktivity na daném místě zcela zásadní.

7.1. Sociální skladba uživatelů s přihlédnutím k nízké návštěvnosti seniory

Lze se ztotožnit se závěry práce W. Whytea (1980), který očekává větší využití místa jednak ženami, jednak skupinkami lidí. Převaha uživatelů byla doložena na každém hřišti, uživatelé hřiště využívali i ke společenským aktivitám, přicházeli ve skupinkách, či měli na místě dohodnuté setkání. Lze se ztotožnit i s rozdílností věkových skupin, které na hřiště přicházejí, i pokud nepočítáme doprovázené děti, jejich doprovod zahrnoval všechny věkové kategorie. Dále můžeme srovnat výsledky práce se závěry prací M. Vyhnánkové (2012) a J. Jacobs (1961), z kterých vyplývá, že převažujícími uživateli veřejných prostranství jsou matky s dětmi a lidé důchodového věku. V tomto případě zjištěné výsledky jejich závěrům odpovídají pouze zčásti. Na každém sledovaném hřišti byly jako převažující skupina zaznamenány matky s dětmi, v tomto se výsledky shodují s výše uvedeným. Ale lidé v důchodovém věku byli zaznamenáni pouze jako doprovod dětí, samostatně nebyli prakticky zaznamenáni. V tomto bodě výsledky rozcházejí se závěry prací M. Vyhnánkové (2012) i J. Jacobs (1961). Lze to vysvětlit tím, že dětské hřiště je specifická součást veřejného prostoru, která je určena pro úzkou cílovou skupinu

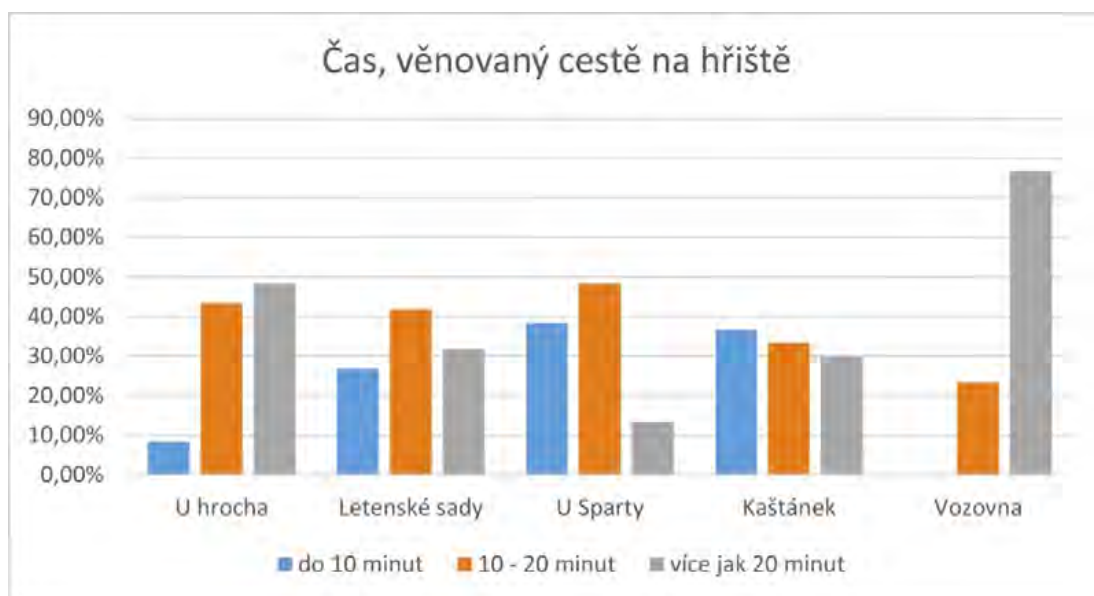
Obr. 32: Uživatelé hřišť

uživatelů. Tomu je podřízeno celkové vybavení i uspořádání prostoru hřiště. Pro klidný odpočinek či procházky se nehodí, už jen kvůli vysoké hladině hluku, prakticky neustálé obsazenosti laviček doprovodem dětí a i kvůli pobíhajícím dětem. Na hřiště je také zákaz vstupu psů, což je pro poměrně početnou skupinu seniorů další překážka. Můžeme tedy říci, že současná podoba sledovaných hřišť není pro seniory vhodná. Nabízí se tedy otázka, zda je vhodnější podporovat aktivity seniorů mimo dětská hřiště, například v parcích, nebo zda je možné a pokud ano, tak také účelné, upravit či navrhovat dětská hřiště tak, aby mohla být využívána i seniory. Tomuto tématu by se mohla věnovat případná sociální studie, zaměřená na využívanost veřejných prostor seniory s přihlédnutím k využívání dětských hřišť.

7.2. Pěší dosažitelnost hřiště

J. Gehl (2000) ve své práci došel k závěru, že pro uživatele je důležitá vzdálenost, kterou musí věnovat pěší cestě na cílové místo. Jako přijatelnou vzdálenost, kterou je uživatel ochoten ujít, uvádí cca 500m, neboli 5 minut. Bez pochyby se lze ztotožnit s názorem, že pro uživatele je důležité, kolik času cestě věnuje. Ovšem zjištěné výsledky nekorespondují s Gehlem uváděným časem pěti minut a na první pohled tedy nelze s jeho závěry souhlasit. Nejčastěji zaznamenaný čas, který uživatelé na sledovaných hřištích pěší cestě věnovali, byl mezi deseti a dvaceti minutami a nezanedbatelná část respondentů cestě věnovala dokonce více jak dvacet minut. Vysvětlit to lze několika důvody. Prvním důvodem může být výjimečnost místa, které chceme navštívit. Pokud určité dětské hřiště nabízí něco, co ostatní hřiště, i když jsou blíže, nenabízí, může být uživatel ochoten věnovat cestě více času. Dalším důvodem může být samotná poloha hřiště, když například v okolí hřiště nejsou zastávky MHD. Nezanedbatelným důvodem může být i samotná cesta k hřišti, lze předpokládat, že člověk zvolí hezčí, klidnější, ale delší cestu, než sice kratší, ale vedoucí přes frekventované ulice. A posledním důvodem je charakter uživatelů, když dětská hřiště navštěvují hlavně dospělí s dětmi, jejich rychlost chůze je menší, než rychlost chůze samotného dospělého, pak může být dochozí vzdálenost oněch 500m uváděných J. Gehlem (2000), ale čas se adekvátně prodlouží. Podíváme-li se na zkoumaná hřiště a výše uvedené možné důvody, hřiště U hrocha má sice v dochozí vzdálenosti zastávku MHD, ta ale leží na frekventované komunikaci, uživatelé častěji volí sice delší, ale klidnou a příjemnou cestu Letenskými sady, je často vyhledáváno jako místo setkávání i lidmi, kteří bydlí ve větší vzdálenosti,

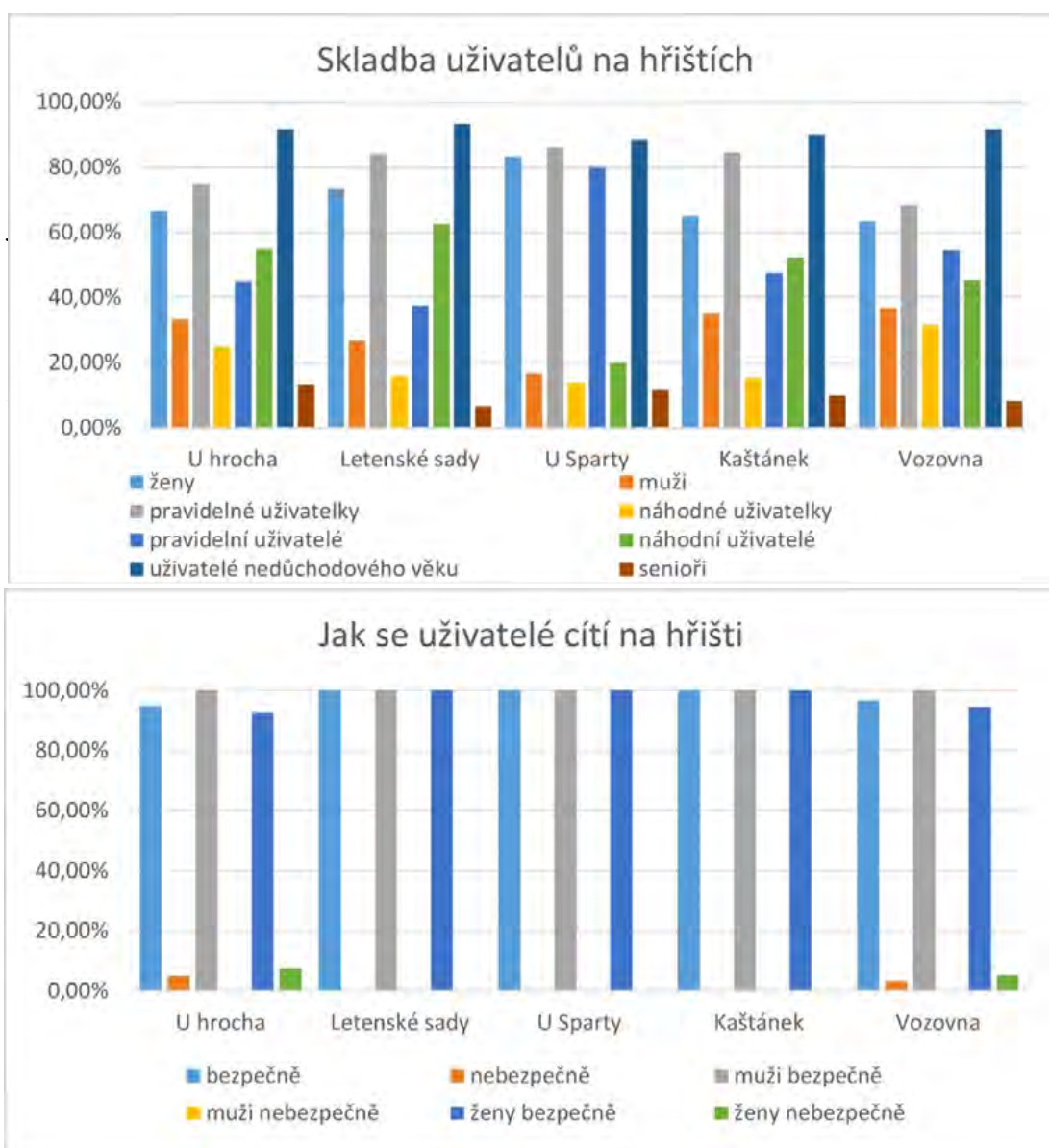
nabízí tedy jistou výjimečnost, zároveň leží v hojně navštěvovaných Letenských sadech. Hřiště Letenské sady nemá v dosahu zastávku MHD, což už samo o sobě znamená delší čas pro jeho dosažení. Uživatelé k němu volí klidnou a příjemnou cestu Letenskými sady hlavně pro jeho polohu u známé a často využívané výletní restaurace a v těsné blízkosti ležícího piknikového místa. Nezanedbatelná je i jeho poloha na frekventovaném místě Letenských sadů. Hřiště U Sparty je v dosahu MHD, cesta k němu sice vede „šedivými“ nevábnými ulicemi, je ale vyhledáváno hlavně pro svůj výjimečný charakter – tvoří místní komunitní mini centrum, je klidné, přehledné a malé, stranou městského ruchu. Hřiště Kaštánek leží na horní hranici dochozí vzdálenosti od zastávek MHD, ale svoje hlavní uživatele si získává z okolní obytné zástavby právě svojí jedinečností, charakterem místa, ti jej často využívají jako místo pro své společenské aktivity. Část uživatelů též využije poklidnou a příjemnou cestu Stromovkou, na jejímž okraji hřiště leží. Poslední hřiště, Vozovna, nemá v dochozí vzdálenosti žádné zastávky MHD. Leží ale u známé a velmi často navštěvované výletní restaurace, tím pádem i na frekventovaném místě Stromovky. Cesta k němu je sice delší, ale vede příjemným a klidným prostředím Stromovky. Nabízí pobyt stranou městského ruchu. Uvážíme-li uvedené okolnosti, lze s jeho závěry, po úpravě na stávající podmínky, souhlasit. Vyplyvá z toho i zjištění, že spádová oblast u dětských hřišť může být v odůvodněných případech projektována i větší, než uvádí J. Gehl (2000).

Obr. 33: Čas, věnovaný cestě na hřiště

7.3. Závislost skladby uživatelů na poloze hřiště

Potvrdilo se tvrzení J. Jacobs (1961), že prostorové umístění veřejného místa ovlivní skladbu jeho návštěvníků. Lze to doložit na výsledcích jednotlivých hřišť, kdy se mění poměr pravidelných a náhodných uživatelů, jejich genderová i věková skladba, v závislosti na poloze hřiště. Většina uživatelů pochází ze spádových oblastí, na hřiště se dopravuje pěšky. Zhruba čtvrtina uživatelů k cestě využívá MHD. Otázka pro případný výzkum by bylo zjištění, zda by úprava provozu MHD, například o víkendech, zvedla návštěvnost hřišť i o uživatele ze vzdálenějších oblastí. Podpora individuální dopravy, vzhledem k již velmi složité dopravní situaci ve zkoumané oblasti, není žádoucí.

Obr. 35: Jak se uživatelé cítí na hřišti

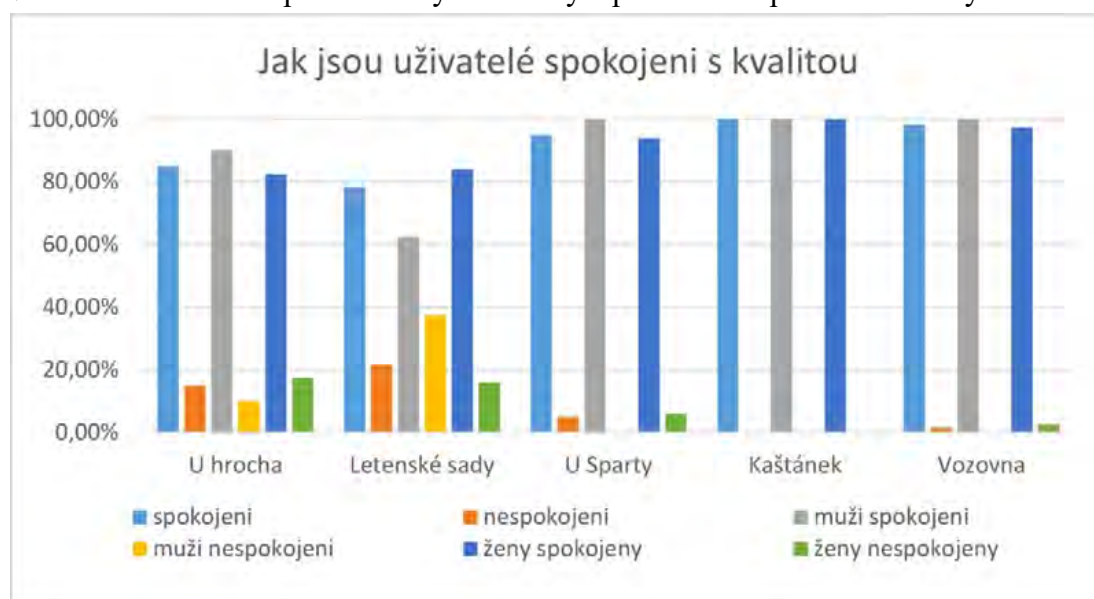

7.5. Spokojenost uživatelů s kvalitou hřišť

Na každém hřišti převládali spokojení uživatelé. Na míře spokojenosti s konkrétním hřištěm se zřetelně projevovala absence nebo naopak přítomnost vybavenosti, kterou uživatelé považují za podstatnou. I když bylo možno vysledovat, že lidé si hřiště vybírají podle toho, co od nich očekávají, tj. jakou vybavenost jim poskytují, existuje taková, kterou lidé očekávají na každém hřišti. Jde hlavně o chybějící hygienické zázemí, špatnou kvalitu ochrany před počasím, které spokojenost ovlivňovaly negativně a naopak pozitivně ji ovlivňovala přehlednost, fungující místo setkávání, počet a umístění laviček. Můžeme říci, že bylo prokázáno, že hřiště, která nabízela hygienické zázemí a/nebo ochranu proti počasí byla pozitivněji vnímána. Zjištěné výsledky potvrdily závěry prací J. Gehla (2000) i K. Madden, 2001, kteří shodně uvádějí vliv nejen vybavenosti na kvalitu veřejného prostranství a tím pádem i na spokojenost uživatele s daným místem.

7.6. Pocit pohody na hřišti

J. Gehl (2000) ve své práci také uvádí, že dalším podstatným faktorem, který ovlivňuje náš pobyt na určitém místě, je možnost užívat si hezké počasí, ale také moci schovat se před nepřízní počasí. Pocit z místa ovlivňuje i mikroklima. Tyto závěry se na zkoumaných hřištích potvrdily. Uživatelé vyhledávali místa, která jim poskytovala lepší podmínky pro pobyt, tj. ochranu před povětrnostními vlivy, přednostně vyhledávali lavičky ve stínu za prudkého slunce, případně lavičky v závětrí za větrného počasí. I když hřiště byla pozorována pouze v době vyšších

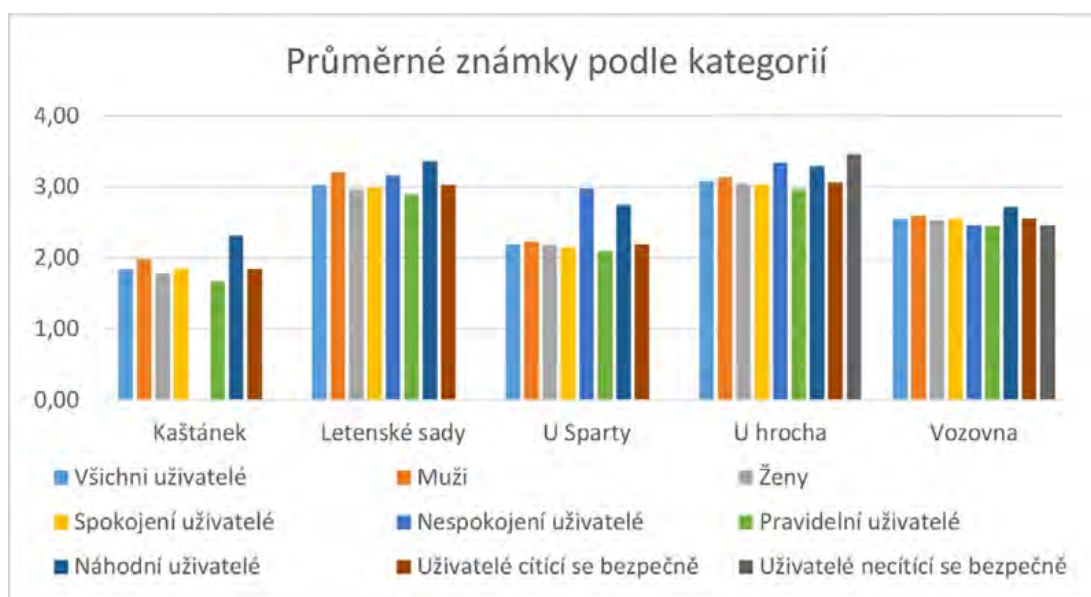

Obr. 36: Jak jsou uživatelé spokojeni s kvalitou hřiště

teplot a pro plné potvrzení Gehlova tvrzení by bylo nutné pozorování i za příjemnějšího počasí, kdy naopak lidé vyhledávají sluneční svit, troufám si tvrdit, že i tehdy by se jeho tvrzení potvrdilo. Nicméně nelze pochybovat o důležitosti mikroklimatu místa, kde se uživatel pohybuje.

7.7. Hodnocení uživatelů

Vyhodnocením výsledků bylo zjištěno, že hřiště lépe hodnotily ženy, které každému hřišti udělily lepší známku. V tomto případě výsledek neodpovídá závěrům práce M. Čablové (2011) ani W. Whytea (1980), kteří ve svých pracích uvádějí, že ženy jsou na kvalitu veřejného prostoru náročnější. Je i v rozporu s hodnocením spokojenosti s kvalitou od samotných uživatelů. Ovšem uvedené práce se zabývají veřejným prostorem obecně, dětské hřiště je pouze částí veřejného prostoru a to ještě velmi specifickou. Proto nelze bez dalšího průzkumu prokazatelně vysvětlit výsledky získané na hřištích, kdy ženy sice udělily lepší známky, ve výsledku jim však kvalita nevyhovovala, muži přesně naopak. Můžeme se pouze domnívat, že ženy, které častěji využívají hřiště jako pravidelné uživatelky a častěji je využívají pro své společenské potřeby, na rozdíl od svých mužských protějšků, na hřištích oceňují právě sociální aspekt.

Obr. 37: Průměrné známky podle kategorií uživatelů

8. Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zaměřit se na využívání dětských hřišť dospělými uživateli, tj. doprovodem dětí, zjistit jejich spokojenost s kvalitou hřiště, četnost návštěv, pocity bezpečí, zjistit, co by na hřištích chtěli změnit, proč je navštěvují, jaké části hřiště využívají, či co jim na hřišti vadí. Dále se podle zjištěných odpovědí pokusit navrhnout řešení, které by dané hřiště ještě více atraktivnilo pro jeho uživatele.

Tato diplomová práce splnila své cíle, uživatelé byli v rámci hřišť pozorováni, byl s nimi navázán kontakt v rámci dotazníkového šetření. Zjištěné výsledky byly následně zhodnoceny.

Po vyhodnocení výsledků lze konstatovat, že jednotlivá hřiště se od sebe liší jejich využitím, vybaveností, názory uživatelů na bezpečnost hřiště, spokojeností s jeho vybavením, důvody, proč jsou hřiště navštěvována i jak dlouho uživatelé na hřiště cestují. Hřiště byla ve většině případů hodnocena lépe od pravidelných, spokojených, či bezpečně se cítících uživatelů. Odpovídá to předpokladu, že spokojení uživatelé budou mít k hřišti kladnější vztah. Pravidelní uživatelé vědí, proč hřiště navštěvují, většinou jde o jejich volbu a také to znamená, že ve většině případů jsou s kvalitou hřiště spokojeni a budou ho lépe hodnotit. Náhodní uživatelé naproti tomu mohou navštěvovat jiná hřiště, která mohou být kvalitnější, lépe odpovídající jejich požadavkům. Naproti tomu ti pravidelní nemusí znát ze svého okolí hřiště, které jim lépe vyhovuje. I uživatelé, kteří nemají s bezpečností na hřišti problém, budou mít k hřišti kladnější vztah než ti, co s bezpečností problém nemají. Dále bylo zjištěno, že uživatelky tvořily převážnou část návštěvníků hřišť. Poměr mezi muži a ženami se měnil podle jednotlivých hřišť, ale vždy byl ve prospěch žen. Hřiště navštěvovalo více pravidelných uživatelů, než náhodných návštěvníků. I tento poměr se měnil, závisel na poloze hřiště, hřiště, která jsou umístěna v parcích, měla více náhodných uživatelů, než ta, která leží u obytné zástavby. Převážná většina uživatelů také byla nedůchodového věku, poměr důchodových uživatelů nepřesáhl deset procent.

Mezi vybranými hřišti se nacházela jak ta nově vybudovaná, tak ta, která se na stejném místě nacházejí již desítky let. V kvalitě vybavení a celkově v provedení hřišť to ale nebylo znát, protože ta stará prošla v tomto desetiletí kompletní

rekonstrukcí, která jejich úroveň posunula na současný standard, lze tedy říci, že mezi zkoumanými nenarazíme na žádné, které by svým vybavením neodpovídalo současným požadavkům, které jsou na hřiště kladeny, což je bezesporu kladné zjištění.

Nejčastějším i největším problémem je hygienické zázemí. Bohužel, nepřítomnost hygienického zázemí je u prostor, určených pro malé děti, podstatným problémem. Z pěti zkoumaných hřišť pouze dvě disponují WC a zdrojem vody. Ne vždy se tento problém dá uspokojivě vyřešit. Dvě ze tří hřišť nejsou oplocena, jsou tedy přístupna neustále a nelze omezit využívání WC pouze na uživatele hřiště. Naopak vodní zdroj, minimálně ve formě pítek, je možno instalovat na každé hřiště. Se současným trendem, kdy se neustále otepluje, je vhodná i instalace mlžítek, která přijdou vhod v horkých dnech. Řešení jsou oplocená hřiště, i když je vždy nutno posoudit, jakým způsobem se případně naruší celkový ráz místa, zvolit odpovídající estetické řešení. Oplocení ale může přinést i další benefity například ve formě větší bezpečnosti, protože malé děti nebudou moci opustit prostor hřiště, zabrání se případnému volnému pohybu psů, hřiště bude možno na noc uzamknout a tudíž ho znepřístupnit nepřizpůsobivým skupinám obyvatel, zabrání se i poškozování či zcizování mobiliáře. Tento problém byl zaznamenán na hřišti U hrocha, které je sice oploceno, ale pouze nízkým plotem. S bezpečností souvisí i přehlednost hřiště, možnost kontroly zvenčí, J. Jacobs používá termíny „hlídači ulice“ a „oči na ulici“. Není proto vhodné hřiště oddělovat od okolí neprůhlednou stěnou, ať již z cihel, betonu, neprůhlednou vegetací. Nevhodné využití keřů lze vidět na hřišti U hrocha, kde způsobují bezpečnostní problémy i problémy s čistotou. Bezpečnost zvýší i osvětlení hřiště. Vzhledem k tomu, že většina zkoumaných hřišť se před setměním uzavírá, jde hlavně o prevenci před vandalismem. Pouze v případě neustále přístupných hřišť může sloužit i samotným uživatelům, pokud se na hřišti zdržují po setmění. Ze sledovaných hřišť má pouze jedno hřiště vlastní osvětlení, dvě jsou bez osvětlení a dvě jsou osvětlena pouze světly z cest. Z hlediska bezpečnosti je důležitá i kvalita a provedení mobiliáře, dětských atrakcí. V této oblasti nebyl na žádném hřišti zaznamenán problém.

Dalším častým problémem byla nedostatečná ochrana před povětrnostními vlivy. Tento problém lze vyřešit v dlouhodobějším i krátkodobějším časovém horizontu. Dlouhodobější představuje výsadbu stromů. Benefity tohoto řešení je

nejen estetický vzhled, ale i další příznivé vlivy zeleně na člověka, nevýhodou je čas nutný pro potřebný vzrůst stromů, aby byly schopné poskytovat stín v potřebném rozsahu. Při výběru stromů je ale nutno zvážit jejich tvar, velikost koruny. Nevhodné jsou například topoly, které můžeme nalézt na hřišti U Sparty. I vzrostlé stromy poskytují minimum stínu. Řešení, které poskytne okamžitý výsledek, jsou buď různé formy přístřešků, nebo velké slunečníky, které jsou s úspěchem použity na hřišti Lannova. Dají se vhodně zakomponovat do prostoru a jejich výstavba není časově náročná ani technicky složitá. Z hlediska komfortu pro dospělé tvoří nezanedbatelnou část celkového pocitu z místa. Dalším aspektem, který pomůže zlepšit uživatelský komfort, je možnost komunikace dospělých. Většina hřišť nabízí lavičky pouze v řadě, komunikace je tím omezena a ztížena, praktický počet komunikujících je omezen na tři, maximálně čtyři účastníky – podle šířky lavičky a hovor z konce lavičky na druhý konec lavičky, pokud je plně obsazena, není příjemný ani pro jednoho ze zúčastněných. V tomto případě se nabízí relativně snadné řešení – umístit lavičky do skupinek ve tvaru rozevřeného U, ale ještě tak, aby byl i z bočních laviček dobrý výhled na hřiště. Uživatelé na sebe budou jednak vidět, jednak selepší komunikační možnosti.

Zkoumaná hřiště nenabízí mnoho možností pro dospělé uživatele, a pokud ano, jsou poněkud nešťastně volena. Příkladem mohou být lavičky se stolky na hřištích Kaštánek a U Vozovny. Na obou hřištích je jejich využití spíše sporadické. Důvodem je jejich nevhodné umístění, neposkytují potřebný výhled na hrací plochu, rodič, který je využije, ztrácí přehled o svém dítěti. Je samozřejmé, že na hřiště lze umístit pouze takové aktivity pro dospělé, které nijak neohrozí dětské účastníky a zároveň nevhodným způsobem neodvedou pozornost jejich doprovodu, jejich případné umístění nebude náročné na terénní úpravy, budou co nejjednodušší a bytelná. Lze si představit dráhu na petanque, která nevyžaduje mnoho prostoru, je jednoduchá na vybudování, povrch může být prakticky jakýkoliv. Ještě jednodušší a nenáročnější je kuličkové hřiště. Další možností jsou různé herní stolky. Občas vyžadované občerstvení je složitější otázkou, každé hřiště je specifické, tudíž se na ni bez podrobného zhodnocení jednotlivých hřišť nedá snadno odpovědět. Už od začátku se dá předpokládat mnohem větší využití na jaře a v létě, jsou nutné inženýrské sítě, minimálně na vodu a odpad. Jediné hřiště, kde by bylo možno bez větších problémů občerstvení zřídit, je hřiště Kaštánek.

Pro hřiště je velmi důležitá i čistota, s tím souvisí potřebný počet odpadkových košů. Na hřištích jsou většinou v dostatečném počtu, ale ne vždy jsou vhodně umístěny. Jako příklad lze uvést dostatek košů umístěných u vchodu na hřiště. Počet dostatečný, vzdálenost od laviček velká. Je vhodnější umisťovat koše u skupinek laviček. Jako vhodné se jeví i rozdělení košů na plastový a směsný odpad. Na hřiště si mnoho uživatelů přinese například vodu v plastové láhvi, různé potraviny jsou v plastových obalech. Pouze jedno hřiště má odpadkové koše na plasty a směsný odpad zvlášť. Zde sice nejde až tak o uživatelský komfort pro dospělé, ale jde o životní prostředí, které je zapotřebí chránit a i pro děti může být ponaučením do budoucna, pokud uvidí, že jejich rodiče odpad třídí.

Z hlediska dostupnosti hřiště je důležitá i jeho bezbariérovost. Hřiště totiž navštěvují nejen maminky s kočárky, ale i jisté, i když malé, procento lidí důchodového věku, případně zdravotně hendikepovaní lidé. Každé sledované hřiště je bezbariérové, na každém hřišti se nachází zpevněné cesty nebo povrch, který umožňuje pohyb kočárků i invalidních vozíků.

Malé využívání hřišť seniory souvisí s charakterem hřišť. Jsou určena pro diametrálně jinou cílovou skupinu. I když jiné druhy veřejných prostranství, například parky, jsou jimi hojně využívány, sladit protichůdné požadavky seniorů a dětských uživatelů představuje podstatný problém. Vyčlenění části hřiště pro klidový režim by znamenalo buď zmenšení současné plochy, nebo při projektování počítat s větší plochou, ani jedna varianta není ideální. Navíc by nastal problém s hlídáním svěřených dětí. Nejen proto se domnívám, že snaha o zatraktivnění hřišť pro seniory není účelná.

Můžeme říci, že sledovaná dětská hřiště mají z pohledu dospělých nevyužitý potenciál, zaměřují se na dětské uživatele, což je pochopitelné z hlediska jejich určení, ale stejný čas s nimi na hřišti tráví i jejich dospělý doprovod. Nelze samozřejmě primárně přizpůsobit požadavkům dospělých, ale je možno určitými úpravami zvýšit jejich atraktivnost pro dospělé. Je proto vhodné, aby si již při plánování hřiště zodpovědné osoby uvědomili, že na hřišti tráví leckdy ne zrovna krátký čas i dospělé osoby a návrh hřiště tomu přizpůsobili. I když tato práce nepokryla všechny možné aspekty vztahu dospělý uživatel – dětské hřiště, věřím, že může být vhodným podkladem pro státní i samosprávné orgány, projektanty či

krajinné architekty, kterým může pomoci v jednáních o podobě a využití dětských hřišť.

9. Zdroje:

BERGER B., 2017: *Následuj svůj vnitřní kompas. Metafora*, Praha.

BLATCHFORD, P., BAINES E., PELLEGRINI, A., 2003: The social context of school playground games: Sex and ethnic differences, and changes over time after entry to junior school. *British Journal of Developmental Psychology* 21: 481 - 505.

ČABLOVÁ M. a kol., 2011: *Kvalitní veřejné prostory - Metodika tvorby a obnovy veřejných prostranství*. Nadace Partnerství, Brno.

ČSN EN 1176: *Zařízení a povrch dětského hřiště*. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, Praha, 2018, 236 s.

ČSN EN 1177: *Povrch dětského hřiště tlumící náraz*. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, Praha, 2018, 236 s.

DISMAN M. et al., 1969: *Vybrané techniky sociologického výzkumu*. NS Svoboda, Praha.

DUPAL L., HOUŽVIČKOVÁ Z., 2012: *Proč a jak: značka kvality "Hřiště - sportoviště -tělocvična - ověřený provoz" : rukověť pro vlastníky, zřizovatele a provozovatele dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen, fitcenter a podobných zařízení*. Sdružení českých spotřebitelů pro Kabinet pro standardizaci, Praha.

GEHL J., GEMZOE L., 1996: *Public Spaces. Public Life. The Danish Architectural Press*, Copenhagen.

GEHL J., 2012: *Města pro lidi*. Nadace Partnerství, Brno.

GEHL J., 2000: *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Nadace Partnerství, Brno.

GOFFMAN E., 1961: *Asylums: Essays on the Social Situation of Mental Patients and Other Inmates*. Anchor Books, New York.

GOLIČNIK B. M., 2010: Emerging relationships between design and use of urban park spaces. *Landscape and Urban Planning* 94: 38 - 53.

HALL E. T., 1966: *The Hidden Dimension*, Anchor Books, New York.

- HODAŇ B., DOHNAL T., 2008: Rekreatologie. Univerzita Palackého, Fakulta sportovních studií, Olomouc.
- HOFFMAN F., 1992: České město ve středověku. Panorama, Praha.
- HONZÍK K., 1946: Tvorba životního slohu: stati o architektuře a užité tvorbě vůbec. Václav Petr, Praha.
- HOWARD E., 1902: Garden Cities of To-morrow. Faber and Faber, London.
- JACOBS J., 1961: The Death and Life of Great American Cities. Random House, New York.
- KAPLAN A., 2009: Atletika pro děti a jejich rodiče, učitele a trenéry. Olympia, Praha.
- KLÍMA J. a kol., 2003: Pediatrie - učebnice pro zdravotnické školy. Eurolex Bohemia, Praha.
- KOHOUTOVÁ K., 2017: Dětská hřiště jako dobrodružné prostředí. Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Praha. 131 s. (diplomová práce). Online: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/90712/DPTX_2016_1_11510_0_480264_0_185638.pdf?sequence=1&isAllowed=y, cit. 28.11.2019
- KOUTNÝ J., ŠILHÁNKOVÁ V., 2001: Veřejné prostory v územně plánovací praxi. Vysoké učení technické v Brně, Brno.
- KŘIVOHLAVÝ, J., 1988: Jak si navzájem lépe porozumíme. Nakladatelství Svoboda, Praha.
- LOFLAND L. H., 1998: The Public Realm. Exploring the city's quintessential social Territory. Routledge, New York.
- MADDEN K., 2003: Utváření místa. Nadace Partnerství, Brno.
- MADDEN K., 2001: Creating Places that Work. Planning Commissioners Journal
- MAUZY C. A., CAMP II J. McK., 2009: The Athenian Agora: New Perspectives on an Ancient Site. American School of Classical Studies at Athens, Mainz am Rhein.
- MELKOVÁ P. a kol., 2014: Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy. Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, Praha.

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, v platném znění.

NAVRÁTILOVÁ J., ŠILHÁNKOVÁ V., TILLEY J. : Metodika operativního zlepšení veřejného prostoru. US Peace Corps, Magistrát města Brna, 1996.

ÖHMAN J., SIMONSEN K., 2004: Voices from the North: new trends in Nordic human geography. Routledge, New York.

PÁVKOVÁ, J. a spol., 2002: Pedagogika volného času. Portál, Praha.

ŘÍČAN P., 2010: Psychologie osobnosti. Grada, Praha.

ŠILHÁNKOVÁ V., 2003: Veřejné prostory v územně plánovacím procesu. Vysoké učení technické, Fakulta architektury, Ústav teorie urbanismu, Brno.

ŠTORG J., 2001: Partnerství a participace: Veřejný prostor. Nadace Open Society Fund Praha, Praha.

TEMELOVÁ J., JÍCHOVÁ J., 2012: Kriminalita a její percepce ve vnitřním městě: případová studie pražského Žižkova a Jarova. Geografie, 117, č. 3, s. 329 – 348.

UHEREK Z. a kol., 2014: Analýza uživatelů a užívání městského veřejného prostoru hl. m. Prahy. Etnologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha.

VOREL M., 1974: Dětská hřiště. Olympia, Brno.

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, v platném znění.

VYHNÁNKOVÁ M., 2012: Veřejné prostory v nových rezidenčních lokalitách v Praze. In: OUŘEDNÍČEK M., TEMELOVÁ J. (eds.): Sociální proměny pražských čtvrtí. Academia, Praha: 250-266.

WIRTH – NESHER H., 1996: City Codes: Reading the Modern Urban Novel. Cambridge University Press, Cambridge.

WHYTE W. H., 1980: The Social Life of small urban spaces. Project for public spaces, New York.

WHYTE W. H., 2009: City: Rediscovering the Center. University of Pennsylvania Press, Philadelphia.

Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, v platném znění.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění.

10. Přílohy:

HODNOCENÍ SPOKOJENOSTI UŽIVATELŮ DĚTSKÝCH HŘIŠŤ

poklad pro diplomovou práci J. Šmejkal, 2019-2020

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Dotazník je anonymní

	Pohlaví:	Muž:	☐	Žena:	☐					
1) Navštěvujete hřiště pravidelně?	Ano:	☐	Ne:	☐						
2) Jak často hřiště navštěvujete?	1 x týdně	☐	2 až 4 krát týdně	☐						
	5 až 6 krát týdně	☐	každý den	☐						
3) Jak dlouho trvá Vaše cesta na hřiště?	do 10 minut	☐	10 až 20 minut	☐						
	více jak 20 minut	☐								
4) Jakým způsobem se dopravujete na hřiště?	pěšky	☐	MHD	☐						
	individuální doprava	☐								
5) Proč navštěvujete toto hřiště?	vybavení pro děti	☐	možnost komunikace s ostatními dospělými	☐						
	možnosti pro dospělé	☐	obliba u dětí	☐						
	jiné (prosím rozvedte)	☐								
6) Co Vám na hřišti chybí? (prosím rozvedte)										
7) Jak hodnotíte jednotlivé aspekty hřiště na stupnici od 1 do 5: 1 nejlépe, 5 nejhůře										
Dostupnost	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Rozmanitost herního vybavení	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Kvalita herního vybavení	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Osvětlení	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Ochrana před povětrnostními vlivy	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Dostatek laviček	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Rozmístění laviček	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Dostatek odpadkových košů	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Tekoucí voda, mlžítka, pítka	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
WC	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Možnost komunikace s dospělými	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Aktivity pro dospělé (zápůjčky her atd.)	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Celkový pocit z hřiště	1	☐	2	☐	3	☐	4	☐	5	☐
Jiné (prosím rozvedte)										

..

8) Cítíte se na hřišti bezpečně? Proč?	Ano: ☐	Ne: ☐
9) Jste spokojeni s kvalitou hřiště?	Ano: ☐	Ne: ☐

Děkuji Vám za Váš čas.

Hřiště: U hrocha   Letenské sady   Kaštánek   U Sparty   Vozovna

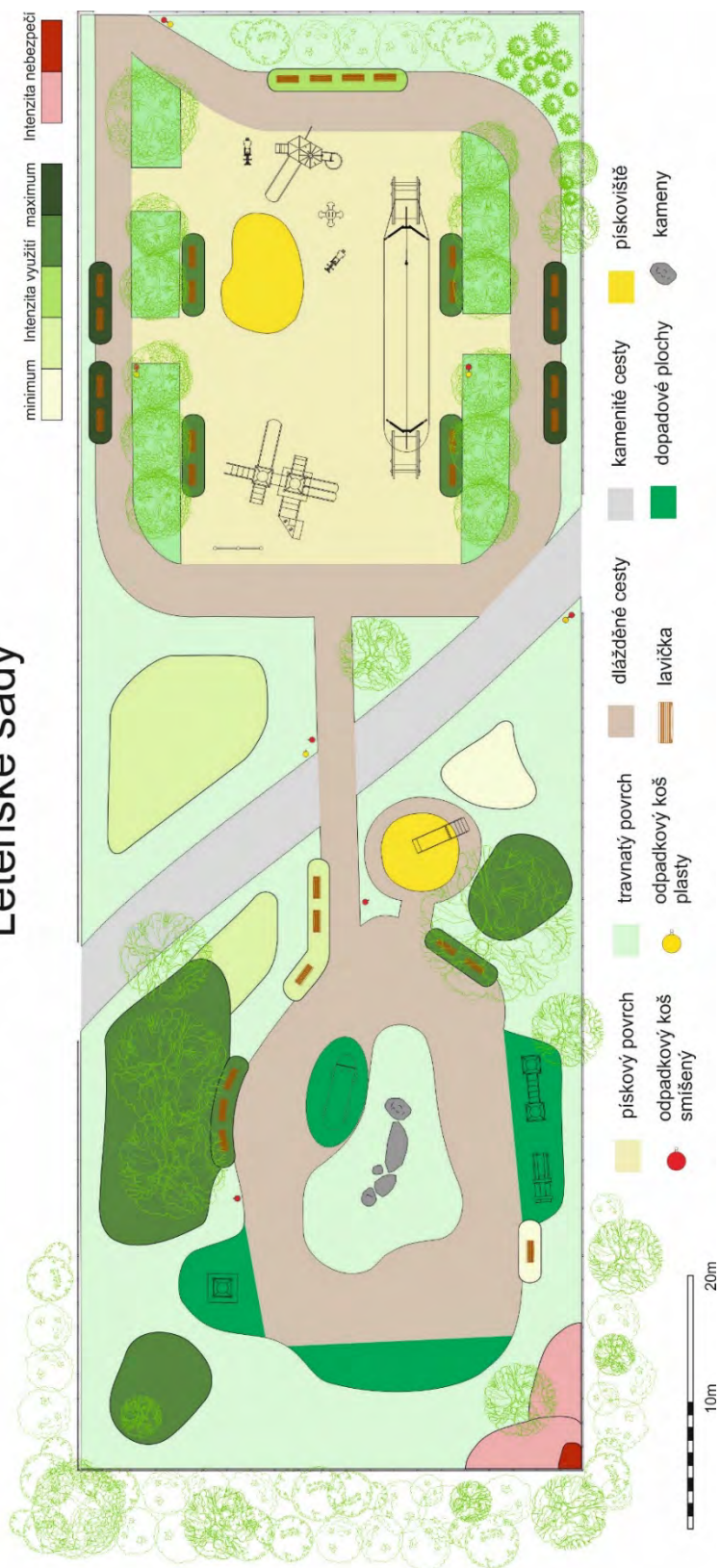
%	Vybavení pro děti						Možnost komunikace s ostatními dospělými						Možnosti pro dospělé						Obilba u dětí						Jiné důvody					
	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny	U hrocha	U Sparty	Letenské sady	Kašátánek	U Vozovny
Uživatelé celkem	46,66	35,00	3,33	69,99	50,00	18,33	3,33	33,33	30,00	30,00	5,00	0,00	1,67	41,66	46,66	63,33	69,99	13,33	66,66	53,33	63,33	69,99	89,99	74,99	86,66	63,33	69,99	89,99	74,99	86,66
Muži	6,67	5,00	0,00	16,67	10,00	1,67	0,00	5,00	3,33	6,67	1,67	0,00	1,67	6,67	13,33	13,33	13,33	1,67	15,00	15,00	23,33	6,67	25,00	21,66	35,00	6,67	25,00	21,66	35,00	
Ženy	40,00	30,00	3,33	53,33	40,00	16,67	3,33	28,33	26,66	23,33	3,33	0,00	0,00	35,00	33,33	50,00	56,66	11,67	51,66	38,33	40,00	63,33	64,99	53,33	51,66	63,33	64,99	53,33	51,66	
Spokojení uživatelé	43,33	35,00	3,33	69,99	50,00	13,33	3,33	28,33	30,00	30,00	5,00	0,00	1,67	41,66	46,66	56,66	69,99	13,33	66,66	53,33	51,66	64,99	68,33	74,99	84,99	51,66	64,99	68,33	74,99	84,99
Nespokojení uživatelé	3,33	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,67	0,00	0,00	0,00	0,00	11,67	5,00	21,66	0,00	1,67	5,00	21,66	0,00	1,67	
Pravidelní uživatelé	46,66	35,00	3,33	69,99	50,00	18,33	3,33	33,33	30,00	30,00	5,00	0,00	1,67	41,66	46,66	63,33	68,33	13,33	66,66	53,33	28,33	54,99	61,66	48,33	50,00	54,99	61,66	48,33	50,00	
Náhodní uživatelé	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00	35,00	15,00	15,00	28,33	26,66	36,66	15,00	28,33	26,66	36,66	
Bezpečně se cítící uživatelé	45,00	35,00	3,33	69,99	48,33	15,00	3,33	33,33	30,00	28,33	5,00	0,00	1,67	41,66	45,00	59,99	69,99	13,33	66,66	51,66	59,99	69,99	89,99	74,99	84,99	69,99	89,99	74,99	84,99	
Uživatelé necítící se bezpečně	1,67	0,00	0,00	0,00	1,67	3,33	0,00	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67	3,33	0,00	0,00	1,67	3,33	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	1,67	

Tab. 17: Nejčastější obecné důvody pro návštěvu hřiště

10.1. Dětské hřiště U hrocha

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ U HROCHA

Letenské sady

Obr. 38: Mapa dětského hřiště U hrocha

	Vybavení pro děti	Možnost komunikace s ostatními dospělými	Možnosti pro dospělé	Ostlba u dětí	Jiné důvody
Uživatelé celkem	28	11	3	38	38
Muži	4	1	1	8	14
Ženy	24	10	2	30	24
Spokojení muži	4	1	1	7	13
Nespokojení muži	0	0	0	1	1
Spokojené ženy	22	7	2	27	18
Nespokojené ženy	2	3	0	3	6
Spokojení uživatelé celkem	26	8	3	34	31
Nespokojení uživatelé celkem	2	3	0	4	7
Pravidelní uživatelé	4	1	1	8	3
Náhodní uživatelé	0	0	0	0	11
Pravidelné uživatelky	24	10	2	30	14
Náhodné uživatelky	0	0	0	0	10
Pravidelní uživatelé celkem	28	11	3	38	17
Náhodní uživatelé celkem	0	0	0	0	21
Uživatelé cítící se bezpečně	4	1	1	8	14
Uživatelé necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Uživatelky cítící se bezpečně	23	8	2	28	22
Uživatelky necítící se bezpečně	1	2	0	2	2
Bezpečně se cítící uživatelé celkem	27	9	3	36	36
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	1	2	0	2	2

Tab. 19: Důvody návštěvy hřiště U hrocha

	plnění základní zdravotní dostupnost	rozmanitost herních vybavení	hodnota herního vybavení	ověřování	ochrana před početními vlny	počet lavíček	rozměry lavíček	dostatek odpružových koulí	zdroj vody	WC	možnost komunikace	aktivy pro dospělé	počet zřítků
Všichni uživatelé	3,08	3,30	2,22	2,83	4,23	3,27	1,95	2,07	2,50	4,43	4,88	2,93	2,93
Muži	3,14	3,70	2,35	2,85	4,10	2,95	2,15	2,25	2,60	4,20	4,85	3,05	3,10
Ženy	3,05	3,10	2,15	2,83	4,30	3,43	1,85	1,98	2,45	4,55	4,90	2,88	2,85
Spokojení muži	3,12	3,72	2,33	2,89	4,11	2,89	2,17	2,22	2,50	4,17	4,83	3,06	3,06
Nespokojení muži	3,27	3,50	2,50	2,50	4,00	3,50	2,00	2,50	3,50	4,50	5,00	3,00	3,50
Spokojené ženy	2,99	3,00	2,12	2,73	4,30	3,45	1,82	1,97	2,21	4,52	4,91	2,85	2,61
Nespokojené ženy	3,36	3,57	2,29	3,29	4,29	3,29	2,00	2,00	3,57	4,71	4,86	3,00	4,00
Spokojení uživatelé celkem	3,03	3,25	2,20	2,78	4,24	3,25	1,94	2,06	2,31	4,39	4,88	2,92	2,76
Nespokojení uživatelé celkem	3,34	3,56	2,33	3,11	4,22	3,33	2,00	2,11	3,56	4,67	4,89	3,00	3,89
Pravidelní uživatelé	2,95	2,56	2,11	3,00	4,33	2,78	1,89	2,22	2,67	4,00	4,78	2,89	2,78
Náhodní uživatelé	3,29	4,64	2,55	2,73	3,91	3,09	2,36	2,27	2,55	4,36	4,91	3,18	3,36
Pravidelné uživatelky	2,97	2,70	2,03	2,80	4,37	3,50	1,80	1,93	2,37	4,57	4,97	2,17	2,77
Náhodné uživatelky	3,29	4,30	2,50	2,90	4,10	3,20	2,00	2,10	2,70	4,50	4,70	3,20	3,40
Pravidelní uživatelé celkem	2,97	2,67	2,05	2,85	4,36	3,33	1,82	2,00	2,44	4,44	4,92	2,79	2,69
Náhodní uživatelé celkem	3,29	4,48	2,52	2,81	4,00	3,14	2,19	2,19	2,62	4,43	4,81	3,19	3,38
Muži cítící se bezpečně	3,14	3,70	2,35	2,85	4,10	2,95	2,15	2,25	2,60	4,20	4,85	3,05	3,10
Muži necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ženy cítící se bezpečně	3,02	3,05	2,11	2,81	4,27	3,43	1,84	1,97	2,35	4,51	4,89	2,86	2,73
Ženy necítící se bezpečně	3,46	3,67	2,67	3,00	4,67	3,33	2,00	2,00	3,67	5,00	5,00	3,00	4,33
Uživatelé cítící se bezpečně celkem	3,06	3,28	2,19	2,82	4,21	3,26	1,95	2,07	2,44	4,40	4,88	2,93	2,86
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	3,46	3,67	2,67	3,00	4,67	3,33	2,00	2,00	3,67	5,00	5,00	3,00	4,33

Tab. 20: Průměrné známky hřiště U hrocha

10.2. Dětské hřiště Kaštánek

Obr. 39: Mapka dětského hřiště Kaštánek

	Vybavení pro děti	Možnost komunikace s ostatními dospělými	Možnosti pro dospělé	Obliba u dětí	Jiné důvody
Uživatelé celkem	42	18	25	40	45
Muži	10	2	4	9	13
Ženy	32	16	21	31	32
Spokojení muži	10	2	4	9	13
Nespokojení muži	0	0	0	0	0
Spokojené ženy	32	16	21	31	32
Nespokojené ženy	0	0	0	0	0
Spokojení uživatelé celkem	42	18	25	40	45
Nespokojení uživatelé celkem	0	0	0	0	0
Pravidelní uživatelé	10	2	4	9	3
Náhodní uživatelé	0	0	0	0	10
Pravidelní uživatelky	32	16	21	31	26
Náhodné uživatelky	0	0	0	0	6
Pravidelní uživatelé celkem	42	18	25	40	29
Náhodní uživatelé celkem	0	0	0	0	16
Uživatelé cítící se bezpečně	10	2	4	9	13
Uživatelé necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Uživatelky cítící se bezpečně	32	16	21	31	32
Uživatelky necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Bezpečně se cítící uživatelé celkem	42	18	25	40	45
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0	0	0	0	0

Tab. 22: Důvod návštěvy hřiště Kaštánek

	průměrná známka	dostupnost	rozměrnost herního vybavení	kvalita herního vybavení	osvětlení	ochrana před postranními vlivy	počet lavic/ok	rozměření lavic/ok	dostupnost odpadkových košíků	židé/vody	WC	možnost komunikace	aktivity pro dospělé	počet z hřiště
Všichni uživatelé	1,85	2,12	1,47	2,20	2,27	2,47	1,50	1,52	1,63	1,53	1,28	2,05	2,15	1,88
Muži	1,98	2,81	1,57	2,24	2,33	2,48	1,76	1,62	1,67	1,52	1,29	2,19	2,29	2,00
Ženy	1,78	1,74	1,41	2,18	2,23	2,46	1,36	1,46	1,62	1,54	1,28	1,97	2,08	1,82
Spokojení muži	1,98	2,81	1,57	2,24	2,33	2,48	1,76	1,62	1,67	1,52	1,29	2,19	2,29	2,00
Nespokojení muži	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spokojené ženy	1,78	1,74	1,41	2,18	2,23	2,46	1,36	1,46	1,62	1,54	1,28	1,97	2,08	1,82
Nespokojené ženy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spokojení uživatelé celkem	1,85	2,12	1,47	2,20	2,27	2,47	1,50	1,52	1,63	1,53	1,28	2,05	2,15	1,88
Nespokojení uživatelé celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pravidelní uživatelé	1,71	1,90	1,30	1,90	2,30	2,10	1,70	1,30	1,50	1,30	1,10	2,10	1,90	1,80
Náhodní uživatelé	2,23	3,64	1,82	2,55	2,36	2,82	1,82	1,91	1,82	1,73	1,45	2,27	2,64	2,18
Pravidelní uživatelky	1,66	1,33	1,27	2,12	2,12	2,36	1,30	1,27	1,52	1,45	1,21	1,91	1,94	1,70
Náhodné uživatelky	2,47	4,00	2,17	2,50	2,83	3,00	1,67	2,50	2,17	2,00	1,67	2,33	2,83	2,50
Pravidelní uživatelé celkem	1,67	1,47	1,28	2,07	2,16	2,30	1,40	1,28	1,51	1,42	1,19	1,95	1,93	1,72
Náhodní uživatelé celkem	2,32	3,76	1,94	2,53	2,53	2,88	1,76	2,12	1,94	1,82	1,53	2,29	2,71	2,29
Muži cítící se bezpečně	1,98	2,81	1,57	2,24	2,33	2,48	1,76	1,62	1,67	1,52	1,29	2,19	2,29	2,00
Muži necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ženy cítící se bezpečně	1,78	1,74	1,41	2,18	2,23	2,46	1,36	1,46	1,62	1,54	1,28	1,97	2,08	1,82
Ženy necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uživatelé cítící se bezpečně celkem	1,85	2,12	1,47	2,20	2,27	2,47	1,50	1,52	1,63	1,53	1,28	2,05	2,15	1,88
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tab. 23: Průměrné známky hřiště Kaštánek

1 Eva Kmentová a Olbram Zoubek: 24. domácí projekt umístěn na Židovských pečích, 1961. 2 Modely dětské hřiště ve Stromovce, 1961. 3, 5 Protáčky na dětské hřiště ve Stromovce, 1961. 4 Dětská hřiště ve Stromovce z dřevěného proužku, 1961

Eva Kmentová (1928–1986) se narodila v Praze, ale do obecní školy chodila v Jevaněch. Žila tam pět let v havičce a získala hluboký vztah k přírodě, který ovlivnil její budoucí sochařskou tvorbu. Za války chodila do Školky bytového průmyslu v Praze, kde učil řezbářství její otec František Kment. Po válce studovala na Vysoké škole uměleckopřírodněsochařské v sochařském ateliéru profesora Josefa Wagnera, kde poznala Olbrama Zoubka. Předvala se za naho v roce 1952. První samostatnou výstavu uspořádala Eva Kmentová v roce 1963 v Alšově galerii v Praze. Zpočátku dělala sochy hlavně z betonu a cementu. V polovině šedesátých let začala otiskovat části těla, kusy dřeva a oblázky do sochařské hlíny a ořezky odlévala do sádky. V roce 1971 vystavila řadu sádkových odliček, svých chodidel na jednodenní výstavě Stopy v galerii Václava Špály. Sádra byla jejím nejoblíbenějším sochařským materiálem až do poloviny sedmdesátých let, kdy ji oslabila nemoc. V závěru života pracovala převážně s papírem a hodink kreslí. Paníové objekty, kresby a frotáže vystavila na své poslední výstavě v roce 1979 v Samětech. Souborné výstavy svého díla se nedožila; první se konala v Opavě v roce 1989 a druhá v pražském Mánesu v roce 2006. Její dílo je zastoupeno v Národní galerii v Praze, v Múzeu Kampa – Nadrazi Janá a Medy Mládkových, v Galerii hlavního města Prahy, v mimopražských i zahraničních galeriích. Některé realizace pro architekturu, na níž spolupracovala s významnými českými architekty, jsou dodnes k vidění v Praze, v Brně a v Liberci.

Olbram Zoubek (1926–2017) se narodil v Praze. V roce 1945 absolvoval reálku v Praze-Zižkově a poté studoval na Vysoké škole uměleckopřírodněsochařské v Praze u profesora Josefa Wagnera, kde poznal Evu Kmentovou. Po svatbě Elii a pracovali společně v ateliéru na Židovských pečích v Praze a živil se restaurováním. V roce 1958 se stali členy tvůrčí skupiny Trasa a podnikli první cestu do Řecka, která ovlivnila Zoubekovu tvorbu na celý život. Od druhé poloviny šedesátých let se věnoval především figurální plastice, své sochy dusal z cementu, reliéfy odléval z olova. V lednu 1965 sjel posmrtnou maslu Jana Palacha. O rok později osadil bronzový náhrobek na Palachův hrob na pražských Olšanech, který záhy odstranila a zničila Státní bezpečnost. Od roku 1974 restauroval s malířem Václavem Bořákem a Stanislavem Podřízákem a sochařem Zdenkem Falcrem sgrafita renesančního zámku v Litomyšli. Tato práce trvala sedmnáct let. V roce 1989 se aktivně účastnil listopadového převratu. Začal znovu vystavovat a realizovat práce v architektuře – k nejvýznamnějším patří Pomník obětem komunismu na Úpatí pražského Petřína. Na přelomu let 2013 a 2014 vystavil v Jindřácké Pražského hradu výběr ze své celoživotní tvorby. Získal četné ceny a vyznamenání, mj. Státní cenu – medaili za zásluhy od Václava Havla v roce 1998. V roce 2015 mu byl udělen titul Rytíř české kultury. Jeho dílo je zastoupeno ve státních galeriích a v soukromých sbírkách. Největší soubor jeho prací je vystaven ve stále expozici ve sílepeni litomyšlského zámku.

Vstup na vlastní nebezpečí

Eva Kmentová a Olbram Zoubek dětem 1961

Dětské hřiště ve Stromovce je dílem sochařů Evy Kmentové a Olbrama Zoubka. Společně navrhli prolézačky věž a osm nízkých prolézaček, které doplnili čtyřmi tyčemi na šplhání. Věž a prolézačky vydušali z betonu. Jako tvče použili lešenářské trubky, které doplnili plechovými šitými. Některé plochy věže a prolézaček natřeli bílou barvou, drobné plastické detaily na bocích prolézaček zdůraznili sytými barvami. Plechové šití, které se na tyčích otáčelo, pomalovali z obou stran různými barvami. Segmenty prolézačky věže a samostatné prolézačky vyrobili na dvorku svého prvního ateliéru na Židovských pečích a v létě roku 1961 je osadili ve Stromovce. Investorem hřiště byl tehdejší Obvodní národní výbor Prahy 7, na provedení dohlížela umělecká komise Českého fondu výtvarných umění. Hřiště sloužilo dětem více než padesát let v téměř původní podobě. Dnes je považováno za doklad výtvarného citění raných šedesátých let minulého století, kdy v tvorbě pro dětská hřiště panovala podstatně větší míra svobody než ve výstavních síních. Na současně podobě hřiště se v roce 2017 podíleli architekt M. Růdler, R. Daněš, sochař J. Grec a stavební firma Gartensta plus s.r.o. Obnova byla konzultována s autorem O. Zoubkem.

Vstup na vlastní nebezpečí

Obr. 40: Infotabule u hřiště Kaštanek, MHMP 2017

10.3. Dětské hřiště Vozovna

Obr. 41: Mapa dětského hřiště Vozovna

	Vybavení pro děti	Možnost komunikace s ostatními dospělými	Možnosti pro dospělé	Ohlasy u dětí	Jiné důvody
Uživatelé celkem	30	18	28	32	52
Muži	6	4	8	9	21
Ženy	24	14	20	23	31
Spokojení muži	6	4	8	9	21
Nespokojení muži	0	0	0	0	0
Spokojené ženy	24	14	20	23	30
Nespokojené ženy	0	0	0	0	1
Spokojení uživatelé celkem	30	18	28	32	51
Nespokojení uživatelé celkem	0	0	0	0	1
Pravidelní uživatelé	6	4	8	9	11
Náhodní uživatelé	0	0	0	0	10
Pravidelné uživatelské	24	14	20	23	19
Náhodné uživatelské	0	0	0	0	12
Pravidelní uživatelé celkem	30	18	28	32	30
Náhodní uživatelé celkem	0	0	0	0	22
Uživatelé cítící se bezpečně	6	4	8	9	21
Uživatelé necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Uživatelské cítící se bezpečně	23	13	19	22	30
Uživatelské necítící se bezpečně	1	1	1	1	1
Bezpečně se cítící uživatelé celkem	29	17	27	31	51
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	1	1	1	1	1

Tab. 25: Důvod návštěvy hřiště Vozovna

	průměrná známka	dostupnost	komunikace s ostatními dospělými	komunikace s ostatními dospělými	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí	ohlasy u dětí
Všichni uživatelé	2,55	3,98	1,67	2,18	2,45	2,67	1,72	1,77	2,22	3,98	4,25	1,85	2,28	2,18				
Muži	2,59	3,68	1,82	2,41	2,45	2,36	2,00	1,95	2,27	4,14	4,23	1,91	2,23	2,23				
Ženy	2,53	4,16	1,58	2,05	2,45	2,84	1,55	1,66	2,18	3,89	4,26	1,82	2,32	2,16				
Spokojení muži	2,59	3,68	1,82	2,41	2,45	2,36	2,00	1,95	2,27	4,14	4,23	1,91	2,23	2,23				
Nespokojení muži	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Spokojené ženy	2,53	4,16	1,57	2,05	2,43	2,86	1,57	1,68	2,19	3,92	4,24	1,81	2,30	2,16				
Nespokojené ženy	2,46	4,00	2,00	2,00	3,00	2,00	1,00	1,00	2,00	3,00	5,00	2,00	3,00	2,00				
Spokojení uživatelé celkem	2,56	3,98	1,66	2,19	2,44	2,68	1,73	1,78	2,22	4,00	4,24	1,85	2,27	2,19				
Nespokojení uživatelé celkem	2,46	4,00	2,00	2,00	3,00	2,00	1,00	1,00	2,00	3,00	5,00	2,00	3,00	2,00				
Pravidelní uživatelé	2,46	3,25	1,67	2,42	2,33	2,17	1,83	1,83	2,08	4,17	4,33	1,83	1,92	2,17				
Náhodní uživatelé	2,75	4,20	2,00	2,40	2,60	2,60	2,20	2,10	2,50	4,10	4,10	2,00	2,60	2,30				
Pravidelné uživatelské	2,45	4,15	1,38	2,04	2,46	2,92	1,50	1,58	2,12	3,77	4,19	1,65	2,12	2,00				
Náhodné uživatelské	2,71	4,17	2,00	2,08	2,42	2,67	1,67	1,83	2,33	4,17	4,42	2,17	2,75	2,50				
Pravidelní uživatelé celkem	2,46	3,87	1,47	2,16	2,42	2,68	1,61	1,66	2,11	3,89	4,24	1,71	2,05	2,05				
Náhodní uživatelé celkem	2,72	4,18	2,00	2,23	2,50	2,64	1,91	1,95	2,41	4,14	4,27	2,09	2,68	2,41				
Muži cítící se bezpečně	2,59	3,68	1,82	2,41	2,45	2,36	2,00	1,95	2,27	4,14	4,23	1,91	2,23	2,23				
Muži necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
Ženy cítící se bezpečně	2,54	4,17	1,56	2,06	2,42	2,86	1,56	1,69	2,19	3,92	4,22	1,83	2,33	2,17				
Ženy necítící se bezpečně	2,46	4,00	2,00	2,00	3,00	2,50	1,50	1,00	2,00	3,50	5,00	1,50	2,00	2,00				
Uživatelé cítící se bezpečně celkem	2,56	3,98	1,66	2,19	2,43	2,67	1,72	1,79	2,22	4,00	4,22	1,86	2,29	2,19				
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	2,46	4,00	2,00	2,00	3,00	2,50	1,50	1,00	2,00	3,50	5,00	1,50	2,00	2,00				

Tab. 26: Průměrné známky hřiště Vozovna

10.4. Dětské hřiště U Sparty

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ U SPARTY

Obr. 42: Mapka dětského hřiště U Sparty

	Vybavení pro děti	Možnost komunikace s ostatními dospělými	Možnosti pro dospělé	Ohlasy u dětí	Jiné důvody
Uživatelé celkem	21	2	0	42	42
Muži	3	0	0	8	4
Ženy	18	2	0	34	38
Spokojení muži	3	0	0	8	4
Nespokojení muži	0	0	0	0	0
Spokojené ženy	18	2	0	34	35
Nespokojené ženy	0	0	0	0	3
Spokojení uživatelé celkem	21	2	0	42	39
Nespokojení uživatelé celkem	0	0	0	0	3
Pravidelní uživatelé	3	0	0	8	2
Náhodní uživatelé	0	0	0	0	2
Pravidelné uživatelky	18	2	0	33	31
Náhodné uživatelky	0	0	0	1	7
Pravidelní uživatelé celkem	21	2	0	41	33
Náhodní uživatelé celkem	0	0	0	1	9
Uživatelé cítící se bezpečně	3	0	0	8	4
Uživatelé necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Uživatelky cítící se bezpečně	18	2	0	34	38
Uživatelky necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Bezpečně se cítící uživatelé celkem	21	2	0	42	42
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0	0	0	0	0

Tab. 28: Důvody návštěvy hřiště U Sparty

	průměrná známka	dostupnost	romantičnost herního vybavení	kvalita herního vybavení	osvětlení	ochrana před povětrnostními vlivy	počet lavátek	rozstředění lavátek	dostatek odpadkových košů	zdroj vody	WC	možnost komunikace	aktivity pro dospělé	počet hřišť
Všichni uživatelé	2,19	1,88	2,38	2,32	1,73	3,00	2,48	2,22	1,80	1,13	1,27	2,62	3,50	2,20
Muži	2,23	2,10	2,40	2,40	1,60	2,80	2,60	2,40	1,90	1,00	1,10	2,70	3,70	2,30
Ženy	2,19	1,84	2,38	2,30	1,76	3,04	2,46	2,18	1,78	1,16	1,30	2,60	3,46	2,18
Spokojení muži	2,23	2,10	2,40	2,40	1,60	2,80	2,60	2,40	1,90	1,00	1,10	2,70	3,70	2,30
Nespokojení muži	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Spokojené ženy	2,14	1,66	2,32	2,28	1,74	3,02	2,40	2,13	1,74	1,13	1,30	2,55	3,40	2,11
Nespokojené ženy	2,97	4,67	3,33	2,67	2,00	3,33	3,33	3,00	2,33	1,67	1,33	3,33	4,33	3,33
Spokojení uživatelé celkem	2,15	1,74	2,33	2,30	1,72	2,98	2,44	2,18	1,77	1,11	1,26	2,58	3,46	2,14
Nespokojení uživatelé celkem	2,97	4,67	3,33	2,67	2,00	3,33	3,33	3,00	2,33	1,67	1,33	3,33	4,33	3,33
Pravidelní uživatelé	2,10	1,50	2,25	2,25	1,50	2,75	2,63	2,25	1,88	1,00	1,00	2,63	3,50	2,13
Náhodní uživatelé	2,77	4,50	3,00	3,00	2,00	3,00	2,50	3,00	2,00	1,00	1,50	3,00	4,50	3,00
Pravidelné uživatelky	2,10	1,53	2,23	2,23	1,70	3,02	2,37	2,09	1,70	1,09	1,28	2,53	3,42	2,07
Náhodné uživatelky	2,74	3,71	3,29	2,71	2,14	3,14	3,00	2,71	2,29	1,57	1,43	3,00	3,71	2,86
Pravidelní uživatelé celkem	2,10	1,53	2,24	2,24	1,67	2,98	2,41	2,12	1,73	1,08	1,24	2,55	3,43	2,08
Náhodní uživatelé celkem	2,74	3,89	3,22	2,78	2,11	3,11	2,89	2,78	2,22	1,44	1,44	3,00	3,89	2,89
Muži cítící se bezpečně	2,23	2,10	2,40	2,40	1,60	2,80	2,60	2,40	1,90	1,00	1,10	2,70	3,70	2,30
Muži necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ženy cítící se bezpečně	2,19	1,84	2,38	2,30	1,76	3,04	2,46	2,18	1,78	1,16	1,30	2,60	3,46	2,18
Ženy necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uživatelé cítící se bezpečně celkem	2,19	1,88	2,38	2,32	1,73	3,00	2,48	2,22	1,80	1,13	1,27	2,62	3,50	2,20
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tab. 29: Průměrné známky hřiště U Sparty

10.5. Dětské hřiště Letenské sady

Obr. 43: Mapa dětského hřiště Letenské sady

	Vybavení pro děti	Možnost komunikace s ostatními dospělými	Možnosti pro dospělé	Obliba u dětí	Jiné důvody
Uživatelé celkem	2	20	1	8	54
Muži	0	3	1	1	15
Ženy	2	17	0	7	39
Spokojení muži	0	2	1	1	9
Nespokojení muži	0	1	0	0	6
Spokojené ženy	2	15	0	7	32
Nespokojené ženy	0	2	0	0	7
Spokojení uživatelé celkem	2	17	1	8	41
Nespokojení uživatelé celkem	0	3	0	0	13
Pravidelní uživatelé	0	3	1	1	5
Náhodní uživatelé	0	0	0	0	10
Pravidelné uživatelky	2	17	0	7	32
Náhodné uživatelky	0	0	0	0	7
Pravidelní uživatelé celkem	2	20	1	8	37
Náhodní uživatelé celkem	0	0	0	0	17
Uživatelé cítící se bezpečně	0	3	1	1	15
Uživatelé necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Uživatelky cítící se bezpečně	2	17	0	7	39
Uživatelky necítící se bezpečně	0	0	0	0	0
Bezpečně se cítící uživatelé celkem	2	20	1	8	54
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0	0	0	0	0

Tab. 31: Důvody návštěvy hřiště Letenské sady

	průměrná známka	dostupnost	rozmanitost herních vybavení	kvalita herního vybavení	osvětlení	ochrana před povětrnostními vlivy	počet laviček	rozmanitost laviček	dostatek odpadkových košů	zdroj vody	WC	možnost komunikace	aktivita pro dospělé	počet z hřiště
Všichni uživatelé	3,03	2,48	3,82	3,15	2,98	1,97	2,43	2,48	1,98	4,28	4,53	2,87	3,38	2,98
Muži	3,20	3,31	4,00	3,38	3,06	1,94	2,31	2,56	2,00	4,31	4,44	3,25	3,69	3,38
Ženy	2,96	2,18	3,75	3,07	2,95	1,98	2,48	2,45	1,98	4,27	4,57	2,73	3,27	2,84
Spokojení muži	3,19	3,40	3,70	3,20	3,10	1,90	2,30	2,70	2,20	4,40	4,50	3,30	3,60	3,20
Nespokojení muži	3,22	3,17	4,50	3,67	3,00	2,00	2,33	2,33	1,67	4,17	4,33	3,17	3,83	3,67
Spokojené ženy	2,93	2,19	3,68	3,05	2,97	1,95	2,43	2,38	1,92	4,27	4,59	2,68	3,27	2,76
Nespokojené ženy	3,12	2,14	4,14	3,14	2,86	2,14	2,71	2,86	2,29	4,29	4,43	3,00	3,29	3,29
Spokojení uživatelé celkem	2,99	2,45	3,68	3,09	3,00	1,94	2,40	2,45	1,98	4,30	4,57	2,81	3,34	2,85
Nespokojení uživatelé celkem	3,17	2,62	4,31	3,38	2,92	2,08	2,54	2,62	2,00	4,23	4,38	3,08	3,54	3,46
Pravidelní uživatelé	2,97	2,17	3,83	3,17	3,17	1,67	2,33	2,67	2,00	4,33	4,33	2,67	3,17	3,17
Náhodní uživatelé	3,34	4,00	4,10	3,50	3,00	2,10	2,30	2,50	2,00	4,30	4,50	3,60	4,00	3,50
Pravidelné uživatelky	2,88	1,81	3,68	3,03	2,95	1,89	2,41	2,41	1,89	4,30	4,57	2,59	3,22	2,73
Náhodné uživatelky	3,40	4,14	4,14	3,29	3,00	2,43	2,86	2,71	2,43	4,14	4,57	3,43	3,57	3,43
Pravidelní uživatelé celkem	2,89	1,86	3,70	3,05	2,98	1,86	2,40	2,44	1,91	4,30	4,53	2,60	3,21	2,79
Náhodní uživatelé celkem	3,36	4,06	4,12	3,41	3,00	2,24	2,53	2,59	2,18	4,24	4,53	3,53	3,82	3,47
Muži cítící se bezpečně	3,20	3,31	4,00	3,38	3,06	1,94	2,31	2,56	2,00	4,31	4,44	3,25	3,69	3,38
Muži necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ženy cítící se bezpečně	2,96	2,18	3,75	3,07	2,95	1,98	2,48	2,45	1,98	4,27	4,57	2,73	3,27	2,84
Ženy necítící se bezpečně	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uživatelé cítící se bezpečně celkem	3,03	2,48	3,82	3,15	2,98	1,97	2,43	2,48	1,98	4,28	4,53	2,87	3,38	2,98
Uživatelé necítící se bezpečně celkem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tab. 32: Průměrné známky hřiště Letenské sady